

VÝROČNÍ ZPRÁVA O REALIZACI POLITIKY V OBLASTI ZÁVISLOSTÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI ZA ROK 2024

Zpracoval:

Odbor Kancelář hejtmána
Oddělení organizačních činností
a neziskového sektoru
Mgr. Petr Horyanský
krajský koordinátor pro protidrogovou politiku

Projednáno:

Rada Zlínského kraje
dne 2. června 2025

Výroční zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v kraji za rok 2024

Výroční zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v kraji je určena pro odbornou i laickou veřejnost. Je zdrojem základních informací o koordinaci a institucionálním zajištění politiky v oblasti závislostí v kraji, koncepčních opatřeních, spolupráci s obcemi, finančním zajištění a finančních deficitů politiky v oblasti závislostí, charakteristice scény v oblasti závislostního chování, sítě adiktologických služeb a aktivitách politiky v oblasti závislostí realizovaných kraji (např. vzdělávání, analýzy, rozvojové projekty apod.).

Výroční zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v kraji je jedním ze zdrojů při vytváření zpráv o situaci v oblasti závislostí v ČR a dalších publikací zpracovávaných Národním monitorovacím střediskem pro drogy a závislosti a sekretariátem Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí. Zároveň je důležitým informačním materiálem pro politiky na místní, krajské i centrální úrovni.

Výroční zpráva je zpracována v souladu s doporučenou strukturou předloženou krajům sekretariátem Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí.

Souhrn

Oblast užívání legálních i nelegálních návykových látek, i obecně problematiky závislostních chování ve Zlínském kraji, lze z dlouhodobějšího pohledu označit nadále jako relativně stabilní.

Užívání alkoholu, tabákových výrobků případně také zneužívání psychoaktivních léčivých přípravků zpráva po stránce obsahu zmiňuje nadále spíše okrajově, vychází z valné části z obecně dostupných informací popisujících nadužívání těchto látek. Pokud je zmiňuje, pak zejména v zaměření na zjištěné užívání v populaci osob mladších 18 let, případně doložené údaje o klientech zdravotních nebo sociálních služeb nebo specifické projevy užívání jako jsou např. akutní intoxikace. Důvodem je zejména nedostatek konkrétních údajů k užívání v obecné populaci obyvatel kraje a je tak spíše vhodné vycházet přiměřeně z národních prevalenčních šetření. Přesto, alespoň u alkoholu, lze uvést relativně rizikovou míru konzumace u části populace, přičemž první zkušenosti s touto návykovou látkou mají i nadále často děti ve věku pod 15 let (obdobná je zkušenost i u tabákových a nikotinových výrobků). V souvislosti s užíváním návykových látek v kraji souvisí i kriminalita spáchaná pod jejich vlivem, i v r. 2024 vykazuje oproti ČR významné odchylky.

Obdobná rizika užívání/zneužívání (zejm. zdravotní, bezpečnostní, sociální, případně další) nesou ve Zlínském kraji rovněž nelegální návykové látky zde pěstované, vyráběné a následně nabízené a užívané, tedy konopí (marihuana) a pervitin (metamfetamin), ojediněle také užívaný extrakt surového opia z máku, případně jiné drogy (zejm. kokain, extáze). Nadále lze za obecně nejdostupnější nelegální drogu ve Zlínském kraji označit marihuanu, vedle ní je dlouhodobě relativně dostupný pervitin.

U marihuany dochází nadále kromě běžného pěstování v „klasických“ podmínkách k její produkci i v podmínkách umělých, v tzv. „indoor pěstírnách“. K výrobě pervitinu v kraji slouží nadále jak farmaceutické přípravky určené pro domácí trh, tak přípravky zpravidla nelegálně dovezené.

V souvislosti s oběma uvedenými drogami byl ze strany Policie ČR zaznamenán záchyt jak samotných návykových látek, prekurzorů pro jejich výrobu (u pervitinu), tak různých a různě velkých varen pervitinu, eventuálně pěstíren konopí. S tím do značné míry souvisí i počet registrovaných trestných činů a počet osob, které byly pro „drogové delikty“ policií stíhány.

Nadále jsou v kraji ze strany služeb v oblasti závislostí i policie v posledních letech avizované případy zneužívání fentanylu, který se používá v medicíně.

Nadále jsou spíše okrajovým tématem nové psychoaktivní látky, zvláště nové konopné látky (zejména HHC), případně kratom, jež zaznamenaly od r. 2022 velkou popularitu v důsledku dostupnosti, jak na některých specializovaných e-shopech, tak rovněž ve větších městech v prodejních automatech, případně „kamenných“ prodejnách. Výskyt dalších látek, nezřídka nelegálních, současně označovaných jako nové psychoaktivní látky, je spíše ojedinělý a experimentování s těmito látkami je nadále příležitostné (např. v r. 2024 mefedron).

O rozsahu problematiky patologického hráčství (hazardního hraní) v kraji hovoří zprostředkovaně informace zejména ze sociálních, ale i zdravotních služeb určených „pro hráče“ a také jiných dostupných veřejných zdrojů (zejm. zdravotnických). V souvislosti s nelátkovými závislostmi jsou ve službách v kraji zaznamenány i jiné druhy závislostí. Zejména v případě nelátkových závislostí vyhledá poradenské služby významný podíl blízkých osob.

V kraji je dostupné poměrně široké spektrum služeb zaměřujících se na oblast závislostních chování, od služeb v oblasti primární prevence až po prevenci terciární. Služby jsou zajišťovány jak zdravotnickými subjekty i službami registrovanými na základě zákona o sociálních službách, případně i dalšími subjekty, které obdobným registracím nepodléhají. Významným kreditem je skutečnost, že téměř většina sociálních služeb působících v oblasti závislostních chování jsou držiteli certifikátu odborné způsobilosti služeb pro uživatele návykových látek (včetně problematiky patologického hráčství).

Zlínský kraj má nastaveny mechanismy pro realizaci politiky v oblasti závislostních chování (institucionální zajištění, koordinace, tvorba strategických a jiných dokumentů v této oblasti, finanční zajištění služeb a aktivit).

Obsah a struktura výroční zprávy:

1	Situace v kraji v oblasti závislostí	6
1.1	Závislostní chování v obecné a školní populaci	6
1.2	Užívání návykových látek v prostředí zábavy, nočního života	10
1.3	Rizikové formy závislostního chování	11
1.4	Závislostní chování ve specifických skupinách a v sociálně vyloučených lokalitách	19
1.5	Somatická a psychiatrická komorbidita v souvislosti se závislostním chováním, včetně infekčních a dalších onemocnění	21
1.6	Předávkování návykovými látkami	23
1.7	Sociální situace v souvislosti se závislostním chováním	24
1.8	Nové psychoaktivní látky	25
1.9	Drogová kriminalita a kriminalita spojená s dalším závislostním chováním	25
1.10	Nové trendy a fenomény	32
2	Koordinační mechanismy politiky v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni	33
2.1	Krajské zajištění koordinace politiky v oblasti závislostí	33
2.2	Místní zajištění koordinace politiky v oblasti závislostí	34
2.3	Strategické dokumenty pro politiku v oblasti závislostí kraje	36
2.4	Analýzy/studie v oblasti závislostí v r. 2024	37
2.5	Další významné aktivity v oblasti politiky v oblasti závislostí v r. 2024 na krajské i místní úrovni	38
3	Finanční zajištění politiky v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni	40
3.1	Způsob financování služeb krajem	40
3.2	Způsob zajištění financování adiktologických služeb ze strany obcí	41
3.3	Rozpočtové výdaje na politiku v oblasti závislostí v kraji	42
3.4	Další důležité informace / změny ve financování proběhlé v r. 2024	47
4	Adiktologické služby	48
4.1	Síť adiktologických služeb v kraji	48
4.2	Adiktologické preventivní služby	50
4.3	Adiktologické služby minimalizace rizik	51
4.4	Adiktologické služby ambulantní léčby a poradenství	53
4.5	Adiktologické služby rezidenční léčby	56
4.6	Adiktologické služby následné péče	58
4.7	Ostatní specializované adiktologické služby/programy	59
4.8	Kontaktní údaje adiktologických služeb	60

Seznam použitých zkratek:

AL	- Ambulantní léčba
AT ambulance	- Ambulance pro alkoholismus a jiné toxikomanie
CBD	- Kanabidiol
ČR	- Česká republika
DTX	- Detoxifikace
DZR	- Domovy se zvláštním režimem
EUDA	- Agentura Evropské unie pro drogy
HHC	- Hexahydrokanabinol
HR	- Harm reduction (snižování rizik)
KC	- Kontaktní centra
KHS	- Krajská hygienická stanice
KPK	- Krajský koordinátor pro protidrogovou politiku (Krajský protidrogový koordinátor)
KPS	- Kontaktní centra
KŘP	- Krajské ředitelství policie
KSLP	- krátkodobá a střednědobá lůžková péče
KÚZK	- Krajský úřad Zlínského kraje
LDI	- lidé užívající drogy injekčně (dříve injekční uživatel/é drog - IUD)
LDR	- lidé užívající drogy rizikově (dříve problémový/í uživatel/é drog - PUD)
MKN	- Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a souvisejících zdravotních problémů
MP	- Městská policie (obecní policie)
MPK	- Místní koordinátor pro protidrogovou politiku (Místní protidrogový koordinátor)
MŠMT	- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MZ	- Ministerstvo zdravotnictví České republiky
NL	- Návyková látka (návykové látky)
NMS	- Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti
NP	- Následná péče
NPC	- Národní protidrogová centrála
NZDM	- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OPL	- Omamné a psychotropní látky
ORP	- Obec s rozšířenou působností
OSPOD	- Orgán sociálně-právní ochrany dětí
PMS	- Probační a mediační služba České republiky
PP	- Primární prevence
PZS	- Protialkoholní záchytná stanice
RVKPZ	- Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí
RZK	- Rada Zlínského kraje
SR	- Státní rozpočet
SPOD	- Sociálně-právní ochrana dětí
sRVKPZ	- Sekretariát Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí
SSL	- Sociální služba
SZÚ	- Státní zdravotní ústav
TČ	- Trestný čin (trestná činnost)
THC	- Tetrahydrokanabinol
TP	- Terénní programy
ÚZIS	- Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky
VHB	- Virová hepatitida typu B
VHC	- Virová hepatitida typu C
VPP	- Všeobecná primární prevence
VTOS	- Výkon trestu odnětí svobody
ZK	- Zlínský kraj
ZZS	- Zdravotnická záchranná služba

1 Situace v kraji v oblasti závislostí

1.1 Závislostní chování v obecné a školní populaci¹

Nadále je v současné době nejužívanější návykovou látkou v obecné populaci alkohol^{2,3}, rovněž tabákové a nikotinové výrobky, z nelegálních návykových látek pak marihuana, následovaná pervitinem. Opakovaně se objevuje poskytování informací o zneužívání jiných látek, např. extáze a v posledních letech také kokainu (z důvodů menší dostupnosti kokainu v kraji a patrně jeho vyšší ceně spíše ojediněle), nově jsou informace o patrně rozšířenějším užívání kratomu (včetně jeho nadužívání a vyhledané léčby). Spíše zřídka se pak objevují informace o jiných návykových látkách⁴, jako psilocybin obsažený v lysohlávkách, LSD, případně Policií ČR poprvé v r. 2020 zajištěné náplasti opioidu fentanylu⁵ (jeho zneužívání je již opakovaně některými službami referováno).

Užívání tabákových a nikotinových výrobků

Pro hodnocení situace v oblasti užívání tabákových a nikotinových výrobků v kraji nejsou dostupné ucelené informace⁶ a lze tak vycházet spíše z případných národních výzkumů⁷ a extrapolace z nich získaných údajů na území kraje.

Výjimkou jsou popisné informace k zneužívání nikotinových sáčků⁸ již mezi žáky základních škol, kdy od r. 2022 byly informace plošnějšího charakteru, stejně tak jsou doplňovány informacemi pracovníků některých nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, kdy bylo toto užívání zmiňováno mezi mladými sportovci, současně bylo označováno jako "statusová záležitost". První ojedinělé informace přitom byly reportovány již v r. 2021, často spíše formou dotazů ze strany pedagogických pracovníků.

V r. 2024, stejně jako v předchozím roce, se v některých z expertních sdělení z ORP ve vztahu ke školní populaci objevují informace o častém užívání elektronických cigaret (i přímo ve škole). Rovněž se nově objevují od MPK informace o tom, že nikotinové výrobky (sáčky, elektronické cigarety) si osoby mladší 18 let pořízují prostřednictvím starších osob (starší kamarádi, náhodní oslovení nakupující, přímo i prodejci ...), popřípadě se objevily i informace o tom, že rodiče u dětí starších 15 let kouření elektronických cigaret dokonce umožňují, protože se domnívají, že je tak „uchráně“ od jiných NL (včetně nelegálních). Relativní dostupnost je i formou prodeje v e-shopech. Masivnější obliba konzumace v populaci osob pod 18 let je způsobena i tím, že je užívání pro rodiče obtížně zjištělné pro uváděnou absenci typického zápachu kouře z tabáku a dále také díky prezentaci užívání, kdy se jedná o tzv. „zdravou“ alternativu ke klasickým cigaretám.

¹ Vzhledem k situaci, která se v kraji výrazně dlouhodoběji nemění, jde spíše o obecný popis setrvávající situace, s uváděním některých nově zjištěných nebo získaných informací. Platí zejména pro kapitoly 1.1 až 1.8.

K případnému porovnání lze využít např. informace uvedené ve Zprávě o realizaci politiky v oblasti závislostí v krajích v roce 2023 (blíže [zde](#)).

² Alkohol mj. hraje i významnou roli v rozsahu v kraji registrované trestné činnosti spáchané pod jeho vlivem (blíže v kapitole 1.9).

³ Sdělení pro výroční zprávu z podkladových materiálů MPK z obcí s rozšířenou působností hodnotí problematiku užívání NL se zaměřením na užívání alkoholu (v některých případech rovněž tabáku) a nelegálních drog u osob mladších 18 let, s nimiž případně pracují OSPOD (kurátoři pro mládež). Od r. 2022 byly dále žádány informace k užívání nikotinových sáčků a rovněž kratomu.

⁴ Např. do r. 2018 dosud oficiálně nezjištěné a neuváděné zneužití lysohlávek obsahující zejm. psilocybin, které byly zjištěny i v r. 2020, a rovněž v r. 2020 pro přestupkové řízení zajištěné LSD.

⁵ Opioidní analgetikum, asi 100x silnější než morfin, používané v anesteziologii a při léčbě běžně neutišitelné bolesti. V případě zneužití se i při malých dávkách jedná o život ohrožující látku.

⁶ Obdobná je i situace, tedy informace v oblasti zneužívání psychoaktivních léků, kde je možné vycházet z údajů o uvedeném zneužívání některých preparátů a v minulosti sledovanými a referovanými akutními intoxikacemi.

⁷ Např. v r. 2023 uskutečněný *Národní výzkum užívání návykových látek 2023* (blíže [zde](#)).

⁸ Beztabákový výrobek pro orální užití, obsahující nikotin.

Nově se od r. 2022 objevuje poptávka po preventivních programech ve školách zaměřených na problematiku užívání nikotinových sáčků, v ojedinělých případech se jednalo i přímo o skupinové intervence po zjištění užívání ve škole.

V jednom ze sdělení se uvádí, že dívky mladší 15 let nikotinové produkty užívají pro sladkou příchut' náhradou za jídlo a to z důvodu hubnutí.⁹

V případě sociálních služeb se nově objevují mezi uživateli nealkoholových drog i osoby, jež uvádějí jako tzv. „základní drogu“ tabák. V roce 2024, obdobně jako v předchozím roce, se v kraji jednalo o jednotlivé osoby (s věkem okolo 20 let).

Užívání alkoholu

I zde lze vycházet spíše z případných národních výzkumů a extrapolace z nich získaných údajů na území kraje. Následující popisné údaje se tak spíše týkají osob mladších 18 let.

V případě alkoholu má dle získaných informací od MPK s jeho užitím nadále zkušenost i velká většina žáků na 2. stupni základních škol (v minulých výročních zprávách bylo uváděno, že dokonce tuto skutečnost často ani netají a berou ji naopak jako běžnou normu; mnohdy někteří rodiče nepovažují experiment za problém).

V některých případech je stejně jako v předchozích letech uváděno, že po konzumaci bylo zjištěno i množství alkoholu výrazněji vyšší než 1 ‰¹⁰. Některé z těchto osob mají zkušenosti i s hospitalizací pro ohrožení na zdraví a životě z důvodu akutní intoxikace, zpravidla na dětské JIP (také blíže kapitola 1.6 a informace o předávkování NL). V souvislosti s užitím alkoholu byla v minulosti referována i provinění u mladistvých nebo činy jinak trestné u nezletilých. Užívání alkoholu mladistvými a nezletilými je nadále spojováno a reportováno s relativně snadnou dostupností i díky nízké ceně a poměrně velkou mírou tolerance k užívání ze strany společnosti. V některých případech bylo v minulých letech v souvislosti s výkonem pravomoci OSPOD uváděno zneužívání alkoholu osobami do 18 let v souvislosti s různými oslavami, zřídka je uváděna i konzumace alkoholu po vnesení do školského zařízení přímo v něm (naposledy uvedeno v r. 2017). Velmi často bylo uváděno, že osobám mladším 18 let alkohol kupuje jejich starší kamarád, případně prodá nebo podá obsluha daného zařízení (např. obchody - spíše však mimo obchodní řetězec, kde již obvykle dochází k edukaci zaměstnanců; dále v minulosti zařízení jako diskotéky, restaurace, bary nebo jiné). Alkohol je tak nejspíše výrazně více konzumován mimo kontrolovaný veřejný prostor (v minulosti zejména diskotéky nebo veřejné parky), nejméně v jednom z případů je v r. 2024 z ORP reportována konzumace alkoholu osobami mladšími 15 let přímo v domácím prostředí (pro akutní intoxikaci následovala hospitalizace). Obecně se dá uvést, že z genderového pohledu není v konzumaci alkoholu mezi chlapci a dívkami rozdíl.

Pokud pracovníci OSPOD referují informace o počtech osob mladších 18 let, které projednávali pro zneužívání NL, pak se jedná individuálně dle ORP o počty řádově v jednotkách nebo nižších desítkách a to bez ohledu na NL (alkohol, či jiná látka), nicméně alkohol se objevuje výrazněji frekventovaně.

V případě sociálních služeb, jako KC nebo TP se nově objevují mezi primárně uživateli nealkoholových drog i osoby, jež uvádějí jako primární návykovou látku alkohol. V roce 2024 se v kraji jedná o více než 90 osob (v předchozím roce necelých 40).

Terapeutické centrum uvádí jako významnou změnu mezi klienty uživateli alkoholu v r. 2024 rostoucí podíl žen, kdy nově tvoří téměř polovinu všech klientů, zatímco v předchozích letech tvořily necelou třetinu.

Užívání nelegálních návykových látek

Marihuana je nadále patrně díky poměrně snadné dostupnosti (včetně získávání v podobě samopěstitelství) i relativně nízké a tedy dostupné, přijatelné ceně, nejčastěji užívanou nelegální NL mezi školní populací, o čemž dlouhodoběji svědčí informace získané z ORP. Zkušenosti s touto drogou byly již v minulosti uváděny u 12letých. Marihuana je nadále v informacích z OSPOD uváděna jako droga často užívaná v rámci vrstevnických skupin ve věku okolo 14 let.

⁹ Blíže také informace v kapitole 2.4. Jde o údaje z monitorování výskytu rizikového chování ve školách vedené v systému evidence preventivních aktivit (SEPA). SEPA je jednotný systém výkaznictví zavedený Klinikou adiktologie ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání a MŠMT ČR (poprvé spuštěn ve šk. roce 2014/2015).

¹⁰ Např. u uskutečněných celostátních kontrol zakázaného prodeje alkoholu mladistvým a dětem (uvedeny ve Výročních zprávách o realizaci protidrogové politiky Zlínského kraje z předchozích let).

U starších uživatelů lze v některých případech hovořit i o pravidelném užívání. V některých informacích z obcí bylo z předchozích let kouření marihuany označováno jako náhrada za cigarety, nadále je často i samotnými uživateli bagatelizováno. V řadě případů není a nebyl žádný zásadní rozdíl mezi počtem chlapců a dívek, kteří byli řešeni na OSPOD pro zneužívání marihuany. Ve většině případů je uváděno, že k němu dochází ve volném čase, nicméně spíše ojediněle vyjde užívání najevo i ve školním prostředí (např. v r. 2020 kouření marihuany dvěma nezletilými žáky ZŠ v prostorách školní toalety; předtím zaznamenáno naposledy v r. 2018 v souvislosti s úrazem způsobeným při vyučování). V některých případech bylo v minulosti ze strany MPK uvedeno podezření na distribuci konopných drog přímo ve školním prostředí (uvedeno dokonce i na 1. stupni ZŠ)¹¹.

Od r. 2022 se v kraji objevují i tzv. nové konopné látky (zejména HHC, CBD¹²), případně kratom (v r. 2024 je jeho užívání reportováno z ORP i osobami mladšími 15 let, včetně řešení orgány OSPOD), které zaznamenaly velkou popularitu v důsledku dostupnosti, jak na některých specializovaných e-shopech, tak přímo ve větších městech v prodejních automatech¹³, případně přímo „kamenných“ prodejnách. V některých městech, kde se automaty, případně prodejny vyskytují hojněji, je reportována poměrně snadná dostupnost těchto látek. Užívání kratomu je uváděno zejména v souvislosti se zlepšením koncentrace ke studiu spíše u středoškoláků (zkoušky, apod.), u mladších pak s experimentem. Rovněž je zmiňována distribuce těchto látek pomocí dalších osob, jež je nakoupí a dále zejména nezletilým prodávají.

V sociálních i zdravotních službách se již několikátým rokem objevují klienti (pacienti), kteří vyhledali pomoc v souvislosti s užíváním kratomu.

Vzhledem k relativně obtížnější dostupnosti má pravděpodobně zkušenost s užíváním jiných drog, zejména pervitinu, pouze úzká část školní populace (převážně uváděni starší, ve věku od cca 15 let), nicméně v ojedinělých případech se v minulosti objevilo i nitrožilní užívání pervitinu u dětí staršího školního věku (naposledy doložena informace o projednávání z OSPOD v r. 2016). Dle informací od některých MPK z předchozích let, kteří uvedli informace o zneužívání již u žáků 2. stupně základních škol, nebylo obstarání si pervitinu pro nezletilé ve věku okolo 15-16 let příliš velký problém. Obdobně jako u marihuany je ve většině případů uváděno, že k jeho konzumaci dochází ve volném čase, nicméně v minulosti byla i intoxikace pervitinem zjištěna i během školního vyučování, kdy pedagog musel volat rychlou záchrannou pomoc.

Informace o užívání pervitinu, stejně jako marihuany, vyplývá často na povrch až při projednání s OSPOD, takže lze očekávat, že počet uživatelů a reálné zkušenosti s užíváním budou nejspíše větší. MPK v některých případech v minulosti referovali, že pracovníci OSPOD řeší případy, kdy se o možném zneužívání drog dozvídají z okolí rodiny, ale informace nemají blíže podložené.

Nezřídkou, a to i v minulosti, je v souvislosti s případným projednáváním na OSPOD uváděno, že se jedná o případy, kdy osoba mladší 18 let, případně dokonce 15 let, byla při konzumaci přistižena policií nebo strážníky MP, eventuálně po hospitalizaci (např. i po akutní intoxikaci), kdy podnět k šetření podávalo zdravotnické zařízení.

Místní koordinátoři v minulosti uvedli ve školní populaci rozšiřující se výskyt tablet extáze (naposledy v r. 2020 projednávány osoby v souvislosti s užitím extáze v ORP Zlín; včetně případného užití přímo ve školním prostředí v r. 2017).

V r. 2024 je v jednom z ORP reportováno užívání tzv. „krystalků“, a to v případě středoškoláků¹⁴.

Pokud jsou legální nebo nelegální NL mladistvými nebo nezletilými užívány, pak se jedná spíše o skryté užívání. Změnu chování lze nacházet spíše u osob, které se blíží věku zletilosti, kteří se

¹¹ V r. 2023 byla z jednoho z ORP poskytnuta informace o nezletilých ve věku 15-17 let, kteří konopné drogy rovněž prodávali, což bylo řešeno Policií ČR.

¹² Z některých obcí bylo v r. 2021 poprvé reportováno, že ve školní populaci nebo její části je užíván/zneužíván kanabidiol (CBD), který se vyskytuje v konopí, ale není psychoaktivní (není tedy uveden na seznamu NL).

¹³ Automaty byly v kraji v r. 2024 reportovány ze Zlína, Kroměříže, Vsetína, Valašského Meziříčí, Rožnova pod Radhoštěm. Mj. nejméně ve 2 případech se v r. 2022 takové automaty z jinak atraktivních míst na hlavních náměstích měst podařilo vytěsnit (v Kroměříži a Valašském Meziříčí).

¹⁴ Přesná účinná látka nebyla zjištěna, nicméně po odborné konzultaci by se dle popisu mohlo jednat pravděpodobně o oproti pervitinu výrazněji cenově dostupnější mefedron, případně jiný syntetický stimulant.

již tolik nejspíše neobávají případného postihu a užívají NL i veřejně, jak bylo i v minulosti uváděno některými MPK.

Spíše ojediněle se řeší zneužívání NL mezi osobami do 18 let tak intenzivním zásahem moci, že kurátor pro děti a mládež v rámci soudního jednání navrhuje ústavní výchovu pro mladistvého, která se realizuje ve specializovaném výchovném ústavu, kde je poskytována výchovně léčebná péče pro mladistvé s pokročilým experimentem nebo závislostí na NL.

Spektrum osob, které jsou v souvislosti s alkoholem nebo nelegálními NL jako klienti v kontaktu s OSPOD je nadále různorodé. V souvislosti s informacemi z OSPOD byly uváděny osoby pocházejících z rodin s nižším sociálním statutem (včetně bydlících na ubytovnách), dále pak byly častěji uváděny neúplné rodiny, kde zpravidla absentuje otec, zřídka jsou uváděny i osoby vychovávané prarodiči, na druhou stranu však přetrvávají informace o klientech z rodin úplných a dle hodnocení MPK relativně dobře sociálně i materiálně situovaných.

Některé ze služeb ve Zlínském kraji mají zkušenosti i s prací s klienty před dovršením 18 let věku, kteří s nelegálními návykovými látkami experimentovali a tento experiment byl odhalen rodiči. Primárně však byla zakázka na práci s těmito klienty na straně rodičů a práce s těmito do služby „dobrovolně“ docházejícími nezletilými k individuální práci je tak obtížná z důvodu jejich nemotivovanosti, neboť se u nich nejedná o jakkoliv prokázané nebo diagnostikované závislostní chování (spíše fázi experimentování s NL). V některých případech (zejména u kanabinoidů) je však reportována práce současně s nezletilým uživatelem i rodičem, který jej doprovází.

Bližší sdělení k užívání legálních i nelegálních NL, včetně nelátkových závislostí ve školní populaci v kraji, je uvedeno v monitoringu rizikových typů chování (bližší str. 37).

Jakékoliv případné zastoupení počtu uživatelů nelegálních NL, včetně nejčastěji zneužívané drogy marihuany v obecné populaci, lze v kraji nadále spíše odhadovat, a to na základě interpretace výsledků uskutečněných celorepublikových výzkumů v obecné populaci a dalších odhadů prevalence užívání návykových látek¹⁵.

Z dostupných údajů získaných od poskytovatelů služeb v oblasti závislostí v kraji je v obecné populaci uživatelů nelegálních NL, kteří jsou v kontaktu s těmito službami, nadále užíván nejčastěji jako primární droga pervitin, následují konopné drogy. Dalšími v kraji užívanými drogami jsou zpravidla sezonně užívaný extrakt surového opia (po „makové sezoně“ pak připravovaný a užívaný extrakt ze sušených makovic), již zřídka těkavé látky. Ostatní nelegální NL se v obecné populaci vyskytují patrně pouze velmi zřídka a/nebo více skrytě (např. další známá stimulancia jako např. extáze, kokain, nebo tzv. nové psychoaktivní látky¹⁶ nebo halucinogeny) a jejich užívání se nezřídka objevuje v souvislosti se záchyty ze strany Policie ČR. Zneužívání opioidních látek (zejména heroinu, případně buprenorfinu nebo i fentanylu) je v kraji zaznamenáváno příležitostně.

V kraji je dlouhodobě tzv. uzavřená drogová scéna, k distribuci nelegálních NL tedy dochází téměř vždy mimo veřejně přístupné prostory.

O zneužívání léčivých preparátů s psychoaktivním účinkem (sedativním, hypnotickým nebo anxiolytickým účinkem, a nebo obsahujících opiáty) svědčí opět spíše celostátní statistické údaje, odborné reprezentační výzkumy, výroční zprávy NMS¹⁷, případně informace o předávkování osob ze zdravotnických zařízení v kraji (bližší kapitola 1.6), kde počty předávkování zejména

¹⁵ Např. v r. 2023 uskutečněný Výzkum názorů a postojů občanů České republiky k otázkám zdravotnictví a k problematice zdraví realizovaný NMS ve spolupráci s agenturou INRES-SONES uvádí zjištění, že jakoukoliv nelegální NL v životě užilo 41 % populace starší 15 let, nejčastěji užitou látkou byly konopné látky a to přes 39 % (bližší [zde](#), str. 46). Dále také např. Prevalence užívání drog v populaci (bližší [zde](#), str. 48) nebo Národní výzkum užívání návykových látek 2023 (bližší [zde](#)).

¹⁶ Látky s psychoaktivním účinkem, podobající se svými účinky „obvyklým“ nelegálním drogám. Tyto látky jsou vyvíjeny v účelově zaměřených laboratořích a následně vyráběny a distribuovány. Svoji chemickou strukturou nespádají pod režim zakázaných látek, nesplňují („obcházejí“) podmínky pro zařazení do seznamů omamných a psychotropních látek, a vymykají se tak mezinárodnímu i národnímu systému kontroly OPL (v ČR regulováno z. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a dále NV 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek). V r. 2023 se jednalo zejména o kanabinoidy s označením HHC, HHC-O a THCP, prodávané jak cestou internetového prodeje, tak rovněž v prodejních automatech (od března 2024 již tyto substance byly zařazeny na seznam návykových látek).

¹⁷ Např. zveřejněná Zpráva o problematice užívání psychoaktivních látek v České republice 2024 (bližší [zde](#)).

sedativy nebo hypnotiky následují za předávkováním alkoholem a výrazně převyšují předávkování nelegálními NL.

1.2 Užívání návykových látek v prostředí zábavy, nočního života

Až na výjimku nelze využít bližší než obecné informace o užívání legálních i nelegálních NL, jež lze v tomto prostředí významněji více předpokládat (v kraji nejsou programy zaměřené výhradně na problematiku užívání NL v prostředí zábavy nebo nočního života). Kromě obecných informací nebo zprostředkovaných stručných informací z více různých zdrojů k užívání v tomto prostředí, je možné využít expertní sdělení z jedné ze služeb, která i v r. 2024 uskutečnila několik specifických aktivit (uvedeno dále).

Konkrétnější informace ke skladbě možných uživatelů NL lze jen obecně usuzovat dle předpokládaného nejnižšího věku návštěvníků těchto akcí, který se i v minulosti pohyboval pod 15. rokem a byl i potvrzován zjištěními kontrolních orgánů v souvislosti s doloženými intoxikacemi jakoukoliv NL.

Pokud jde o dostupnost a užívání alkoholu, pak je v tomto prostředí běžný, včetně jeho užívání osobami mladšími 18 let, případně nadužívání (zejména excesivního).¹⁸

Dle odhadů uživatelé nelegálních NL z tohoto prostředí s velkou pravděpodobností díky příležitostnému užívání drog (experimentální, rekreační užívání) zpravidla nejsou klienty služeb v oblasti závislostí, pokud ano, pak spíše výjimečně. Pokud již k užití nelegálních NL v tomto prostředí dojde, pak se jedná zpravidla o drogy pro prostředí zábavy typické, tedy již uvedená stimulantia (např. pervitin, extáze¹⁹, případně i v minulosti policií zadržený kokain), včetně víceméně už běžného užívání konopných látek, což MPK v řadě případů potvrzuje. Užívání těchto látek v prostředí zábavy potvrzuje i zájem o služby v tomto prostředí v rámci akcí nabízený HR materiál jako jsou injekční stříkačky, kapsle nebo tzv. rolls²⁰.

V případě informací z dostupného expertního sdělení se jedná o informace Agarta z.s., kdy se jednalo obdobně jako v předchozích letech (poprvé uvedeno v r. 2021) o aktivity označované jako „večerní nebo noční terén“ se zaměřením na uživatele párty a zábav. Celkem se v r. 2024 jednalo o účast na 76 akcích (z toho 15 v klubech²¹ či festivalech) na Vsetínsku a Valašskomeziříčsku. Nabídkou služeb se podařilo oslovit celkem 823 osob, téměř ze 3/4 muže, věkové rozmezí oslovených osob bylo dle kvalifikovaného odhadu 16-30 let. V rámci interakce mezi pracovníky a účastníky (v anonymním režimu) byla snaha navázat spolupráci s potenciálními klienty, byly předávány informace o bezpečnějším užívání NL, poskytováno poradenství zaměřené na řešení životní situace (rovněž byli k dispozici při potřebě pomoci při akutní intoxikaci). Ačkoliv se pracovníci služby setkávali většinou s uživateli alkoholu, byla nedílnou součástí jejich přítomnosti distribuce HR materiálu²².

Někteří MPK ze zkušeností nadále poukazují na relativně snadnou dostupnost legálních i nelegálních drog právě v prostředí zábavy (nočního života). Reakcí na uvedenou situaci pak jsou uvedené preventivní aktivity a případné intervence poskytovatelů služeb přímo v prostředí (např. uvedené aktivity Agarta z.s. nebo v minulosti jednorázově uváděné „Hard and smart“ Společnosti Podané ruce o.p.s.).

V souvislosti s konzumací alkoholu, případně dalších NL, byly obdobně jako v předchozích letech plánovány systémové kontroly prodeje alkoholu mladistvým a dětem, které v minulosti opakovaně potvrdily konzumaci NL osobami mladšími 18 let (zejména pak v prostředí zábavy). I v r. 2024 uskutečnila Policie ČR ve spolupráci s dalšími spolupracujícími kontrolními subjekty kontroly

¹⁸ V rámci expertního sdělení uvedeno MPK, že se problematika zneužívání NL projevuje zejména během hudebních festivalů, např. Masters of Rock ve Vizovicích, kdy byly zaznamenány případy řízení pod vlivem alkoholu a drog.

¹⁹ V kraji v letech 2020-2021, stejně jako v minulých letech, různými orgány zajištěna extáze, což může svědčit mj. i o často nezjištěném užívání této drogy (s ohledem na její účinek pak zejména v prostředí zábavy).

²⁰ Pomůcka pro užívání marihuany kouřením - filtry „rolls“ (blíže [zde](#)).

²¹ S provozovateli byla v minulosti při obdobných akcích projednávána možnost vytvoření tzv. „chill-out zóny“ (blíže např. [zde](#)).

²² Stříkačky, rolls, kapsle - celkem bylo vydáno 528 stříkaček, 75 kapslí a 1 363 rolls.

zakázaného prodeje alkoholu s názvem „Alkohol, drogy a mládež 2024“²³, včetně pozitivního zjištění osob (blíže také informace v kapitole 1.9).

1.3 Rizikové formy závislostního chování

Užívání alkoholu

Rizikové formy užívání v případě alkoholu lze pro potřeby výroční zprávy odvozovat zejména z poskytnutých informací ze zdravotnických a rovněž sociálních zařízení, které uvádějí počty pacientů/klientů, kteří je vyhledali, stejně tak i z již uvedených národních výzkumů a extrapolace z nich získaných údajů na území kraje²⁴.

Způsob rizikového chování v kraji v souvislosti s alkoholem lze vysledovat například i z uvedených informací z Bezpečnostní analýzy za r. 2024 (blíže [zde](#), na str. 8), která zmiňuje významně vyšší podíl spáchaných trestných činů pod vlivem alkoholu ve srovnání se situací v ČR.

V případě sociálních služeb, jako KC nebo TP, se nově objevují mezi pro tyto služby obvyklými uživateli nealkoholových drog i osoby, jež uvádějí jako primární návykovou látku alkohol. V roce 2024 se v kraji jedná již o více než 90 osob.

Terapeutické centrum uvádí jako významnou změnu mezi klienty uživateli alkoholu v r. 2024 rostoucí podíl žen, kdy nově tvoří téměř polovinu všech klientů (při celkovém počtu 158 klientů se základní drogou alkohol), zatímco v předchozích letech tvořily necelou třetinu.

Významnou část klientů, kteří vyhledali v kraji služby odborného sociálního poradenství (Terapeutické centrum v ZK nebo Poradnu pro závislosti Agarta) tvoří osoby starší 50 let, svědčí o tom průměrný věk klienta, jenž je v případech obou zařízení uveden 43 let.

V souvislosti s rizikovým užíváním alkoholu jsou doposud poslední dostupné údaje k ambulantní léčbě uživatelů ze Zlínského kraje ve zdravotnických zařízeních z r. 2022 a jsou uvedeny v publikaci ÚZIS *Psychiatrická péče 2022*²⁵. Dle uvedených údajů se v r. 2022 pro závislostní chování v souvislosti s alkoholem²⁶ v ambulantních zařízeních v ZK léčilo 2 104 osob (na 10 000 obyvatel to představuje 36,2 pacientů). Využitelné jsou rovněž informace ÚZIS z Národního registru hrazených zdravotních služeb (poslední dostupná data rovněž za r. 2022, blíže [zde](#)), s tím, že v kraji mělo s diagnózou F10 pro zdravotní pojišťovny vykázanou péči v přepočtu 747 pacientů na 100 tis. osob; pro srovnání v ČR to bylo 461 osob).

V případě léčby/péče u osob zneužívajících alkohol byly služby pro tyto osoby dostupné jak v oblasti ambulantní, tak rezidenční léčby/péče zajišťovány v r. 2024 v zařízeních sociálních i zdravotních (lékařských i nelékařských). Blížší informace jsou uvedeny v tabulkách na str. 53 a dále.²⁷

²³ V minulosti akce obdobně s názvem „Hazard, alkohol, děti“ – HAD, prováděna Policií ČR ve spolupráci s Odborem protidrogové politiky Úřadu vlády ČR, Českou obchodní inspekcí, krajskými hygienickými stanicemi, Celní správou, Hasičským záchranným sborem a dalšími subjekty.

²⁴ Lze využít i rizikových forem závislostního chování bez ohledu na látky v případě látkových závislostí, popřípadě nelátkových závislostí.

²⁵ Informace k lůžkovým psychiatrickým zařízením a zde léčeným pacientům s bydlištěm v kraji, případně genderovému členění nejsou v publikaci oproti předchozím rokům dostupná (naposledy za r. 2018).

²⁶ Dle MKN diagnóza F10 - poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním alkoholu.

²⁷ Pro srovnání údaje k rizikovému užívání tabáku: v odborných sociálních službách pro oblast závislostí v ZK se v r. 2024 objevili celkem 2 klienti ve věku okolo 20 let (v r. 2023 celkem 5 klientů). Údaje ukazují na skutečnost, že ze strany kuřáků není téměř zájem o hledání odborné péče a to jak ve zdravotních, tak i sociálních službách.

Užívání nelegálních návykových látek

Rizikově užívanou nelegální NL²⁸ v kraji je zejména pervitin. Nadále je pervitin v kraji užíván převážně nitrožilně – setrvává relativně vysoký celkový podíl injekčních uživatelů nelegálních drog (mezi uživateli v kontaktu se sociálními službami byli v r. 2024 téměř 3/4 LDI)²⁹.

Dle informací získaných od poskytovatelů služeb v oblasti závislostí je nejvíce klientů těchto služeb, včetně rizikově užívajících, nadále v ORP, která byla v minulosti okresními sídly (Zlín, Kroměříž, Uherské Hradiště a Vsetín), případně jsou populačně významnější (zejm. Valašské Meziříčí nebo Otrokovice; blíže graf na str. 16).

U injekčních uživatelů nadále převažuje aplikace již uváděného pervitinu³⁰, dále zpravidla pak sezonně extrakt surového opia (dlouhodobě uváděno zejména na Kroměřížsku), případně v kraji téměř výjimečně zneužívaný heroin, eventuálně ojediněle zneužívaný syntetický opioid buprenorfin, určený primárně k substituční léčbě. V posledních letech se u klientů v kraji objevuje a současně i opakovaně potvrzuje příležitostné zneužívání fentanylových náplastí (nebo extraktu z nich), jejichž záchyt potvrzuje i Policie ČR. V některých případech je ze služeb uváděno, že klienti tyto náplasti získávají z odpadu z konkrétních zdravotnických zařízení (zejm. nemocnic).

Jako ojedinělé jsou v r. 2024, a zejména v minulosti byly, referovány informace o uživatelích (klientech), kteří měli příležitostné zkušenosti s novými psychoaktivními látkami, např. mefedronem. Někteří z nich, zejména u HHC, je uvádějí jako svoji primární návykovou látku (blíže kapitola 1.8).

Vlastní expertní odhady počtu rizikových uživatelů nelegálních NL v populaci kraj neprováděl, nicméně dle prevalenčních odhadů uvedených ve Zprávách o nelegálních drogách v ČR (případně dříve Výročních zprávách) zpracovaných NMS byl v posledních 5 letech počet osob užívajících drogy rizikově v kraji v rozsahu mezi cca 1 600 až 2 000 osob, z toho užívajících injekčně bylo mezi cca 1 200 až 1 700 (naposledy v r. 2023 to bylo 1 600 LDR, z toho 1 200 LDI).

V případě zneužívání konopných drog lze za rizikový způsob užívání v kraji označit zejména výskyt dlouhodobého a intenzivního zneužívání marihuany (zejm. rizikovost dlouhodobého užívání kouřením).

Z uvedených důvodů jsou v kraji i některé typy intervencí a přístupy snižování rizik³¹ a dopadů spojených s rizikovým užíváním poskytovateli služeb nabízeny (blíže následující stránky).

Charakteristika rizikového užívání u osob v kontaktu se službami

V kraji lze zaznamenat mírný meziroční nárůst počtu kontaktovaných klientů služeb v oblasti závislostí. Počet těchto klientů se nově dostává na úroveň s počtem před pandemickou situací COVID-19 lety 2020-2021.

Ve službách v kraji se nadále objevují klienti s různorodým statutem (věkový, rodinný, sociální, ekonomický, ...). Užívání nelegálních NL je nadále výraznější spíše v populaci mužů, kteří tvoří dlouhodoběji více než 2/3 všech uživatelů. Mezi ženami – klientkami se ve službách objevují nadále i těhotné ženy nebo ženy, které pečují o děti³². Ženy v řadě případů (zejména v době na mateřské nebo rodičovské dovolené) preferují spíše službu ve svém přirozeném prostředí než ambulantní formu (v kontaktním centru).

²⁸ Problémové/rizikové užívání drog definuje EUDA (dříve EMCDDA) jako injekční užívání drog a/nebo dlouhodobé, či pravidelné užívání opiátů a/nebo drog amfetaminového typu a/nebo kokainu. Odvozený výraz problémový uživatelé drog je nově uváděn také jako lidé užívající drogy rizikově (LDR), analogicky u injekčních uživatelů výraz lidé užívající drogy injekčně (LDI).

²⁹ Obdobně jako v předchozích letech pak poskytovatelé služeb v oblasti závislostí dlouhodobě nabízejí alternativy užívání této drogy méně rizikovým způsobem (např. v podobě perorálního užívání pervitinu v želatinových kapslích nebo intranasálního užívání pervitinu pomocí „šňupátek“). Ve Zlíne je v r. 2024 nově uveden zájem o rektální aplikaci pervitinu jako alternativy k nitrožilní aplikaci.

³⁰ Pozn.: v souvislosti s úspěšnými represivními opatřeními ze strany Policie ČR, je uváděna příležitostně jeho horší dostupnost na „trhu“, také i dočasně související horší kvalita a případný dočasný odklon uživatelů od této primárně užívané látky.

³¹ V textu zprávy rovněž uváděno pod odborným pojmem harm reduction nebo zkratkou HR (blíže [zde](#)).

³² Na tyto děti se pak nezdá se svými úkony zaměřují pracovníci příslušného OSPODu.

Někteří z klientů absolvovali v minulosti pro různou trestnou činnost, mnohdy spojenou s užíváním NL, výkon trestu odnětí svobody. Poskytovatelé služeb uvádějí, že se k nim do služeb opakovaně vrací po návratu z VTOS ve vězeňských zařízeních řada klientů, kteří se při užívání NL dopouštějí další trestné činnosti, pro niž se po odsouzení opět vracejí do VTOS. Někteří z nich takto střídají pobyt „na svobodě“ s výkonem trestu (i po neúspěšných pokusech o trvalé abstinování a páchanou kriminalitu). Mj. i tato skutečnost je dávana za jednu z příčin obecně rostoucího věkového průměru klientů těchto služeb.

Nadále se potvrzuje skutečnost, že populace uživatelů nelegálních NL stárne (aktuální průměrný věk uživatele, který byl v kontaktu se službami v r. 2024 je nadále okolo 36 let; přitom v r. 2016 poprvé přesáhl 30 let; za posledních 15 let se zvýšil o 10 let). I to nadále svědčí o tom, že služeb kontaktních center a terénních programů využívají spíše starší nebo dlouhodobější uživatelé, kteří již byli nebo nadále jsou v kontaktu s poskytovatelem služeb. Na rostoucím věkovém průměru se podílejí i někteří klienti s dlouhodobou drogovou kariérou přerušovanou i opakovaně neúspěšnou léčbou závislosti.

Některá ze zařízení v kraji uvádí z minulosti opakovaná setkávání se s tzv. prvouživateli drog až po 30. roku jejich věku. Rovněž se také zvyšuje věk prvního nitrožilního užití drogy a klienti tak HR služby začínají využívat později.

V některých případech se do služeb dostávají starší klienti, kteří dříve nebyli v kontaktu s žádnou ze služeb a přicházejí až v souvislosti s pro ně nejspíše výrazným zhoršením vlastní životní situace a potřebou ji řešit. Programy v kraji rovněž uvádějí v expertním sdělení klienty starší 50 let (sdělení hovoří řádově obecně o jednotkách takových klientů na program, někteří z nich však mohou být pravděpodobně i výrazněji starší 50 let, neboť jsou samotnými službami označováni jako „předdůchodového věku“; služby byly v r. 2024 s celkem 43 osobami staršími 50 let). U některých z nich je uváděna jak dlouhá drogová kariéra, tak rovněž případné opakované VTOS, v některých případech se však jedná i o klienty, kteří jsou sociálně i pracovně stabilizovaní a své užívání NL delší dobu před okolím úspěšně skrývají.

Experimentující nebo rizikově užívající uživatele, kteří jsou nezřídka ve věku okolo 18 let, případně i mladší, se příležitostně daří kontaktovat (v r. 2024 uvedena práce s celkem 4 klienty mladšími 18 let, v posledních letech je těchto osob do 10). Možnou alternativní změnou přístupu pro uvedené věkově mladší skupiny, avšak nikoliv jen pro ně, může být již běžné rozšiřování nabídky služeb přes sociální sítě³³, které mohou být pro řadu klientů i dalších osob přirozeným komunikačním prostředím s určitou mírou anonymity.

Nadále mezi klienty služeb v oblasti závislostí naprosto výrazně převažují uživatelé pervitinu a následně uživatelé marihuany³⁴. O řadě uživatelů, kteří označují pervitin jako primární drogu, lze hovořit i jako o polyvalentních uživatelích, neboť souběžně užívají i další NL, jako je již uvedená marihuana, případně rovněž uvedené surové opium (včetně téměř obvyklého užívání alkoholu i případně léků).

Nelegální opioidní drogy se u klientů ve službách vyskytují spíše zřídka, anebo zpravidla sezonně (zejm. opioidy v podobě surového opia získaného z pěstovaného máku, eventuálně usušených makovic, dále ojediněle heroin, případně již uvedené ojedinělé zneužívání buprenorfinu). V případě sezonního zneužívání surového opia, ať je to „obvyklá“ výroba extraktu z nezralých makovic, případně v minulosti uvedeného extraktu z dalších zelených částí nezralých rostlin, nebo po sezoně ze sušených makovic užívaného extraktu, uvádějí někteří z klientů kombinované zneužívání těchto přírodních opiátů s opioidními léky získanými na „černém“ trhu³⁵. Tyto látky jsou mnohdy užívány i „mimo sezonu“. Ze služeb byly klienty v předchozích letech uváděny různé

³³ Od r. 2017 se v rámci některých projektů v kraji začalo dařit kontaktovat klienty nově i prostřednictvím sociálních sítí. Jejich využití a „síťování“ uživatelů, např. sdílením informací, nabízí potenciál oslovovat další osoby, stejně tak, jako jim poskytovat informace o „bezpečném“ užívání NL.

³⁴ Cílené oslovování uživatelů marihuany terénními pracovníky některých služeb v kraji, zejména na Zlínsku, vedlo v minulosti v některých případech k nárůstu počtu klientů (ve značné míře v rámci tzv. prvokontaktů). V některých programech uváděli klienti primárně marihuanu, i když dle odhadů poskytovatele se jednalo spíše o uživatele pervitinu, kteří se jeho užívání takto snaží zakrývat.

³⁵ Z Kroměřížska byl v předchozích letech uváděn růst „černého“ trhu se surovým opiem, včetně odhadovaného obchodování se suchými makovicemi.

názvy preparátů na bázi opioidů³⁶, přitom klienti některých programů i v současné době uvádí zneužívání léků s tlumivým účinkem (lze tedy předpokládat jak tyto preparáty, tak rovněž sedativa, hypnotika nebo anxiolytika).

Některé z dalších nelegálních NL se mezi uživateli ve službách objevují spíše ojediněle nebo skrytě (kdy zpravidla nemusí být označovány jako primární droga³⁷) – lze to nepřímo dovodit dle drog, které jsou nebo v minulosti byly předmětem úkonů ze strany policie nebo přestupkových orgánů obcí.

Nadále, jak již bylo uvedeno, jsou nelegální NL užívány převážně nitrožilně – setrvává relativně vysoký celkový podíl injekčních uživatelů nelegálních drog (i v r. 2024 téměř 3/4).

O preferované nitrožilní aplikaci nelegálních NL v kraji může svědčit i spotřeba vyměňovaných injekčních setů, kterých se v r. 2024 vyměnilo celkem 246 170 kusů³⁸, což je 2. nejvyšší počet za posledních 10 let (pro srovnání v r. 2023 - 230 069 kusů, pro zajímavost v r. 2014 - 95 497 kusů). V souvislosti s realizovaným výměnným programem je mnohdy opakovaně zaznamenávána i vyšší návratnost injekčních stříkaček než počet stříkaček službami vydaných. Takto zpětně získaný materiál je uživateli často získáván jiným způsobem než ve službách, např. v lékárnách³⁹, nemocnicích.

Aktivita poskytovatelů služeb v oblasti závislostí se zaměřují i na informace o vhodném preferování užívání nelegálních NL méně rizikovým způsobem, s tím souvisí i nabídka dalších aplikačních pomůcek. Jedná se zejména o želatinové kapsle, tzv. šňupátka, alobal, v případě uživatelů konopných drog pak rolls.

Tabulka – počty vyměněného a poskytnutého HR materiálu v ZK v letech 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
- počet injekčních setů	204 703	226 302	247 679	230 069	246 170
- počet kapslí	13 285	11 628	11 653	8 800	6 876
- počet rolls	12 858	12 837	12 541	12 820	12 671

³⁶ Zejména v souvislosti s možností a riziky zneužívání opioidů, včetně problematického fentanylu, uváděly některé ze služeb zapojení do tzv. naloxonového programu (blíže [zde](#); naloxon je látka, která se aplikuje při předávkování opioidními látkami).

³⁷ Např. extáze, halucinogeny, nové psychoaktivní látky jako např. mefedron.

³⁸ Pozn.: projekt TP v Kroměříži zaznamenal meziroční nárůst počtu vydaných injekčních setů o cca 11,5 tis. kusů, obdobně pak KC v Kroměříži a ve Vsetíně o více než 5,5 tis. ks.

³⁹ Služby, např. TP ve Zlíně, takto s některými lékárnami spolupracují a připravují balíčky obsahující HR materiál zejména k nitrožilní aplikaci NL (balíčky obsahují zpravidla injekční stříkačky, sterilní vodu, dezinfekci, případně další specifický zdravotnický materiál související s tímto užíváním NL).

Tabulka – Údaje o klientech registrovaných v kontaktních centrech a terénních programech ve Zlínském kraji v r. 2024 ⁴⁰

	Kroměříž		Uh. Hradiště	Vsetín		Zlín		ZK celkem
	KC	TP	KC+TP	KC	TP	KC	TP	
Počet klientů - počet jednotlivých osob, které využily v daném období alespoň jednu službu programu ¹⁾	227	131	249	239	212	152	382	1 592
- z toho uživatelů drog	227	131	248	170	188	152	382	1 498
- mužů	145	94	146	111	151	112	233	992
- žen	53	37	57	59	37	40	69	352
- neidentifikovaných klientů ²⁾	29	0	45	0	0	0	80	154
- z toho dětí do 17 let (včetně)	1	1	0	0	1	1	0	4
- z toho osob nad 50 let (včetně)	14	5	8	7	3	5	1	43
- z toho užívajících drogy injekčně (LDI)	203	112	221	101	78	120	249	1 084
- z toho se základní látkou heroin	0	0	0	0	0	0	0	0
- z toho se základní látkou buprenorfin	0	0	1	0	0	0	0	1
- z toho se základní drogou jiné opiáty (opium, morfium, ...)	5	11	1	0	0	0	0	17
- z toho se základní drogou pervitin	222	118	243	124	98	146	380	1 331
- z toho se základní drogou kokain/crack	0	0	0	2	0	0	0	2
- z toho se základní drogou kanabinoidy	0	0	2	37	85	6	2	132
- z toho se základní drogou extáze	0	0	1	0	2	0	0	3
- z toho se základní drogou halucinogeny	0	0	0	0	1	0	0	1
- z toho se základní drogou těkavé látky	0	1	0	0	1	0	0	2
- průměrný věk klienta užívajícího drogy	37,0	37,0	38,0	35,0	33,0	35,0	35,0	35,7
- z toho uživatelů alkoholu³⁾	0	0	1	69	24	-	0	94

¹⁾ Dalších odhadem 195 osob bylo klientů ve zprostředkovaném kontaktu (osoby, které využívají služby v rámci tzv. sekundární výměny, ...).

²⁾ Osoby, jež jsou vedeny v evidenci klientů a poskytovaných služeb a nelze je vzájemně odlišit (tzv. „no codes“ nebo také NCC). Dle expertního sdělení tvoří z těchto osob cca 1/4 ženy.

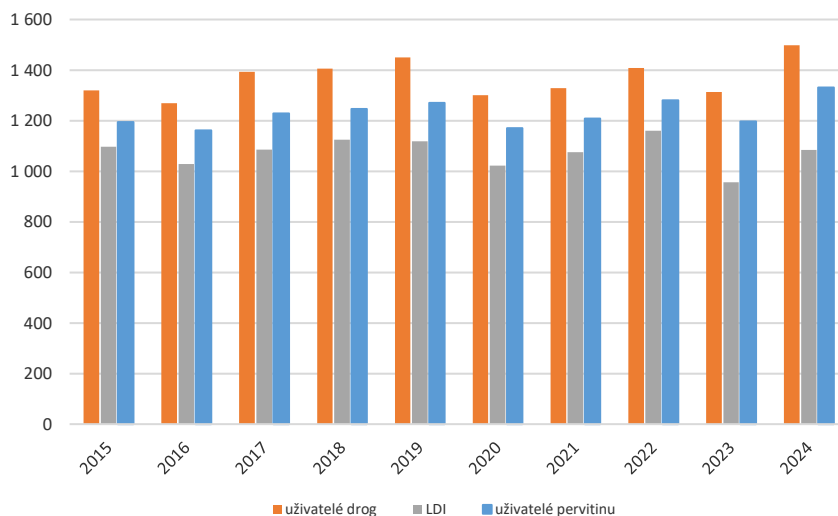
Dalších 107 klientů služeb byli rodinní příslušníci, blízké osoby uživatelů, ...

³⁾ V ZK se z uvedených osob jednalo o 74 mužů a 20 žen, s celkovým věkovým průměrem přes 41 let (žádná z nich nebyla do 17 let a 14 osob bylo starších 50 let).

Zdroj: Údaje poskytovatelů služeb ze Zpráv o realizaci projektu protidrogové politiky v roce 2024

⁴⁰ Pozn.: jedná se o uvedení služeb minimalizace rizik a údaje dle územní příslušnosti (okres).

Graf – vybrané údaje k užívání drog ve Zlínském kraji v letech 2015-2024 – počty klientů v KC a TP

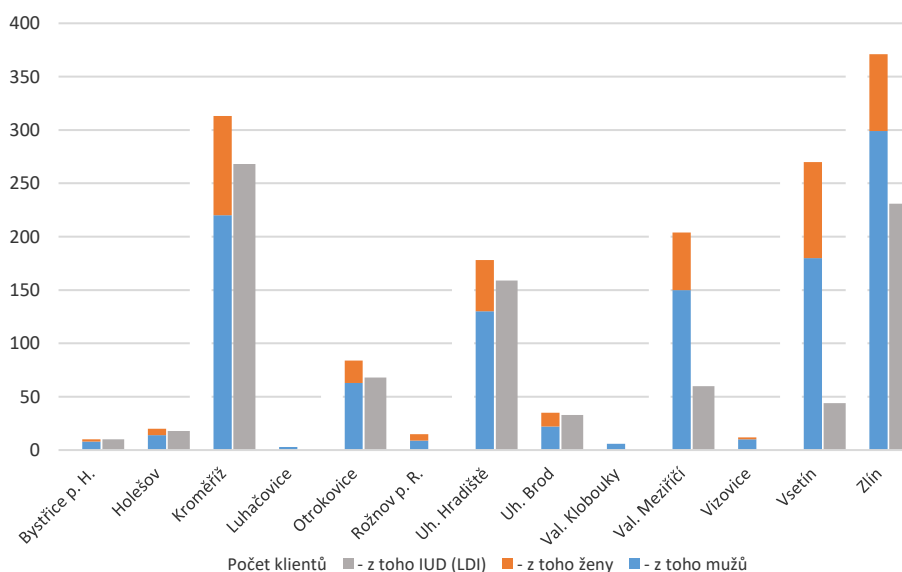

Tabulka – počty klientů v projektech KC a TP v r. 2024 dle ORP Zlínského kraje

	Bystřice pod Hostýnem	Holešov	Kroměříž	Luhačovice	Otrokovice	Rožnov pod Radhoštěm	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Valašské Klobouky	Valašské Meziříčí	Vizovice	Vsetín	Zlín
Počet klientů celkem	10	20	313	3	84	15	178	35	6	204	12	270	371
- z toho LDI	10	18	268	0	68	0	159	33	0	60	0	44	231

Zdroj: Poskytovatelé služeb v ZK

Graf – počty klientů v projektech KC a TP v r. 2024 dle ORP Zlínského kraje

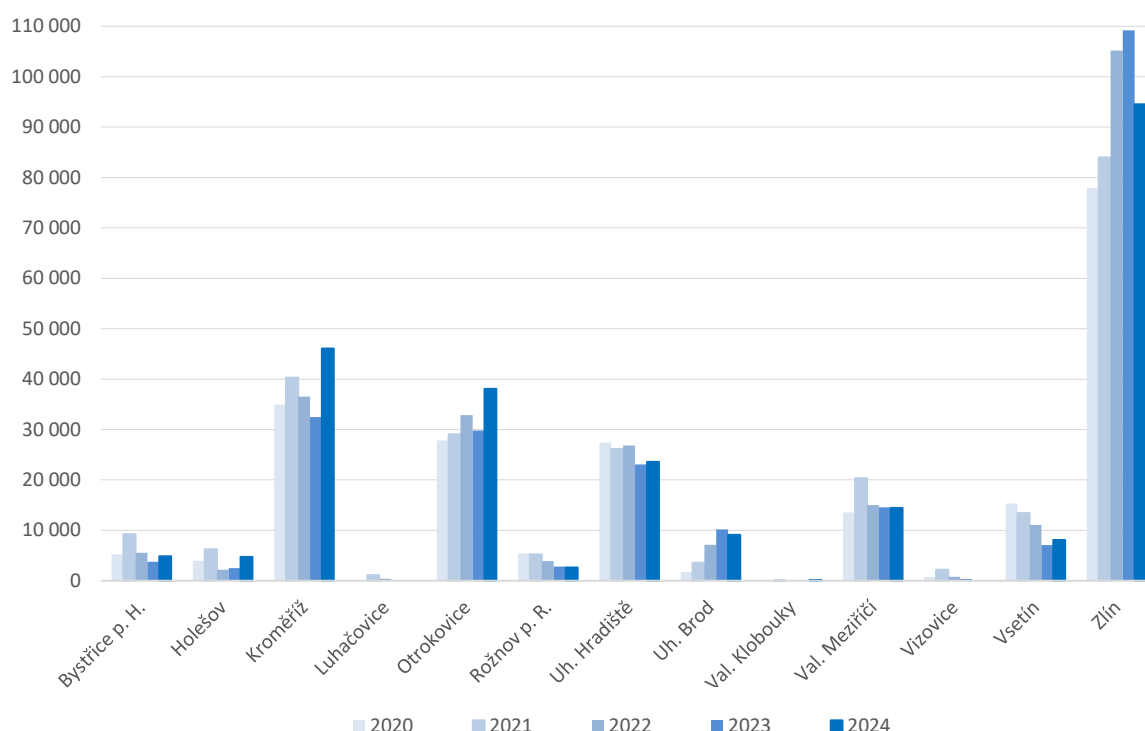

Tabulka – počty vyměněného a poskytnutého HR materiálu v KC a TP v r. 2024 dle ORP Zlínského kraje⁴¹

	Bystřice pod Hostýnem	Holešov	Kroměříž	Luhačovice	Otrokovice	Rožnov pod Radhoštěm	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Valašské Klobouky	Valašské Meziříčí	Vizovice	Vsetín	Zlín
- počet injekčních setů	4 832	4 743	46 043	0	38 055	2 602	23 609	9 125	141	14 434	0	8 110	94 540
- počet kapslí	175	50	665	0	561	90	1 345	105	40	755	0	700	2 440
- počet rolls	80	55	415	6	680	325	20	40	95	3 431	0	4 620	3 104

Zdroj: Poskytovatelé služeb v ZK

Graf – počty vyměněných injekčních setů v KC a TP v ORP Zlínského kraje v letech 2020-2024

V souvislosti s rizikovým užíváním NL, jsou doposud poslední dostupné údaje k ambulantní léčbě uživatelů psychoaktivních látek ze Zlínského kraje ve zdravotnických zařízeních z r. 2022, jsou uvedeny v publikaci ÚZIS *Psychiatrická péče 2022*⁴². Dle uvedených údajů se v r. 2022 pro nealkoholové drogy⁴³ v ambulantních zařízeních v ZK léčilo 440 osob (na 10 000 obyvatel to představuje 7,6 pacientů). Využitelné jsou rovněž (obdobně jako u alkoholu) informace ÚZIS z Národního registru hrazených zdravotních služeb (poslední dostupná data rovněž za r. 2022, blíže [zde](#)), s tím, že v kraji mělo s diagnózou F15 (zejm. metamfetamin)

⁴¹ Kromě uvedeného materiálu, tedy 246 170 inj. stříkaček, 6 926 kapslí a 12 871 rolls, bylo dle harm reduction přístupů v rámci terénních programů v Otrokovcích, Vizovicích a Zlíně vydáno celkem 379 ks „šňupátek“. V projektech na Kroměřížsku rovněž poskytován alobal na kouření NL (klienti reportují „bezpečnější“ užívání kouřením za pomoci klasických žárovek).

⁴² Informace k lůžkovým psychiatrickým zařízením a zde léčeným pacientům s bydlištěm v kraji, případně genderovému členění nejsou v publikaci oproti předchozím rokům dostupná (naposledy za r. 2018).

⁴³ Dle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a souvisejících zdravotních problémů (MKN-10) dg. F11-F19, poruchy duševní a poruchy chování způsobené ostatními nealkoholovými drogami (např. opioidy, kokain, jiná stimulancia, halucinogeny, dále sedativa a hypnotika, tabák a další), včetně kombinované závislosti způsobené užíváním více drog a jiných psychoaktivních látek.

pro zdravotní pojišťovny vykázanou péči v přepočtu 39 pacientů na 100 tis. osob; pro srovnání v ČR to bylo 55 pacientů; v případě diagnózy F12 (kanabinoidy) to bylo 15 pacientů, v ČR pak 20 na 100 tis. osob.

Hazardní hraní

Hlubší analýza závislostí v oblasti hráčství (hazardního hraní nebo také gamblingu, gamblerství), sledující komplexnější statistické údaje a možné dopady (zejména sociální, finanční a dluhové, ale také zdravotní), v kraji nebyla prováděna. Problematika patologického/rizikového hráčství⁴⁴ je krajem monitorována, informace kraj získává přímo, zejména od poskytovatelů služeb v kraji, nebo zprostředkovaně z jiných dostupných zdrojů (např. informace o hazardním hraní uváděné ve Zprávě o hazardním hraní v ČR, poslední za r. 2024, nebo zdravotnických statistikách ÚZIS⁴⁵).

Pokud jde o rozsah hazardního hraní v obecné populaci, lze jej v kraji nadále pouze odhadovat, a to na základě interpretace výsledků uskutečněných celorepublikových výzkumů v obecné populaci, případně dalších prevalenčních odhadů.

Dle dostupných informací ze zdravotnických zařízení nebo zařízení na bázi sociálních služeb v kraji, lze konstatovat, že tyto služby jsou vyhledávány a oslovovány pacienti/klienty s problémy se závislostí v oblasti hráčství.

Ve zdravotnických ambulantních zařízeních, s odborností zejména psychiatrie (případně i lůžkových zařízeních, např. Psychiatrická nemocnice v Kroměříži) jsou i v r. 2024 evidovaní pacienti, kteří vyhledali lékařskou pomoc pro diagnózu F63.0 – patologické hráčství, jak v primární, tak také sekundární formě⁴⁶.

Ambulance klinické psychologie a adiktologie Kroměříž uvádí v r. 2024 v péči 9 pacientů s uvedenou diagnózou. Rovněž Ambulance psychiatrie v Holešově se specializací na návykové nemoci uvádí i v r. 2024 mezi svými pacienty 10 osob s uvedenou diagnózou.⁴⁷

PN Kroměříž (toxirehabilitační primariát) přijímá jako jediné lůžkové zdravotnické zařízení v kraji od 2. poloviny r. 2019 i pacienty s problematikou patologického hráčství. Celkem bylo v r. 2024 hospitalizováno 12 pacientů ze ZK (11 mužů a 1 žena), pro srovnání v r. 2023 hospitalizováno 8 pacientů ze ZK (4 muži), v r. 2022 hospitalizováno 11 pacientů (9 mužů), v r. 2021 - 3 pacienti (muži), v r. 2020 - 5 pacientů (muži).

Uvedenou pomoc vyhledali patologičtí hráči rovněž v ambulantních zařízeních na bázi sociálních služeb. Nadále jediná na patologické/problémové hráčství specializovaná sociální služba Centrum komplexní péče pro hazardní hráče ve Zlínském kraji⁴⁸, nabízená Společností Podané ruce o.p.s. poskytla v r. 2024 službu 96 klientům s uvedením problémů s patologickým hráčstvím (přitom dalších 12 klientů bylo identifikováno s jinou nelátkovou závislostí; pro srovnání v r. 2023 celkem 92 klientů hráčů, v r. 2022 celkem 94 klientů hráčů, v r. 2021 celkem 61 klientů hráčů; v r. 2020 celkem 59 klientů). Jednalo se až na 1 výjimku o muže, 37 z nich bylo mladších 18 let (řada z klientů v minulosti uváděla primárně nebo sekundárně zneužívání NL, např. pervitin nebo alkohol). Problémem jsou pro ně online kurzovní sázky, případně online hrací automaty. Většina z nich v minulosti uváděla pravidelné zaměstnání, doba hráčské kariéry je nezdědka mnohaletá s opakovanými, neúspěšnými pokusy o ukončení.⁴⁹

⁴⁴ Termín problémový hráč je širší – zahrnuje osoby v riziku rozvoje patologického hráčství. Patologické hráčství je pak klinicky diagnostikovaná porucha chování (dg. F 63.0).

⁴⁵ Poslední souhrnná informace zveřejněna v r. 2018 v publikaci „Péče o pacienty s diagnózou F63.0 - patologické hráčství v ambulantních a lůžkových zařízeních ČR 2011–2017“.

⁴⁶ V některých případech toto patologické hráčství, dle sdělení odborných lékařů (z minulých let), může být až sekundárním problémem, a to např. při primárním zneužívání nebo závislosti na alkoholu, eventuálně v souvislosti s užíváním stimulantů (zejm. pervitinu).

⁴⁷ Pro dokreslení situace je v citované publikaci ÚZIS v ambulantní péči uváděno v posledních letech ročně okolo 50 pacientů s trvalým bydlištěm v ZK, s podílem mužů do 85 %, v lůžkových zařízeních pak okolo 30 pacientů s podílem mužů více než 90 %.

⁴⁸ Zařízení svým klientům od září 2018 poskytuje v souvislosti s komplexní péčí rovněž dluhové a finanční poradenství.

⁴⁹ V r. 2023 ze strany CKP informováno o mladých ženách – matkách, které zprvu hrají „za“ herní benefity, následně však, při rozvoji hráčství již „klasicky“.

Někteří klienti, včetně blízkých osob, službu ještě v r. 2023 vyhledali z důvodů zajištění služeb dluhového poradenství⁵⁰, zejména v souvislosti s akcí „Milostivé léto“ (blíže [zde](#)), avšak tato aktivita se v r. 2024 již neuskutečnila.

Klienti využívali dluhového poradenství v oblastech sestavování osobních a rodinných rozpočtů, zmapování dluhové situace, poradenství v oblasti ochrany majetku, sestavení splátkových kalendářů či vyjednávání s ostatními institucemi (věřiteli, exekutory, insolvenčními správci, soudy aj.).

Mimo práce s klienty, pracovala služba i s blízkými osobami. V jejich případech se v r. 2024 jednalo o 128 osob (převážně se jednalo o ženy, zejména partnerky nebo matky klientů), s tím, že na rozdíl od klientů, kdy je program koncipován komplexně, se většinou jednalo o jednorázové společné nebo individuální konzultace. Nezřídka takové poradenství využili i rodiče dětí, kteří řešili nadužívání PC techniky dětmi.

Hráčství je nadále do značné míry spíše latentní problém a zejména jeho sociální dopady jsou téměř identické s dopady zneužívání NL obecně, tedy často rodinné/vztahové problémy⁵¹, výrazněji pak finanční problémy (předlužení v souvislosti s hraním), případně následná kriminalita.

Problematika nelátkových závislostí, včetně patologického hráčství ve školní populaci⁵² je uvedena v monitoringu rizikových typů chování, který je každoročně zpracováván krajskou školskou koordinátorkou prevence. Monitoring zahrnuje širší spektrum rizikových typů chování, včetně problematiky nelátkových závislostí a tedy i patologického hráčství (blíže str. 37). U nelátkových závislostí, tedy zejména nadměrného užívání PC, her, hráčství jsou však uváděny data již u žáků od 2. ročníku ZŠ, tedy od cca 7-8 let.

Expertní vyjádření ze zprávy Centra komplexní péče v ZK uvádí, že téměř všichni žáci, kde i v r. 2024 probíhal projekt „Hra na hraně“ mají zkušenosti se stíracími losy, někteří žáci mají zkušenosti se sportovním sázením nebo číselnou loterií (zprostředkovanou některým z členů rodiny nebo starších kamarádů). Žáci dále často jako druh hazardu, se kterým mají zkušenosti, uvádějí pořizování lootboxů⁵³ v některých videohrách.

Nové technologie

V souvislosti s novými technologiemi, případně jinými typy nelátkových závislostí, jsou ve službě odborného sociálního poradenství v rámci projektu Centrum komplexní péče ve Zlínském kraji zmiňováni i za r. 2024 klienti, kteří uváděli problémy s jinými nelátkovými závislostmi.

Služba pracovala s celkem 12 klienty. Uváděno bylo nadužívání PC nebo mobilních telefonů, případně nadměrné hraní PC her⁵⁴. V minulosti se řada poradenských aktivit vázala na dotazy, nezřídka rodičů, které se týkaly hraní her na PC, nadměrného užívání chytrých telefonů a souvisejícího způsobu trávení volného času dětmi.

V některých ze sdělení MPK je uváděna případná závislost na mobilních telefonech, na sociálních sítích, kdy často nezletilé děti v prvním i druhém stupni ZŠ bez telefonu, resp. připojení, nedokáží vydržet.

1.4 Závislostní chování ve specifických skupinách a v sociálně vyloučených lokalitách

Pro potřeby zprávy jsou za specifické skupiny považovány osoby z řad etnických menšin, cizinců, případně i skryté populace.

⁵⁰ V minulosti uváděn průměrný dluh klientů cca 500 tis. Kč (dluh činil řádově od desítek tisíc až po miliony, při odhadované prosázené částce řádově ve stovkách tisíc až po miliony korun).

⁵¹ Expertní odhady hovoří o tom, že v průměru problém jednoho hráče zasáhne 8 osob z jeho okolí.

⁵² Na problematiku předcházení hráčství mezi žáky a studenty reaguje od ledna 2017 realizace preventivního programu v kraji pro ZŠ a SŠ „Hra na hraně“ (blíže také str. 50) a besedy poskytované v kraji Společností Podané ruce o.p.s. a obdobně také spolkem Agarta z.s.

⁵³ Virtuální předmět, který lze koupit za účelem zlepšení herní pozice nebo jen pro zlepšení pocitu hráče v rámci počítačové hry. V ČR nejsou zákonem regulované. Blíže např. Zpráva o hazardním hraní v ČR 2024, kapitola 2.3 (odkaz [zde](#)).

⁵⁴ V předchozích letech uvedení klienti uvádějící další nelátkové závislostní chování, jako jsou zejména problémy s nadměrným nakupováním nebo hromaděním věcí. Tyto typy chování byly udávány spíše v souvislosti s klientkami ženami.

Problematika užívání nelegálních NL etnickými menšinami se ve Zlínském kraji vymezuje stejně jako v předchozích letech téměř výhradně na romské etnikum⁵⁵ (o ostatních informacích nebyly zjištěny). Údaje o těchto uživateli byly získány expertním vyjádřením pracovníků jednotlivých služeb v kraji. Dle těchto údajů by měla kontaktovaná skupina uživatelů v r. 2024 zahrnovat okolo 70 osob (v r. 2023 bylo uváděno obdobně cca 70 osob, v předchozích letech to bylo cca 50-80 osob; obecně v posledních letech šlo ze 70-90 % o muže, v současné době jejich podíl činí necelé 4/5; věkově jsou mezi 17 až 58 lety, nejčastěji uvedli užívání pervitinu, ale dále konopné drogy, opiáty, alkohol a rovněž zneužívání léků; pervitin pak užívá převážná většina z nich nitrožilně, méně často pak šňupáním, kouřením, perorálně). Z nabízených služeb osoby využívaly výměnný program, řada z nich testování na infekční onemocnění, hygienický servis, poradenství a další doplňkové služby (včetně testování na přítomnost NL), tedy velmi obdobné spektrum služeb jako uživatelé z většinové populace.

Z ORP nejsou, až na výjimky (blíže v individuálních podkladech), avizovány odlišné informace o užívání NL oproti většinové populaci nebo populaci osob, které nejsou ohroženy sociálním vyloučením. Sdělení některých MPK naznačují, že prostředí vyloučených lokalit⁵⁶ nijak nevykazuje známky odlišnosti v užívání nebo četnosti výskytu NL, jen je vnímána vyšší koncentrace více ohrožených osob, proto zde v rámci případného terénního programu může být uváděno i více intervencí. Mezi uvedenými nelegálními návykovými látkami se objevuje užívání, včetně nadužívání, obvyklých NL, jako alkohol, tabák, rovněž léky. Rovněž někteří MPK dlouhodoběji avizují informace o výskytu hazardního hraní⁵⁷, které může mít dopady v podobě následné kriminality a dluhové problematiky.

Specifické služby zaměřené na oblast látkových i nelátkových závislostí nadále přímo v místě vyloučených lokalit nejsou trvale zřízeny a systematicky poskytovány⁵⁸. Pokud jsou tedy tyto služby (zaměřené zejména na metody snižování rizik u látkových závislostí) osobám žijícím v těchto lokalitách ze strany poskytovatelů nabízeny, pak v rámci běžné činnosti, zejména v rámci terénního programu, nežádka i mimo samotnou lokalitu (službu si přitom mimo lokalitu aktivně dokáže vyhledat sám klient). Oblast primární prevence a téma NL, případně rizikové hraní, jsou zahrnuty v tematických plánech v lokalitách působících NZDM (tyto jsou směřovány do cílové skupiny ohraničené věkem od cca 11 let, avšak max. 26 let).

Bližší informace k problematice sociálně vyloučených lokalit v kraji, včetně způsobu práce jednotlivých aktérů v nich, jsou uvedeny v Konceptu romské integrace ve Zlínském kraji na léta 2020-2024 (prodloužena platnost do r. 2025), eventuálně Zprávách o plnění konceptu a Zprávách o stavu romské menšiny (blíže [zde](#)).

Služby v kraji jsou mimo občanů ČR dostupné i dalším případným zájemcům o službu.

V případě cizinců byli v r. 2024 poskytovatelé služeb v oblasti závislostí v kraji kontaktováni 3 uživateli cizinci (v minulosti se jednalo obdobně o několik málo osob; např. naposledy v r. 2023 celkem 4 osoby, v r. 2022 celkem 9 osob, v r. 2021 celkem 11 osob, v r. 2020 celkem 13 osob). Jednalo se o uživatele pervitinu ve věku 22-45 let (z toho 2 muži), přitom všechny osoby drogu užívaly nitrožilně. Stejně jako ostatní klienti se zajímaly zejména o výměnný program, informační servis, hygienický servis (v minulosti bylo službami uváděno i testování na přítomnost OPL, ale rovněž krizová intervence, dále individuální psychoterapie, adiktologické poradenství).

S ohledem na situaci na Ukrajině a migraci jejich občanů do ČR nejsou ve službách v ZK tyto osoby jako aktivní uživatelé ani v r. 2024 reportovány (v jednom případě se u rodinného příslušníka jednalo o zájem o poradenství).

V souvislosti s Ukrajinou hovoří sdělení Centra na podporu integrace cizinců v ZK nadále mimo informací o užívání alkoholu spíše o možné latenci závislostních problémů mezi osobami, které požívají aktuálně statut dočasné ochrany. Spíše jsou uváděny formy sebededikace (léky, uváděný alkohol) a to v souvislosti s prožitými traumaty a vynuceným odchodem. Nově se v r. 2024 objevují ojedinělé zkušenosti Centra s válečnými veterány z Ukrajiny, kteří přijíždějí za rodinami do ČR a mají problémy s nadužíváním alkoholu⁵⁹.

⁵⁵ Užívání alkoholu a zejména kouření (legálních NL) se týká převážné většiny romské populace. Kouření ve specifických skupinách je dle expertního sdělení problémem již u dětí předškolního a školního věku.

⁵⁶ V „klasických“ vyloučených lokalitách v kraji bydlí z velké části osoby romského etnika.

⁵⁷ Mj. regulací dostupnosti her a zavedením registrace hráčů od r. 2020 částečně omezeno.

⁵⁸ Nadále nelze předpokládat, že by v kraji mohl trvale vzniknout a existovat specifický projekt zaměřený na oblast závislostních chování osob v těchto lokalitách žijících.

⁵⁹ Centrum v expertním sdělení uvádí, že lze očekávat častější interakce s těmito osobami s přímou válečnou zkušeností z frontových linií a to přesto, že na Ukrajině existují programy a iniciativy. Uvádí potřebnost monitoringu těchto osob a multidisciplinární přístup.

S prožitými traumaty je zaznamenána poptávka a ze strany Centra i nabídka psychosociální pomoci případným žadatelům.⁶⁰

Skrytá populace osob užívajících nelegální NL rizikově (LDR; dříve tzv. problémoví uživatelé drog) činí v kraji dle odhadů dlouhodoběji patrně okolo 1/4 celkového odhadovaného počtu těchto uživatelů NMS. V porovnání s posledními známými údaji zveřejněnými ve Zprávě o nelegálních drogách v ČR 2023⁶¹, i údaji ze stejných zpráv z předchozích let, lze odhadovat, že poskytovatelé služeb v oblasti závislostí Zlínského kraje mohou být dlouhodoběji v kontaktu s přibližně 3/4, dokonce až 4/5 kvalifikovaným odhadem získaného a uváděného počtu LDR. Do tohoto podílu není v r. 2024 započítáno cca 200 osob (v letech 2020 až 2023 cca 150-360 osob), s nimiž byly služby v tzv. „zprostředkovaném kontaktu“ (zejm. v případě sekundární výměny injekčního materiálu, kdy osoby užívající NL z důvodu stigmatizace nebo případné časové nedostupnosti služby nebo i jiných důvodů tyto služby běžně nevyužívají⁶²).

Zbývající, nekontaktovanou část uživatelů, lze pravděpodobně označit jako téměř zcela skrytou populaci, která aktuálně nemá potřebu vůbec využívat služeb. Nicméně i ta, dle možností, ze sdělení pracovníků služeb (přestože je průnik do obecně skryté populace mnohdy pracovníky označován jako obtížný), může využívat ojediněle výměnného servisu. Uskutečňuje se to pak v rámci již uvedených sekundárních výměn injekčních setů, případně dalšího materiálu a to prostřednictvím stávajících klientů služeb anebo prostřednictvím nabídky některých lékáren (např. v okrese Zlín, kam byly i v r. 2024 distribuovány balíčky s HR materiálem pracovníky terénního programu).

1.5 Somatická a psychiatrická komorbidita v souvislosti se závislostním chováním, včetně infekčních a dalších onemocnění

Informace k zdravotním komplikacím somatického charakteru souvisejícím zejména s užíváním nelegálních NL v kraji jsou popsány obdobně jako v předchozích letech (zejména problematika VHC, HIV, ...), případně jsou obecně uváděny, avšak k jejich rozsahu nejsou dostupné bližší informace.⁶³

U uživatelů nelegálních NL jsou ze služeb nejčastěji uváděny zejména somatické problémy v důsledku nitrožilní aplikace drog, např. povrchová zranění kůže jako abscesy, bérkové vředy, dále onemocnění kardiovaskulárního systému jako např. záněty žil, rovněž také onemocnění slinivky, jater, atd.

V souvislosti s rizikovým užíváním NL se často objevují a dobře sledují informace u somatických komorbidit onemocnění virovou hepatitidou C, HIV/AIDS, částečně virovou hepatitidou B, případně dalšími infekčními onemocněními (zejména syfilis).

Výskyt onemocnění VHC mezi osobami užívajícími drogy injekčně (LDI) ve Zlínském kraji, byl dle krajské hygienické stanice z informace z celostátního informačního systému infekčních nemocí ISIN v roce 2024 uveden ve 12 případech při celkových 25 případech. Tyto osoby se tak na celkovém výskytu podílely téměř 1/2, zatímco v předchozích 2 letech to bylo cca 1/3.

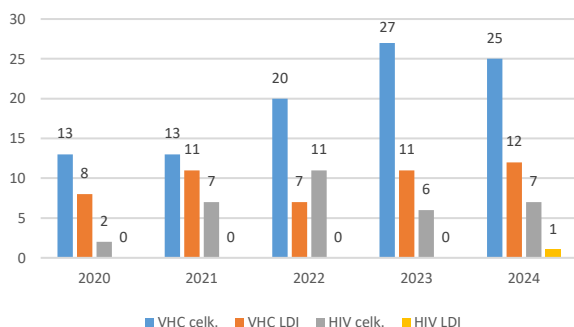
⁶⁰ Ve spolupráci se Společností Podané ruce o.p.s. se Centru podařilo v r. 2023 představit problematiku závislostí mládeže z Ukrajiny ve věku 15+ v rámci uskutečněného workshopu (včetně uvedení příkladů z praxe sociální služby a následné diskuse).

⁶¹ Dříve pod názvem Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v ČR.

⁶² Početnost této skupiny osob byla významně vyšší v souvislosti s pandemickou situací COVID-19 letech 2020-2021, kdy dosáhla až 360 osob.

⁶³ V případě závislosti na alkoholu, nikotinu se u komorbidit klientů/pacientů ze ZK dá odkázat pouze na obecně a veřejně dostupné informace související se škodlivým užíváním těchto látek.

Graf – Výskyt onemocnění VHC a HIV/AIDS ve Zlínském kraji v letech 2020-2024

Zdroj: KHS ZK a SZÚ

Testování na uvedená onemocnění byla pro klienty služeb dostupná ve všech kontaktních centrech a některých terénních programech (tam, kde to umožňovala technika – zejména využívání dodávkových vozidel jako mobilních kanceláří), v případě potřeby služby dále individuálně spolupracovaly se specialisty ve zdravotnických zařízeních (např. nemocnice v Kroměříži, Zlíně, Uherském Hradišti). Klientům bylo službami doporučováno pravidelné testování (v některých službách uváděn doporučený 3měsíční interval).

Některé ze služeb se i v r. 2024 zapojily do aktivit eliminace virové hepatitidy typu C mezi uživateli drog v ČR ve spolupráci se společností Gilead (zaměřeny na plošné testování a zprostředkování následné bezinterferonové léčby; mj. za motivačního působení na testované klienty prostřednictvím získání benefitu).

V kontaktních centrech a některých terénních programech (Otrokovice, Rožnov p. R., Uh. Brod, Val. Meziříčí, Vsetín a Zlín) bylo na VHC v kraji v r. 2024 testováno celkem 324 osob a provedeno 525 testů (pro srovnání v r. 2023 celkem 288 osob a 520 testů). Ze služeb je v případě reaktivity testu potvrzena ochota klientů jít na konfirmační testy a u většiny z nich následně řešit léčbu.

Ve většině programů v kraji byla v minulosti uváděna odhadovaná promořenost VHC okolo 10 % (reaktivita provedených testů; reálně pozitivních na VHC je okolo 5 % testovaných). Programy nadále kvitují dobrou spolupráci s hepatology a infektology (zmiňováno v souvislosti s pracovištěm ve Zlíně a rovněž i Brně).

V případě VHB bylo v kontaktních centrech testováno v r. 2024 celkem 48 osob a provedeno 62 testů. U VHB byl nižší počet testování v minulosti způsoben dlouhodoběji výrazněji sníženým zájmem ze strany klientů, z toho důvodu některé z projektů v kraji ani testování na VHB neposkytovaly.

V případě testování na syfilis se počty testovaných osob a výkonů zvyšují. Je to jednak přetrvávající nabídkou poskytovatelů služeb, ale současně i přetrvávajícím rizikem výskytu onemocnění mezi uživateli NL z posledních let⁶⁴. Klienti kontaktních center se tak nechali testovat na uvedené onemocnění i v r. 2024 (provedeno u celkem 108 osob celkem 137 testů; pro srovnání v r. 2023 testováno 79 osob, provedeno 86 testů).

Testovat na HIV/AIDS se v r. 2024 nechalo v kontaktních centrech celkem 162 uživatelů drog, provedeno bylo 199 testů (pro srovnání v r. 2023 testováno 121 osob, provedeno 147 testů).⁶⁵

Pozitivní drogová anamnéza u HIV pozitivních osob v kraji se dlouhodobě vyskytuje pouze v naprosto ojedinělých případech, v r. 2024 však byla v jednom případě zaznamenána (reportováno SZÚ ve Zprávách o výskytu a šíření HIV/AIDS; jako způsob přenosu uvedeno „injekční uživatel drog+homo/bisex“). V souvislosti s užíváním drog nejsou KHS ZK dlouhodoběji zaznamenávána úmrtí na AIDS⁶⁶.

⁶⁴ V r. 2023 byl programy ve Zlíně řešen výskyt onemocnění syfilis, který se vyskytl mezi 10 klienty, kteří byli vzájemně propojeni společnými sexuálními partnery (situace řešena ve spolupráci s KHS ZK a dermato-venerologickým oddělením Krajské nemocnice T. Bati ve Zlíně).

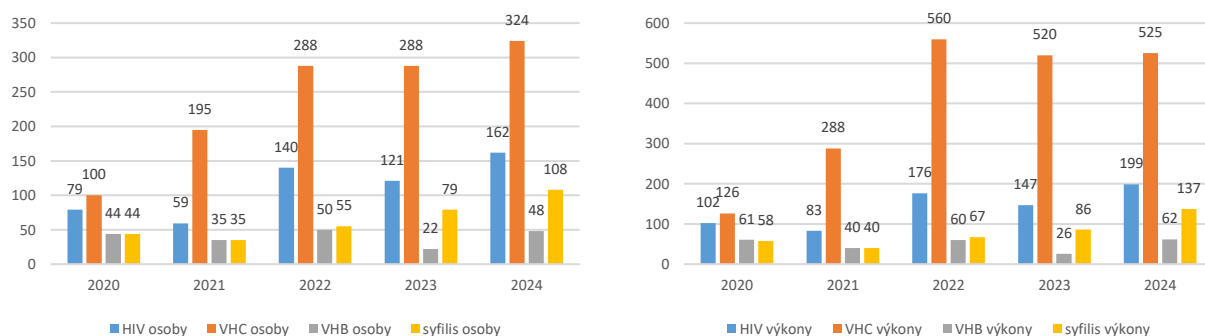
⁶⁵ Služby v ZK se v r. 2024 zapojily do Evropského týdne testování HIV a žloutenky (uskutečněn v termínu 18.- 25.11.2024; koordinován SZÚ).

⁶⁶ V souvislosti s HIV/AIDS bylo dle KHS ZK za rok 2024 ze strany Národní referenční laboratoře pro HIV/AIDS diagnostikováno celkem 7 nových případů onemocnění u osob s trvalým bydlištěm ve Zlínském kraji; meziroční přírůstek byl v předchozích 5 letech v rozsahu 2 - 7 nových případů; úhrnem od r. 1986 potvrzeno celkem 93 případů HIV pozitivní osob ze ZK.

Poslední úmrtí na AIDS zaznamenané KHS ZK v souvislosti s užíváním drog bylo v roce 2011 u intravenózního uživatele drog (cizince).

V r. 2024 vyhledalo jakékoliv služby spojené s testováním celkem 333 osob (provedeno celkem 3 006 výkonů, včetně testování na přítomnost drog, případně těhotenský test), pro srovnání v letech 2022-2023 testováno do 300 osob a provedeno 750, resp. 874 výkonů. Důvodem může být mírný nárůst počtu klientů ve službách, rovněž pak setrvalá nabídka testování ze strany poskytovatelů služeb s motivováním klientů k opakovanému testování a dále i pokračující spolupráce se společností Gilead v souvislosti s testováním na VHC.

Graf – Počty testovaných osob a počty provedených testů (výkonů) ve Zlínském kraji v letech 2020-2024

Zdroj: Poskytovatelé služeb v ZK

V případě duševních onemocnění, psychiatrických komorbidit, jsou dle expertních vyjádření poskytovatelů služeb opakovaně uváděna diagnostikovaná i nediagnostikovaná psychická onemocnění nebo psychické problémy (nejčastěji zmiňovány poruchy osobnosti, bipolárně afektivní porucha, schizofrenie, úzkosti, deprese, neadekvátní reakce na životní situace, porucha adaptability, ale například také epilepsie a další onemocnění). Rozsah komorbidit byl v minulosti u klientů služeb expertně udáván mezi 30-40 %, přičemž tyto jim pak výrazným způsobem mohou narušovat jejich sociální fungování. Ze strany některých služeb jsou uváděny hospitalizace jejich klientů pro duševní onemocnění (např. v PN Kroměříž).

Psychiatrické komorbiditě jsou dávány pracovníky služeb do souvislosti s délkou drogové kariéry některých klientů a následnými psychickými dopady způsobenými užíváním drog, nezřídka výrazně nižší kvalitou užívaných psychoaktivních látek (způsobenou řadou příčin) a u některých osob také často kombinovaným zneužíváním různých látek.

1.6 Předávkování návykovými látkami

Obecně, dle získaných informací z předchozích let i nejrozšířenějšího užívání (včetně nadužívání) alkoholu, lze předpokládat, že největší podíl nesou akutní intoxikace alkoholem (včetně hospitalizací i osob mladších 18, případně i 15 let). V předchozích 5 letech se v případě akutních intoxikací alkoholem spojených s hospitalizací jednalo o více než 95% podíl všech hospitalizovaných, při počtu okolo 1 600 osob v kraji, s tím, že zbývající podíl hospitalizací byl rozložen mezi hospitalizace po užití léků (cca 50 osob), popřípadě nelegálních NL (cca 30 osob).⁶⁷

V případě nelegálních NL se v minulých letech jednalo o intoxikované osoby hospitalizované pro intoxikace zejména stimulanty, kanabinoidy, případně kombinované intoxikace, včetně kombinace s alkoholem, spíše výjimečně pak opiáty nebo rozpustidly. Osoby mladší 18 let se zde objevovaly spíše zřídka.

Na předávkování se v kraji dle doložených údajů historicky podílely i léky (zejména sedativa, hypnotika), ať to bylo v souvislosti s prostým předávkováním nebo pro případné podezření na předávkování v souvislosti se suicidním jednáním. I zde se osoby mladší 18 let objevovaly spíše zřídka.

Dle informací získaných od poskytovatelů služeb v oblasti závislostí byly v roce 2024 ve Zlínském kraji zaznamenány případy úmrtí klientů těchto služeb, avšak nejednalo se o předávkování (uvedeno je

⁶⁷ V souvislosti s užíváním NL (nelegální drogy, alkohol, ale také léky) byly v minulosti, a to až do r. 2023 včetně, získávány od KHS ZK informace o počtu akutních intoxikací (předávkování) těmito látkami v kraji. Od r. 2024 je sběr dat k intoxikacím ze zdravotnických zařízení ukončen a krajské hygienické stanice v ČR tato data již nadále nesbírají a ani nevyhodnocují.

celkem 7 úmrtí). U klientů se jednalo o úmrtí, která byla označena jako kombinace faktorů v důsledku rizikového životního stylu (dlouhodobé užívání NL, včetně kombinace s alkoholem a návazná onemocnění jako např. cirhóza, selhání kardiovaskulárního systému, smrt v důsledku úrazu, násilné úmrtí, zdravotní komplikace spojené s celoročním životem na ulici; v některých případech byla v minulosti ze služeb uváděna i úmrtí klientů v důsledku suicidního jednání spojeného s dlouhodobější drogovou kariérou). Pro srovnání obdobně reportovaných klientů bylo v r. 2023 - 15, v r. 2022 - 7, v r. 2021 - 11, v r. 2020 - 8.

Ze strany Policie ČR nebylo šetřeno žádné úmrtí související s přímým předáváním nelegální návykovou látkou, případně nelegálně užívanou látkou, jako např. fentanyl (naposledy v r. 2023⁶⁸).

1.7 Sociální situace v souvislosti se závislostním chováním

Popis sociální situace uživatelů vychází ze získaných expertních sdělení od poskytovatelů služeb v oblasti závislostí ve Zlínském kraji, kteří pracují zejména s uživateli nelegálních NL. Výsledky sdělení se ve srovnání s předchozími roky neliší a jsou tak spíše obecněji interpretovatelná. Poněkud odlišnou sociální situaci však lze očekávat u osob, které uvádějí problémy s hazardním hraním.

Dle těchto sdělení odhadem velká část klientů služeb pracuje (na hlavní pracovní poměr, případně dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, někteří práci střídají dle příležitosti⁶⁹, někteří uvádějí, že pracují „na černo“). Nezřídka je uváděna registrace klientů v evidenci úřadu práce (mj. stejně jako v minulosti jsou uváděni i klienti sankčně z této evidence vyřazení).

Počet klientů služeb se statutem studenta v jakékoliv formě studia byl minulosti uváděn spíše řádově v jednotkách (tato situace je dávana do souvislosti mj. i s rostoucím věkem klientů služeb). U mladších klientů v některých programech se ve sděleních z předchozích let uvádí i převažující nejvyšší dosažené vzdělání pouze základní.

Někteří z klientů jsou i v minulosti uváděni jako příjemci invalidního důchodu (v různém stupni), přičemž tento může být dle dřívějšího expertního sdělení služeb v některých z případů přiznán v souvislosti s užíváním psychoaktivních látek (velmi často je invalidní důchod udáván klienty v souvislosti s diagnostikovanou schizofrenií), současně však někteří z nich pracují.

Řada klientů uvádí, že pobírají sociální dávky, avšak ti, jež na žádnou sociální dávku nedosahují, se mohou dostávat nebo již mohou být v náročné životní situaci. S tím pak souvisí i způsob bydlení (např. v případě bezdomovectví „na ulici“, ve squatech, zahradních chatkách, garážích, u známých/kamarádů; s ohledem na případnou akutní intoxikaci jsou pro řadu z nich nedostupné azylové domy, případně i ubytovny). Z údajů v expertních sděleních lze zjistit, že okolo poloviny všech klientů nejspíše bydlí „obvyklým“ způsobem.

Řada klientů uvádí dluhy (v některých programech bylo v minulosti uváděno přes 50 %; často však bylo uváděno i neřešení těchto problémů). Výrazně více klientů, kteří to uváděli, vykazovali problémy s hazardním hraním.

V souvislosti s hodnocením rodinného vztahu není informací mnoho, nicméně z některých programů je uváděno, že odhadem třetina až polovina klientů uvádí, že mají za partnera rovněž uživatele NL (zejména nelegálních), což může být komplikujícím prvkem zejména pak pro motivaci k léčbě závislosti.

Pokud jde o rodičovský vztah, někteří klienti děti mají ve své péči, řada uvádí, že jim byly odebrány, případně uvádí, že jsou v péči partnera (druhého z rodičů), eventuálně uvádějí již zletilé děti. U uživatelů návykových látek jsou obecně zaznamenávány problémy s výchovou nezletilých dětí, a následně jsou tyto často řešeni pracovníky OSPOD. Mateřskou, případně rodičovskou dovolenou uvádí v r. 2024 v jednotlivých službách u klientek spíše v případech jednotek. Obdobný stav je popisován i v případě těhotenství klientek.⁷⁰

⁶⁸ Jednalo se o předávání fentanylem, blíže tisková zpráva KRP ZK [zde](#).

⁶⁹ Někteří poskytovatelé služeb uvádějí v minulosti i dosud ne zcela obvyklé instituty zaměstnávání, např. tzv. tréninkové zaměstnávání uživatelů NL (např. v r. 2023 Agarta z.s.).

⁷⁰ Např. v r. 2023 byly ve službách uváděny klientky, jež ukončily těhotenství interrupcí, s tím, že dle expertního názoru služby to bylo způsobeno jednak zodpovědnějším chováním klientek, vyšším věkem a dále také tím, že řada z nich již děti měly a další neplánovaly, případně jim byly děti odebrány a volný životní styl bez závazků jim vyhovoval.

V souvislosti s nepříznivou sociální a finanční situací klientů, zejména se zajištěním i nutričně vhodných potravin, které mohou mít dopad i do jejich zdraví, uváděli v předchozích letech poskytovatelé služeb spolupráci s potravinovou bankou⁷¹.

1.8 Nové psychoaktivní látky

Jako nové psychoaktivní látky lze pro potřeby zprávy i v r. 2024 označit již na trhu etablované nové konopné látky (zejména HHC, CBD), případně kratom, které zejména od r. 2022 zaznamenaly velkou popularitu v důsledku dostupnosti, jak na některých specializovaných e-shopech, tak ve větších městech v prodejnách automatech (automaty byly v kraji v r. 2024 zjištěny minimálně ve Zlíně, Kroměříži, Vsetíně, Valašském Meziříčí, Rožnově pod Radhoštěm, přitom v některých případech bylo jako problematické uvedeno nefunkčnost systému ověření věku)⁷², případně v „kamenných“ prodejnách.

Z důvodu užívání kratomu jsou jak v sociálních, tak zdravotních službách i v r. 2024 reportováni klienti, kteří pro potíže s užíváním této látky vyhledali pomoc. Stejně tak se ve službách objevují klienti uvádějící konzumaci HHC, resp. HHC-P (v okrese Vsetín).

V r. 2024 se opětovně v expertních sděleních některých služeb objevují zkušenosti klientů s užíváním mefedronu. Ostatní nové psychoaktivní látky, jako v r. 2021 uvedené experimentování s MDPV⁷³ se již neobjevují, případně o jejich výskytu nejsou informace.

Několik let se v kraji objevuje také příležitostné zneužívání fentanylových náplastí (rovněž uvedeno výše), které je reportováno i v r. 2024 z nízkoprahových služeb v okrese Kroměříž (důkazem toho jsou i uvedené záchyty této látky ze strany Policie ČR – naposledy v r. 2020, případně i úmrtí z předávkování, tak jako v r. 2023).

1.9 Drogová kriminalita a kriminalita spojená s dalším závislostním chováním

Specifikem drogové kriminality i nadále zůstává její vysoká latentnost, s tím, že se pachatelé snaží maximální měrou zamezit odhalení svých nelegálních aktivit. Z pohledu Policie ČR se tak jedná zejména o vyhledanou trestnou činnost a nikoli nápadovou⁷⁴. Pokud jde o přístup osob, ať již nedovoleně vyrábí nebo jinak nakládají s OPL, přetrvává snaha o konspiraci a ukrytí těchto aktivit.

Drogové trestné činnosti se obdobně jako v minulosti převážně dopouštějí osoby české státní příslušnosti⁷⁵, výjimečně pak jiné (v r. 2024 celkem 5 cizinců⁷⁶). Obecně tak lze konstatovat, že v kraji nebyly policií, v souvislosti s drogovou kriminalitou, zjištěny významnější aktivity osob cizí státní příslušnosti, případně etnických skupin.

V souvislosti s drogovou kriminalitou jsou v kraji nadále policií zmiňovány téměř výhradně látky pervitin a marihuana (resp. konopí). Jiné nelegální NL se objevují výjimečně (policie uvádí v ŽK příležitostný záchyt

⁷¹ Např. v r. 2023 Charita Kroměříž, dále Agarta z.s. – zde je uváděna příprava a poskytování potravinových balíčků, avšak na klienta v rozsahu max. 2x do týdne.

⁷² V Rožnově p. R. byl v r. 2023 orientačním testem provedeným ve spolupráci s Celní správou zjištěn u v automatu nahodile nakoupeného vzorku vyšší obsah THC, než byl deklarován na obalu.

⁷³ Methylenedioxypyrovaleron – stimulant ze skupiny katinonů.

⁷⁴ Dle sdělení policie je obtížnost šetření drogové kriminality určována počtem podezřelých osob, svědků, prováděných úkonů, množství protiprávních skutků, zajištěných stop a navazujících odborných zkoumání. Dalším specifickým drogové kriminality je, že nelze jednoznačně určit trendy vývoje (pokles či nárůst) této kriminality - vyhledání drogové TČ je do značné míry úměrné počtu nasazených policistů na tuto problematiku. U pachatelů drogové trestné činnosti jsou pravidelné prvky ochrany proti policii, proti odhalení jejich činnosti. Při vyhledávání, dokladování této protiprávní činnosti jsou proto kladeny vyšší nároky a důležitost využívání operativně-pátracích prostředků a na využívání informačních zdrojů.

Policií prováděna součinnost s Celní správou a Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí (uvedeno zejm. v souvislosti s v r. 2024 novým zařazením na seznam návykových látek kanabinoidů s označením HHC, HHC-O a THCP).

⁷⁵ Nezřídka se jedná o osoby opakovaně páchající drogovou trestnou činností, tak jak tomu bylo v případě některých realizací v r. 2024.

⁷⁶ Dle Statistických údajů o drogové trestné činnosti NPC SKPV PČR za r. 2024, s tím, že informace o státní příslušnosti nebyly získány (pro srovnání v r. 2023 v 1 případě Ukrajina, v r. 2022 ve 4 případech Slovensko a v 1 případě Ukrajina, v r. 2021 v 1 případě se státní příslušností Slovensko, v r. 2020 v kraji v 5 případech Slovensko a ve 4 případech Polsko).

samotného kokainu nebo informací o kokainu⁷⁷, s tím, že se jedná spíše o nahodilé záchyty samotné drogy). Ostatní drogy jako extáze (zejm. MDMA, případně další účinkem podobná stimulancia), LSD a jiné, se podle údajů policie v kraji vyskytují rovněž výjimečně, nicméně jsou dostupné a jsou nejspíš spojeny s různými akcemi, jako jsou klubové akce, soukromé oslavy a podobně (spíše je uváděno jako přetrvávající trend u mladší generace). V drogové kriminalitě v kraji se projevuje i problematika užívání fentanylu, především v souvislosti s příležitostným zneužíváním, a to zejména v případech, kdy dochází k šetření zejména v souvislosti s jeho užitím a případnými následnými fatálními účinky⁷⁸.

Nadále přetrvává produkce marihuany pěstováním rostlin konopí, jak v „klasických“ podmínkách venku⁷⁹ (s obsahem účinné látky THC do cca 5 %), tak s vyšším obsahem (až cca 20 %) v umělých, na maximální produkci optimalizovaných podmínkách v „indoor pěstírnách“. Pokračuje tak tedy trend v poklesu využívání v minulosti velkých, v některých případech i až tzv. průmyslových indoor pěstíren⁸⁰. Pachatelům trestné činnosti se osvědčuje využití menších, tzv. domácích pěstíren, s možností indoor pěstování, které lze lépe skrývat. Obdobně jako v minulých letech se tak v řadě případů, které byly policií šetřeny, jednalo o malé pěstírny, tzv. „stany“, s malou produkční kapacitou (rostlin pěstovaných spíše pro vlastní spotřebu, případně omezený okruh odběratelů).⁸¹

V ojedinělých případech jsou trestné činy v souvislosti s neoprávněným pěstováním konopí řešeny na základě oznámení třetí osoby. Jedná se zejména o venkovní pěstování v řádech jednotlivých rostlin, často na zahradách, pro vlastní spotřebu (včetně případné výroby mastí nebo tinktur pro „samoléčbu“). Současně se však nověji objevují oznámení o krádeži (sklizení) velkého množství rostlin, a to ze strany oficiálně registrovaných pěstitelů průmyslově využitelného technického konopí⁸², kdy pachatelé toto konopí následně prodávají jako nelegální konopí s vyšším obsahem THC⁸³. Současně však byly poskytnuty i informace o tom, že si pěstitelé nelegálního konopí vzájemně nelegálně venku pěstované rostliny příležitostně sklízí a obohacují se tak na úkor takto „poškozených“.

Cena marihuany se pohybuje dle aktuální obchodní nabídky prodejců i v závislosti na obsahu účinné látky, která je dána výše uvedenými způsoby pěstování. Aktuálně je policií uváděna cca 50-250 Kč za 1 gram (v předchozích letech byl v rozpětí 100-150 Kč), v ČR byla poslední známá cena v r. 2023 uváděna v rozpětí 30-500 Kč. Obecně je cena velmi pružná a orientační, nezřídka se využívá i směnný obchod za lukrativní zboží, jehož původ je spojen s majetkovou trestnou činností (obdobně to platí i u pervitinu).

K výrobě pervitinu dochází převážně zejména z dostupnějšího pseudoefedrinu, který je extrahován z léků, jež usnadňují léčbu nachlazení a chřipky⁸⁴, ojediněle dle záchytů samotného efedrinu i přímo z něho⁸⁵. V kraji je dle informací Policie ČR zaznamenávána výroba pervitinu z uvedených, v lékárnách dostupných preparátů a ve větším měřítku dále z preparátů, obsahujících pseudoefedrin, jež nejsou schváleny k distribuci na

⁷⁷ TČ související s kokainem byla v ZK v r. 2024 šetřena.

Mj. NPC PČR uvedla ve své výroční zprávě v r. 2023, že průměrná čistota maloobchodně prodávaného kokainu zaznamenává stále vyšší kvalitu, může být až 80 %. Zpráva NPC rovněž uvádí, že se jednotková cena kokainu již dostává na úroveň ceny pervitinu.

⁷⁸ V r. 2023 byla policií v ZK obviněna osoba pro nedovolenou výrobu a jiné nakládání s OPL po úmrtí poškozené osoby, která se po aplikaci zakoupené náplasti obsahující fentanyl předávkovala s následným úmrtím.

⁷⁹ Výroční zpráva NPC z r. 2022 i 2023 (blíže [zde](#)) např. uvádí, že tzv. outdoorové pěstírny jsou kromě Jihomoravského kraje provozovány i v kraji Zlínském (zpráva z r. 2023 uvádí souvislost s „příznivějšími klimatickými podmínkami a úrodnou půdou“). Dalším fenoménem je pěstování tzv. větvených rostlin konopí, kdy taková rostlina má více vrcholůků, a tedy i větší výnos. Současně se objevuje i tzv. „nástřík“ synteticky vyrobené THC na venkovně pěstované konopí.

⁸⁰ Velké pěstírny, s produkční kapacitou řádově ve stovkách až tisících kusů rostlin, byly naposledy v kraji zajištěny v r. 2014 a 2015.

⁸¹ V minulosti policií uvedeno, že „větší pachatelé“, kteří s marihuanou obchodují, spíše skupují a následně bezpracně a se ziskem prodávají již vypěstovanou marihuanu od více „menších pěstítelů“, kteří v jednom pěstebním cyklu vyprodukují cca 20-50 rostlin.

⁸² Konopím pro technické účely je zejména rostlina z rodu konopí s obsahem nejvýše 1 % látek skupiny THC nebo pocházející z osiva odrůd uvedených ve spol. katalogu odrůd zemědělských rostlin (do r. 2022 byl původní limit 0,3 % obsahu účinné látky delta-9-THC; mj. Výroční zpráva NPC z r. 2022 uvádí, že následnými zjištěními se však bylo prokázáno, že takto deklarované rostliny konopí ve skutečnosti obsahovaly THC v nepovolené míře).

Konopí pro léčebné účely je takové, které je výrobcem určeno k terapeutickému účelu u lidí nebo ke zpracování za tímto účelem.

⁸³ Policie ČR se v předchozích letech setkávala s konspirativním jednáním, během něhož bylo pěstováním konopí s obsahem CBD maskováno nelegálně pěstované konopí s vyšším, než povoleným obsahem THC.

⁸⁴ Např. v ČR registrované zejména Modafen®, Nurofen® Stopgrip, Robicold® nebo léky registrované mimo ČR, zejm. Acatar®, Apselan®, Cirrus®, Cirrus duo®, Sudafed®, a nově také zejm. např. Reactine®.

Od r. 2018 jsou v ČR registrované léky s touto účinnou látkou vydávány přes elektronický Registr léčivých přípravků s omezením, kdy osobě není umožněn výdej více než 900 mg pseudoefedrinu na období 7 následujících dnů.

⁸⁵ NPC PČR uvedla ve výroční zprávě za r. 2023, že se v ČR objevuje nově tzv. mexický metamfetamin dovážený zejm. z Nizozemí, dle sdělení služeb se však mezi klienty v kraji neobjevil.

českém trhu (preparáty pocházející z některých z balkánských zemí; v minulosti pak zejména preparáty z Polska). Tyto preparáty mají výrazně vyšší obsah účinné látky.

Výroba pervitinu probíhá dle informací policie až na výjimky nadále hlavně v malých „varnách“ situovaných v městských či vesnických bytech, domech a dalších prostorech (např. chaty v chatových oblastech a zahrádkářských koloniích, garáže, v minulosti byla dokonce zmiňována výroba v pokoji hotelového zařízení). Varny jsou nadále výrobci pervitinu často přemísťovány, nezdědka z důvodu konspirace po jejich jednotlivých částech, čímž se snižuje pravděpodobnost odhalení výroby drogy a případného prokazování spáchání TČ, přitom současně dochází výrobci i k provádění jednotlivých chemických fází výroby na různých místech (dochází tak k další eliminaci rizika odhalení a současně i omezení rizika případné exploze a jejich dopadů při výrobě pervitinu v uzavřených prostorách).

Mimo klasickou výrobu pervitinu ve varnách jsou z minulosti v kraji známy i jiné způsoby jeho výroby, nicméně v r. 2024 nebyly doloženy⁸⁶.

Drogové trestné činnosti se v řadě případů dopouštějí osoby, jež byly pro tuto TČ opakovaně trestány (blíže statistické informace KŘP ZK uvedené dále v textu). Organizovaná výroba pervitinu je v kraji nadále spíše ojedinělá (významnější, spíše však ojedinělé aktivity organizované výroby a nebo distribuce, byly v posledních letech zaznamenány v r. 2021, 2022 a 2023⁸⁷).

Cena pervitinu se nadále, obdobně jako cena marihuany na trhu, pohybuje dle aktuální obchodní nabídky prodejců, často pak v závislosti na množství odběru i v závislosti na obsahu účinné látky (policie uvádí výrobní čistotu 60-85 % účinné látky v závislosti na zkušenosti a dovednosti výrobce; výsledná kvalita k prodeji je pak dále ovlivněna případným „ředěním“). Aktuální cena v kraji je dle policie v rozpětí cca 1 000 až 2 000 Kč za 1 gram (nejčastější výskyt se pohyboval okolo 2 000 Kč, přitom v předchozích letech bylo i okolo 1 000 Kč; pro srovnání byla v ČR poslední známá cena v r. 2023 uváděna okolo 2 000 Kč). Častý způsob prodeje je pomocí injekčních stříkaček s nasýpanou a stlačenou krystalickou formou látky (tzv. „stlačky“), která je dále odsypávána na jednotlivé dávky k případnému dalšímu prodeji nebo přímo k aplikaci.⁸⁸

V souvislosti s jinými nelegálními NL nebyly v kraji zaznamenány větší aktivity⁸⁹.

Pravděpodobně již etablovaným jevem, a to nejen v kraji, je prodej nelegálních NL přes internet (zejm. darknet), případně některé sociální platformy. Velmi výrazně bylo navýšeno zasílání těchto látek cestou pošty či přepravních společností.

⁸⁶ V r. 2021 z území Rožnova p. R. byla reportována poměrně specifická výroba této látky z dostupných prodávaných léků obsahujících pseudoefedrin formou tzv. „jiskření“ v PET lahvi. Dodatečně bylo zjištěno, že tímto způsobem docházelo k výrobě na Vsetínsku nejspíše i v minulosti. Kromě léků, se za přítomnosti dalších, pro výrobu víceméně obvyklých substancí dá v jedné PET lahvi v jednom technologickém kroku vyrobit malé množství pervitinu. Postup je s ohledem na poměrně masivní uvolňování tepla při reakci velmi nebezpečný, nicméně z pohledu zjištění je takový způsob výroby obtížné odhalit právě pro absenci obvyklého použití typických laboratorních pomůcek. Samotnou výrobu pak lze s ohledem na uvedené riziko předpokládat mimo obydlí výrobce, v odlehlých lokalitách města nebo v lese.

⁸⁷ V r. 2024 byla ze strany policie vyšetřována trestná činnost s celkem 12 obviněnými, kde mimo drogovou TČ byla šetřena i rozsáhlá majetková TČ (jednalo se o realizaci případu rozpracovaného v r. 2023).

V r. 2023 se jednalo zejména o 10člennou sofistikovanou organizovanou skupinu (8 mužů a 2 ženy), která vyráběla a distribuovala pervitin. Z léčivých přípravků získaných k výrobě v zahraničí bylo od 04/2022 vyrobeno nejméně 12 kg pervitinu v odhadované ceně cca 18 mil. Kč, který byl následně distribuován uživatelům především v ZK. Při mimořádně rozsáhlém zákroku byly zajištěny samotné drogy, předměty související s jejich výrobou, finanční hotovost ve výši cca 1,3 mil. Kč a další předměty (vozidla, drahé kovy).

V r. 2022 se jednalo zejména o 3člennou skupinu na Uherskohradištsku, které se podařilo vyrobit nejméně 370 g pervitinu, který byl dále prodáván. Ve 2 případech byly osoby za drogovou trestnou činnost již trestány.

V r. 2021 proběhlo společné zadržení 8 dealerů ve Zlínském a Moravskoslezském kraji, při nichž bylo policií zajištěno celkem 800 g pervitinu, finanční hotovost řádově ve stovkách tisíc korun a dále jak věci určené k distribuci, tak aplikaci drogy. Uvedená látka byla touto skupinou v kraji distribuována nejméně půl roku, přitom se jednalo nejméně o množství 4 kg. Většina obviněných, kteří byli současně i uživateli, již v minulosti byla za drogovou trestnou činnost trestána. Komplikací byla, mimo kroky znesnadňující odhalení TČ ze strany pachatelů, rovněž zjištěná COVIDpozitivita jednoho z pachatelů.

⁸⁸ Velmi dobře funguje i směnný obchod, kdy za OPL je placeno kradeným zbožím, dochází tedy k velké provázanosti s majetkovou trestnou činností. Mj. v případě pervitinu funguje směnný obchod nezdědka tak, že za poskytnutou službu, výrobu pervitinu, ponechává dodavatel preparátů s obsahem pseudoefedrinu vařiči dohodnutý podíl vyrobené látky.

⁸⁹ Naposledy v r. 2018 v souvislosti s kokainem, kdy policie ve spolupráci s Celní správou zadržela při koordinovaném zásahu celkem 11 osob. Kokain byl prostřednictvím hlavního organizátora distribuován do kraje ze Slovenska při vysoké kvalitě (v neřaděném stavu při čistotě 85 %) a distribuční ceně za 1g v rozsahu 1 000-1 500 Kč (látka byla dále ředěna a distribuována dále konečným příjemcům přímo v kraji), cena při distribuci konečnému uživateli se pohybovala v rozsahu 2 000-2 500 Kč.

Souhrnné statistické údaje o drogové kriminalitě v kraji byly získány z informací Krajského ředitelství policie Zlínského kraje a dále od okresních soudů působících na území kraje. Údaje o spáchaných drogových deliktech a o počtu odsouzených osob odpovídají jejich vymezení v zákonu č. 40/2009 Sb. (trestní zákoník) v §§ 283-287⁹⁰ a dále § 274 (ohrožení pod vlivem návykové látky) a § 360 (opilství).

Policie České republiky

Policie registrovala v r. 2024 celkem 118 trestných činů⁹¹ šetřených dle §§ 283-287 trestního zákoníku (pro srovnání v r. 2023 celkem 112 TČ), v souvislosti s nimiž bylo stíháno celkem 94 osob. Celkem 47 TČ (téměř 40 %) bylo spácháno osobami, které se dopustily této trestné činnosti opakovaně. Osob mladších 18 let bylo stíháno celkem 5, z toho 1 osoba mladší 15 let⁹². Nejvíce drogových trestných činů bylo šetřeno na území okresů Kroměříž a Uherské Hradiště (po 33), dále Zlín (30) a následně Vsetín (22 TČ). Mezi obvodními odděleními bylo nejvíce drogových TČ šetřeno na území obvodního oddělení Uh. Hradiště (27), dále Zlín (19), Morkovice (11), Kroměříž (10), Rožnov p. R. (8) a Hulín (6).

Dle údajů Národní protidrogové centrály PČR, policie v souvislosti s trestnou činností v kraji zajistila 15,06 kg sušiny marihuany, dále 196 g pervitinu (14 varen pervitinu, 5,16 kg léků s obsahem pseudoefedrinu pro výrobu pervitinu^{93 94}). Dále zajistila 12 tablet extáze a 46 g lysohlávek.

Podle § 274 a § 360 (ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství), označovaných policií jako tzv. ostatní formy toxikomanie, policie dále šetřila v r. 2024 celkem 435 těchto trestných činů (pro srovnání v r. 2023 celkem 533). Nejvíce těchto trestných činů bylo šetřeno na území okresu Uh. Hradiště (159), dále Zlín (117), Vsetín (92) a Kroměříž (67 TČ). Mezi obvodními odděleními bylo nejvíce těchto TČ šetřeno na území obvodního oddělení Uh. Hradiště (87), Uh. Brod (37), Kroměříž a Val. Meziříčí (po 30), Zlín (29) a Vsetín (28).

Z celkem 6 100 KŘP ZK v roce 2024 registrovaných trestných činů bylo celkem 1 259 TČ spácháno pod vlivem NL, z toho 728 pod vlivem alkoholu (zbývajících 531 tedy bylo spácháno pod vlivem jiných NL, včetně léků). Nejčastěji se jednalo o výše uvedené TČ ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství (411 TČ), úmyslná ublížení na zdraví (119 TČ), trestné činy související s dopravními nehodami (103 TČ) dále, maření výkonu úředního rozhodnutí (111 TČ), výtržnictví (54 TČ) a nebezpečné vyhrožování (31 TČ). Podíl veškerých registrovaných TČ spáchaných pod vlivem NL byl v r. 2024 celkem 20,6 % (pro srovnání v r. 2023 celkem 18,0 %). Kriminalita spáchaná pod vlivem NL, a to jak legálních, tak nelegálních, je tak významným aspektem registrované kriminality v ZK⁹⁵.

Tabulka – Údaje k drogové kriminalitě a kriminalitě spojená s dalším závislostním chováním

	2024	2023	2022	2021	2020
Počet registrovaných TČ dle §§ 283-287	118	112	140	137	143
Počet registrovaných TČ (§ 274 a § 360 ohrožení pod vl. NL)	435	533	584	570	627
Podíl registrovaných TČ spáchaných pod vlivem NL	20,6 %	18,0 %	18,5 %	21,7 %	21,7 %

Zdroj: KŘP ZK

⁹⁰ Primární drogová kriminalita - trestné činy dle zákona č. 40/2009 Sb. (trestní zákoník):

§ 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, § 284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy, § 285 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku, § 286 Výroba a držení předmětů k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedy, § 287 Šíření toxikomanie.

⁹¹ Podíl registrované drogové kriminality na celkové policií registrované kriminalitě v kraji činí za uplynulý kalendářní rok 1,97 % (pro srovnání v ČR podíl drogové kriminality za r. 2024 činí 2,44 %).

⁹² Např. v r. 2021 byl v jednom z ORP zaznamenán i případ, kdy rodič zneužil své dítě k distribuci NL.

⁹³ Údaje k názvům léků se za r. 2024 nepodařilo získat (budou zveřejněny ve Výroční zprávě NPC za r. 2024 v červnu 2025). V r. 2023 se jednalo o tabletované preparáty Acatar®, Cirrus/Cirrus Duo ® a Sudafed®, a dále blíže neurčené tablety obsahující pseudoefedrin).

⁹⁴ Blíže také Mapa odhalených varen a pěstíren [zde](#). V souvislosti s výkonem pravomocí Celní správy nebyl v r. 2024 reportován žádný záchyt nelegálních návykových látek.

⁹⁵ Pro srovnání podíl této kriminality na celkové policií registrované kriminalitě v ČR za r. 2024 činí 9,0 %. Kriminalita spáchaná pod vlivem NL vykazuje v kraji oproti ČR významné odchylky a to jak při srovnání takto spáchané celkové kriminality, tak výrazně také v některých skupinách kriminality (blíže Bezpečnostní analýza ZK rok 2024, [zde](#)).

Tabulka - Údaje k registrovaným dopravním nehodám pod vlivem NL

	2024	2023	2022	2021	2020
Počet dopravních nehod – celkem ⁹⁶	6 245	5 893	5 788	5 565	5 064
- z toho alkohol u viníka	251 (4,02 %)	276 (4,53 %)	246 (4,08 %)	236 (4,24 %)	256 (5,06 %)
- z toho drogy u viníka	15 (0,24 %)	21 (0,36 %)	11 (0,19 %)	10 (0,18 %)	10 (0,20 %)
Počet TČ souvisejících s DN	269	301	316	282	318
- z toho pod vlivem NL	103	123	118	122	142
- z toho pod vlivem alkoholu	100	122	115	115	136
- z toho pod vlivem jiné NL	3	1	3	7	6

Zdroj: Policie ČR

Problematika sekundární drogové kriminality je založena na poskytnutých expertních odhadech KŘP ZK. Jedná se zpravidla o majetkovou trestnou činnost, nejčastěji pak různé typy krádeží, v případě násilné kriminality rovněž úmyslné ublížení na zdraví, loupeže, porušování domovní svobody nebo vydírání. U krádeží vloupáním se ve Zlínském kraji jednalo zejména o krádeže vloupáním do obchodů. Relativně často jsou v souvislosti se sekundární drogovou kriminalitou uváděny krádeže na osobách (s tím i související neoprávněné opatření platebního prostředku - platební karty), krádeže jízdních kol a krádeže věcí z automobilů. Expertní odhady hovoří obdobně jako v předchozích letech o 15 až cca 60% podílu sekundární drogové kriminality⁹⁷.

Policie ČR v kraji zjistila za r. 2024 v rámci kontrol v oblasti alkoholu a dalších OPL (dle aktuální právní úpravy) celkem 2 771 přestupků⁹⁸. Největší množství zjištěných přestupků bylo dle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích.

Tabulka – Počet zjištěných přestupků - KŘP Zlínského kraje v letech 2021-2024

	z. č. 65/2017 Sb.		z. č. 361/2000 Sb.		z. č. 167/1998 Sb.
	alkohol	jiné OPL	alkohol	jiné OPL	návykové látky
2024	141	7	1 781	751	91
2023	129	23	1 719	887	107
2022	205	23	1 609	778	132
2021	200	5	1 529	405	128

Zdroj: KŘP ZK

Kromě kontrol, jejichž výsledkem je výše uvedený zjištěný počet přestupků, se i v r. 2024 policisté KŘP ZK, ve spolupráci zejména s pracovníky KHS, celní správy a místně příslušných OSPOD, zaměřili jak na kontrolu prodeje a konzumaci alkoholu osobami mladšími 18 let, tak rovněž na užívání nelegálních návykových látek a hazardní hraní. Jednalo se o akci celokrajské působnosti zaměřenou na dodržování zákona 65/2017 Sb. s názvem „Alkohol, drogy a mládež 2024“ (v měsících 10-11/2024). V případě konzumace alkoholu, byla

⁹⁶ Jedná se o nehody šetřené jak Policií ČR, tak nahlášené pojišťovnám v rámci zákonného pojištění vozidel cestou tzv. „Euroformuláře“.

⁹⁷ Expertní odhady z minulosti hovoří dále i o podílu podvodů, zejména pak těch, jež jsou páčány v „kyberprostoru“ (v souvislosti s nimi je uváděna latence a tato kriminalita tak v policejních statistikách není zahrnuta).

⁹⁸ z. č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
z. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách
z. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

u celkem 23 osob ve věku 15-18 let (13 chlapců a 10 dívek) zjištěna pozitivní dechová zkouška (v jednom případě s naměřenou hodnotou 1,47 ‰), nelegální návykové látky nebyly zjištěny⁹⁹.

Okresní soudy na území Zlínského kraje

Dle informací z okresních soudů bylo v roce 2024 rozsudky těchto soudů odsouzeno pro trestné činy uvedené v trestním zákoníku v §§ 283-287 celkem 64 osob (některé osoby pro více drogových trestných činů; pro srovnání v r. 2023 - 99 osob). Počty odsouzených osob dle rozsudků podle jednotlivých okresních soudů byly následující: Kroměříž a Vsetín po 19, Zlín - 15, Uherské Hradiště - 11.

V převážné většině byli odsouzenými opětovně muži – celkem 57 (podíl 89 %), v 7 případech ženy. Věkové spektrum odsouzených osob bylo obdobně jako v předchozích letech poměrně široké, od 17 do 49 let, nejpočetnější skupina odsouzených osob byly osoby ve věku do 30-35 let (přes 43 %). Mladí dospělí, zpravidla pak muži, jsou nadále dlouhodoběji nejčastěji odsouzenými osobami v případech drogových trestných činů.

Nejčastější látkou uváděnou v souvislosti s rozsudkem příslušného soudu byl v celokrajském úhrnu pervitin, následně marihuana (téměř 60 % případů, resp. 40 % případů; v 1 případě bylo v souvislosti s odsouzením uvedeno MDMA). Dlouhodoběji se tak v rozsudcích soudů objevují téměř výhradně pervitin a konopné drogy (marihuana, resp. v minulosti hašiš).

V souvislosti s výroční zprávou soudy v kraji poskytly i informace o počtu vydaných rozsudků u trestných činů souzených podle § 274 a § 360 (ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství) trestního zákoníku. Celkem bylo soudy v kraji odsouzeno pro uvedené TČ 482 osob (pro § 360 - 3 osoby, pro § 274 ostatní; pro srovnání v r. 2023 - 612 osob). Počty odsouzených osob dle rozsudků podle jednotlivých okresních soudů byly následující: Uherské Hradiště - 148, Zlín - 147, Vsetín - 126, Kroměříž - 61).

Tabulka – Údaje k rozsudkům okresních soudů v ZK

	2024	2023	2022	2021	2020
Počet odsouzených osob pro §§ 283-287	64	99	67	68	116
Počet odsouzených osob § 274 a § 360	482	612	580	665	669

Zdroj: okresní soudy v ZK

U uvedených TČ (zejména však ohrožení pod vlivem návykové látky) byl v 380 případech rozsudek spojen s NL alkoholem a ve 102 rozsudcích s jinou NL (pro srovnání v r. 2023 – 486, resp. 132, v r. 2022 - 460, resp. 120, v r. 2021 - 553, resp. 114, v r. 2020 - 530, resp. 142)¹⁰⁰. Pro tyto trestné činy byli, obdobně jako u drogových trestných činů, odsouzeni zejména muži (v r. 2024 podíl 89,4 %, v r. 2023 podíl 87,3 %, v r. 2022 celkem 88,6 %, obdobně i dříve).

Obce s rozšířenou působností a obecní policie

Obce v souvislosti s problematikou přestupků, případně i trestných činů souvisejících se zneužíváním NL, sehrávají významnou roli v tvorbě regulačních mechanismů (obecně závazných vyhlášek), které užívání těchto látek (případně i hraní hazardních her) lokálně upravují.

Na území ZK bylo v roce 2024 celkem 10 měst (obcí s rozšířenou působností), která měla upravenou, omezenou konzumaci alkoholických nápojů na některých veřejných prostranstvích (blíže Přehled platných vyhlášek obcí týkající se politiky v oblasti závislostí v kapitole 2.2). Důvodem pro jejich vydání bylo zejména

⁹⁹ Cílené a specifické celostátní preventivní kontroly zakázaného prodeje alkoholu dětem a hazardního hraní v restauračních zařízeních a dalších provozovnách na celém území ČR označované „Hazard, alkohol, děti“ prováděla do r. 2019 Policie ČR ve spolupráci s Odborem protidrogové politiky Úřadu vlády ČR, ČOI, KHS, Celní správou, Hasičským záchranným sborem a dalšími subjekty. V letech 2021-2024 pak obdobně zaměřené aktivity řešilo KŘP ZK samostatně na základě vydaného rozkazu Policejního prezidia ČR, s případnou spoluprací uvedených subjektů. V předchozích letech tyto kontroly opakovaně vedly ke zjištění zneužívání alkoholu osob mladších 18 let a to včetně závažného nebo rizikového užívání, kdy byly opakovaně orientačně zjištěny intoxikace těchto osob s hodnotou výrazně přesahující přes 1,0 ‰ alkoholu.

¹⁰⁰ V předchozích letech byly v případě některých rozsudků uvedeny současně alkohol i jiná NL.

omezení výskytu tohoto rizikového jevu (chování), který může mít za následek narušování veřejného pořádku a ohrožení zdraví, bezpečnosti a majetku obyvatel.

Dále celkem 9 z 13 měst (ORP) uvedlo existenci platné vyhlášky regulující na území obce provoz výherních hracích zařízení (bližší rovněž uvedený přehled vyhlášek obcí v kapitole 2.2).

Na území ZK působilo v r. 2024 ve 13 obcích s rozšířenou působností celkem 13 městských policíí¹⁰¹, v obcích s pověřeným obecním úřadem je zřízeno dalších 7 městských policíí. Oslovením MP v obcích s rozšířenou působností byly získány údaje o jejich působnosti v politice měst v oblasti závislostí.

Tabulka – Četnost vybraných ukazatelů v činnosti městských policíí na území Zlínského kraje v r. 2024

ukazatel	četnost výskytu*
Počet provedených kontrol v oblasti alkoholu a nelegálních návykových látek	3 429
Počet zjištěných porušení zákona	368
Počet zjištěných porušení zákona v souvislosti s nelegálními návykovými látkami	14
Počet uložených pokut - v celkové hodnotě (v Kč)	212 113 200
Počet zjištění výskytu nelegálních návykových látek	14
Akce se zaměřením na nález infekčního materiálu (injekčních stříkaček, ...)	330
Počet nalezeného infekčního materiálu (injekčních stříkaček, v kusech)	357

Pozn.: * V případě četnosti výskytu se jedná o hodnotu „nejméně“, neboť některé městské policie některé z údajů neevidují, případně jsou kontroly každodenně prováděny v průběhu běžné služby. Lze proto očekávat, že údaje mohou být reálně vyšší. Souhrnné údaje navíc nezahrnují neposkytnuté dílčí informace od MP Uherský Brod a Valašské Klobouky a obecních policíí v obcích II. typu.

Zdroj: statistické údaje městských policíí v roce 2024

Porušení zákona¹⁰² jsou nadále realizována nejčastěji formou pokut příkazem na místě (dříve bloková pokuta), předáním správnímu orgánu. V některých případech je uvedena domluva, případně z důvodu podezření spáchání trestného činu předání Policii ČR.

Tak jako v předchozích letech je ze strany MP hodnocena problematika zneužívání NL zejména v souvislosti s alkoholem a souvisejícím narušováním veřejného pořádku, případně konzumací osobami mladšími 18 let a následným předáváním informací OSPOD nebo spoluprací s PZS v Kroměříži při dodání podnapilých osob k hospitalizaci, příležitostně se v jejich hodnocení situace objevuje vyjádření o užívání jiných NL (např. v souvislosti s informacemi o užívání pervitinu, konopných drog, „drobných“ výrobcích pervitinu a jeho distribuci a místech prodeje NL). Některé z MP uváděly v minulosti konkrétnější spolupráci s poskytovateli služeb v oblasti závislostí (zejména v souvislosti s nálezy a likvidací inj. stříkaček). Současně se opakovaně objevují v některých případech ze strany MP kritické komentáře, kdy v souvislosti s držením a distribucí nelegálních NL nejsou jejich kompetence v oblasti možností kontroly osob a zavazadel dostatečně široké, případně hodnocení, že vymáhání práva v případě deliktů spojených s nelegálními návykovými látkami není dostatečné.¹⁰³

¹⁰¹ Ve Vizovicích byla obecní policie zřízena opětovně v r. 2023.

¹⁰² Zejména dle z. č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

¹⁰³ Kromě uvedených aktivit MP nabízejí v rámci vlastních preventivních programů nadále přednáškovou činnost, besedy a ukázky, informační kampaně a to zejména ve školských zařízeních (některé již od MŠ – např. Zlín a Otrokovice); např. MP Zlín i za r. 2024 uvádí, že se prioritně zaměřila na prevenci chování při nálezu infekčního materiálu; obdobně MP Val. Meziříčí za r. 2024 uvádí přednášky a besedy ve školách; obdobně Luhačovice uvádí přednášky také v ZŠ a v družině, stejně tak i Vsetín pro žáky ZŠ; Bystřice p.H. a Holešov přednášky na 1. st. ZŠ, ale i u SŠ a např. i seniorů; Otrokovice i na dětských táborech. Některé z MP se podílejí na aktivitách spojených s projektem Revolution train Nadačního fondu Nové Česko (např. MP Valašské Meziříčí, MP Rožnov p. R.). MP jsou dále aktivní ve spolupráci s OSPOD při městských úřadech, případně provádějí kontrolu veřejných prostranství (např. dětská hřiště, pískoviště, ...) k omezení výskytu infekčního materiálu (jehly, stříkačky) pocházejícího z případného injekčního užívání nelegálních drog.

V případě prodeje a užívání nikotinových sáčků, eventuálně elektronických cigaret osobám mladších 18 let se nepodařilo až na výjimky, kdy pocházely primárně informace od školních metodiků prevence, získat od MP bližší informace¹⁰⁴, což zejména u nikotinových sáčků patrně souvisí se specifickým, skrytým způsobem jejich užívání.

1.10 Nové trendy a fenomény

Z předchozích kapitol výroční zprávy lze pro shrnutí uvést:

- informace o pokračujícím rozšířeném užívání elektronických cigaret žáky základních škol
- reportováno užívání neznámé látky označované jako tzv. „krystalky“
- užívání kratomu škodlivým způsobem – s dopady vyhledat pro obtíže pomoc v sociálních nebo zdravotních službách
- rostoucí počet klientů ve službách KC a TP, zejména ve Vsetíně a Valašském Meziříčí, kteří uvádějí jako základní drogu alkohol
- rostoucí trend počtu testovaných osob a počtu uskutečněných výkonů u přenosných onemocnění jako je HIV, hepatitida typu C a syfilis (v případě syfilis patrně i v souvislosti s výskytem onemocnění na Zlínsku v r. 2023 a jeho předcházením)
- v r. 2024 přetrvávající přítomnost prodejních automatů a „kamenných“ prodejen na konopné produkty a kratom ve větších městech
- s ohledem na situaci na Ukrajině a migraci jejich občanů do ČR nejsou ani v r. 2024 ve službách v ZK tyto osoby reportovány
- vyšší podíl spáchaných trestných činů pod vlivem alkoholu ve srovnání se situací v ČR

¹⁰⁴ Výjimkou bylo sdělení z MP Vsetín za r. 2024, které popisuje nárůst užívání elektronických cigaret, s tím, že osoby mladší 18 let běžně „vapují“ cestou do školy, o obědových přestávkách apod. Jsou si dobře vědomy, že jim za užívání postih nehrozí, místo a způsob získání elektronické cigarety odmítají sdělit. Některá místa, kde jim jsou cigarety prodávány, jsou známa, ale úspěšnost dokazování je kvůli nespolupráci samotných dětí a rozporu ve výpovědích mizivá. Zadokumentované přestupky jsou předávány k dořešení ČOI.

2 Koordinační mechanismy politiky v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni

2.1 Krajské zajištění koordinace politiky v oblasti závislostí

2.1.1 Krajský protidrogový koordinátor

Pracovní místo krajského koordinátora pro protidrogovou politiku, který je organizačně začleněn na Odboru Kanceláře hejtmána, oddělení organizačních činností a neziskového sektoru, je stanoveno na plný úvazek (1,0), s tím, že je jím dále zpracovávána oblast rizikových typů chování a oblast prevence kriminality. S účinností od 1.1.2009 je pracovní místo obsazeno Mgr. Petrem Horyanským (tel. 577 043 179, e-mail: petr.horyansky@zlinskykraj.cz). Přímým nadřízeným je vedoucí oddělení organizačních činností a neziskového sektoru Mgr. Pavlína Nováková.

2.1.2 Krajská komise pro oblast závislostí

Není aktuálně zřízena.

2.1.3 Další komise, které se zabývají otázkami politiky v oblasti závislostí

Nejsou aktuálně zřízeny.

2.1.4 Pracovní skupiny politiky v oblasti závislostí

Formální odborná pracovní skupina v rámci kraje nebo krajského úřadu nepůsobí, nicméně ve Zlínském kraji se od r. 2024 schází neformální skupina ve složení krajský protidrogový koordinátor, krajský koordinátor prevence kriminality, krajská školská koordinátorka prevence rizikového chování, krajský koordinátor romských poradců (v r. 2024 jako host zástupce Policie ČR - krajská koordinátorka prevence kriminality). Skupina projednává témata dle odborného zaměření jednotlivých pracovníků, tedy včetně oblasti politiky závislostí.

2.1.5 Spolupráce subjektů politiky v oblasti závislostí na krajské úrovni

Vzhledem k tomu, že se KPK dále zabývá problematikou rizikových typů chování a oblastí prevence kriminality, vymezuje se spolupráce zejména na činnosti s krajskou školskou koordinátorkou prevence (zařazena na odboru školství, mládeže a sportu), krajským koordinátorem pro romskou integraci (zařazen na stejném odboru jako KPK), pracovníky odboru sociálních věcí (problematiky střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb, financování a dále SPOD, ale nově také v r. 2024 krajským koordinátorem mezioborové spolupráce pro oblast sociálně-zdravotního pomezí), případně odborem zdravotnictví. Převážná většina aktivit, které vyžadují spolupráci, byly vykonávány na bázi neformalizované spolupráce. Vzájemná komunikace KPK se zástupci jednotlivých subjektů na úrovni kraje je nadále na standardní úrovni.

Spolupráce s dalšími institucemi – subjekty (např. Policie ČR, PMS ČR, KHS, nestátní neziskové organizace apod.) spočívala nadále spíše na neformálních jednáních. Spolupráce KPK se zástupci těchto subjektů probíhala dle vzájemných potřeb a situace a lze ji hodnotit jako standardní a oproti předchozím rokům nedošlo ke změnám kvality spolupráce.

2.2 Místní zajištění koordinace politiky v oblasti závislostí

Počet obcí s rozšířenou působností v kraji: 13

Počet obcí s rozšířenou působností, ve kterých je zřízena pozice místního protidrogového koordinátora (MPK), příp. ustanovena kontaktní osoba¹⁰⁵: 13

Obce s rozšířenou působností, kde nejsou MPK nebo určeny kontaktní osoby: 0

Další obce v kraji, kde jsou případně ustanoveni MPK: nezjištěno

Počet obcí s platným koncepčním dokumentem upravujícím politiku v oblasti závislostí¹⁰⁶: 0

Obce s tímto platným koncepčním dokumentem: 0

Počet obcí, které zpracovaly Zprávu o realizaci politiky v oblasti závislostí v předchozím roce: 0

Obce, které zpracovaly Zprávu o realizaci politiky v oblasti závislostí v předchozím roce¹⁰⁷: 0

Přehled platných vyhlášek obcí týkající se politiky v oblasti závislostí: blíže v následující tabulce

Změny v r. 2024: beze změn

Tabulka – Přehled platných vyhlášek obcí týkajících se politiky v oblasti závislostí

Obec	Obecně závazná vyhláška o zákazu konzumace alkoholických nápojů	Obecně závazná vyhláška upravující provoz výherních zařízení
Bystřice pod Hostýnem	ANO - 3/2016	ANO - 3/2017
Holešov	ANO – 1/2024	NE
Kroměříž	ANO – 4/2024	NE
Luhačovice	NE	ANO - 2/2019
Otrokovice	ANO – 1/2024	ANO - 8/2011
Rožnov pod Radhoštěm	ANO - 2/2022	ANO - 1/2017
Uherské Hradiště	ANO – 3/2022	ANO – 6/2016
Uherský Brod	ANO - 5/2015	ANO - 6/2012
Valašské Klobouky	NE	NE
Valašské Meziříčí	ANO – 6/2024	ANO - 1/2023
Vizovice	NE	NE
Vsetín	ANO - 5/2008	ANO 4/2015
Zlín	ANO - 2/2011	ANO – 4/2024

Zdroj: <https://sbirkapp.gov.cz/>

¹⁰⁵ Dle požadavku sRVKPP stanoveného osnovou pro zpracování zprávy se jedná o seznam k datu zpracování zprávy aktuálních místních koordinátorů pro protidrogovou politiku.

Podle sdělení v tabulce uvedených osob – koordinátorů, je postavení MPK nadále spíše neformální, velmi často bez jakéhokoli zakotvení činnosti, či agendy MPK v pracovních smlouvách (popř. náplních nebo popisech práce), kompetence tedy nejsou jasně vymezeny a i vliv na politiku v oblasti závislostí na území je obtížně definovatelný. Tento stav přetrvává dlouhodobě. Obce aktuálně nemají potřebu využívat instrument místního koordinátora v rámci politiky v oblasti závislostí, tak jak je uvedeno v zákoně č. 65/2017 Sb.

¹⁰⁶ V ZK žádná obec (některé ORP uvedly, že tento dokument je zpracován, avšak v tomto případě se nadále jedná o začlenění politiky v oblasti závislostí do rámce komunitního plánování, v rámci plánování aktivit pro osoby ohrožené sociálním vyloučením. Lze předpokládat, že takto je problematika závislostí upravena ve všech, případně alespoň většině ORP. Některá z měst se i v r. 2024 odkazují na dokumenty jako např. Plán prevence kriminality, Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, Plán sociálního začleňování, ...)

¹⁰⁷ Informace nejsou k dispozici; obcím nadále neukládá žádný právní nebo jiný předpis nebo dokument zpracovávat uvedenou zprávu a rovněž informovat dále o jejím zpracování. Pokud je za tuto zprávu, případně informace, možné pokládat podklad pro zpracování výroční zprávy kraje, poskytnutý na vyžádání KPK, tak se na zpracování aktuálních podkladů podílelo 12 ORP (výjimkou byly v r. 2024 Valašské Klobouky). Jedná se však o pracovní materiál zpracovaný a poskytnutý z ORP, bez jeho dalšího uveřejňování.

Tabulka – Seznam místních koordinátorů pro protidrogovou politiku / kontaktních osob

Obec	Jméno	Úvazek	Zařazení ve struktuře obecního úřadu	Kontakt	Změna
Bystřice pod Hostýnem	Mgr. Tamara Sichálková	0,1	kurátorka	e-mail: sichalkova@mubph.cz tel.: 573 501 902	NE
Holešov	Mgr. Michaela Zichová	nevyčíslen	vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví	e-mail: michaela.zichova@holesov.cz tel.: 573 521 758	ANO
Kroměříž	Mgr. Martina Hadwigerová	0,03	sociální pracovnice	e-mail: martina.hadwigerova@mesto-kromeriz.cz tel.: 573 321 414	NE
Luhačovice	Mgr. Hana Hrabalová	nevyčíslen	vedoucí odboru sociálního	e-mail: hrabalova@luhacovice.eu tel.: 577 197 469	NE
Otrokovice	Bc. David Špendlík	nevyčíslen	sociální kurátor pro dospělé	e-mail: spendlik@muotrokovice.cz tel.: 577 680 276	NE
Rožnov pod Radhoštěm	Mgr. Hana Janušová	nevyčíslen	kurátor pro děti a mládež	e-mail: janusova.soc@roznov.cz tel.: 571 661 272	NE
Uherské Hradiště	Mgr. Radomíra Lukášová	0,0	sociální kurátorka	e-mail: radomira.lukasova@mesto-uh.cz tel.: 572 525 773	NE
Uherský Brod	Mgr. Iveta Stojaspalová	nevyčíslen	sociální kurátor pro dospělé	e-mail: iveta.stojaspalova@ub.cz tel.: 572 805 370	ANO
Valašské Klobouky	Mgr. Zuzana Vítková	nevyčíslen	vedoucí odboru sociálních věcí	e-mail: vitkova@mu-vk.cz tel.: 577 311 133	NE
Valašské Meziříčí	Mgr. Marian Málek	0,0	vedoucí oddělení soc. práce a soc. služeb	e-mail: malek@muvalamez.cz tel.: 571 674 558	ANO
Vizovice	Mgr. Ing. Vladimír Nedbal	nevyčíslen	vedoucí odboru sociálního	e-mail: vladimir.nedbal@mestovizovice.cz tel.: 777 471 157	NE
Vsetín	Bc. Ingrid Vavřínková	nevyčíslen	vedoucí oddělení sociální pomoci, soc. kurátor pro dospělé	e-mail: ingrid.vavrinkova@mestovsetin.cz tel.: 571 491 610	NE
Zlín	Bc. Petra Bellayová	nevyčíslen	vedoucí oddělení dotací a prevence kriminality	e-mail: petrabellayova@zlin.eu tel.: 577 630 361	NE

2.2.1 Spolupráce subjektů politiky v oblasti závislostí na místní úrovni

Spolupráce KPK a MPK

Spolupráce mezi KPK a MPK byla obdobně jako v předchozích letech uskutečňována osobně při společných, případně individuálních setkáních, avšak převažující spolupráce je nadále řešena formou telefonické nebo e-mailové komunikace. Obdobně jako v předchozích letech byly řešeny konkrétní záležitosti a potřeby kraje nebo jednotlivých měst (ORP), případně poskytovatelů služeb v územním obvodu jednotlivých měst, řešena bývá pravidelně spolupráce při zpracování Výroční zprávy o realizaci politiky v oblasti závislostí, formou poskytování formalizovaných podkladů.

V r. 2024 se uskutečnilo pracovní setkání KPK s MPK a to dne 28.11.2024 (tématem byly „Aktuální možnosti systému péče v kraji o osoby s problémem závislosti“ a ve spolupráci s Mgr. Habartou téma „Co můžeme a dokážeme nabídnout pacientovi v adiktologické ambulanci“).

Spolupráci s jednotlivými pracovníky, kteří vykonávají roli MPK (jsou kontaktní osobou) bez jakéhokoliv formálního zařazení lze hodnotit jako standardní spolupráci pracovníků úřadů.

Zhodnocení činnosti MPK v jednotlivých obcích

Činnost MPK lze velmi obtížně hodnotit, neboť žádný z nich nevykonává tuto činnost jako stěžejní pracovní náplň, což vyplývá z přehledu koordinátorů (kontaktních osob) uvedených v tabulce, jejich zařazení, případně podílu uvedeného úvazku.

Spolupráce subjektů politiky v oblasti závislostí na místní úrovni

Dle informací dostupných jak ze strany samospráv (informace od MPK), tak poskytovatelů služeb v oblasti závislostí subjekty spolu vzájemně spolupracují. Velmi často se jedná o spolupráci na úrovni komunitního plánování, kde jsou obě strany (obec a zástupci poskytovatele služby) zastoupeny v příslušných pracovních skupinách. Další rovina spolupráce je představována v podobě prezentování projektů (cílová skupina, náklady, ...) zejména starostům/starostkám obcí, vedoucím sociálních odborů/oddělení. V obou případech se jedná se o velmi důležitý prvek vedoucí ke stabilizaci sítě služeb v oblasti závislostí na místní úrovni.

Změny v r. 2024: beze změn

2.3 Strategické dokumenty pro politiku v oblasti závislostí kraje

2.3.1 Strategické dokumenty politiky v oblasti závislostí kraje

Název: Koncepce politiky v oblasti závislostních chování ve Zlínském kraji na léta 2021-2025

Období platnosti: 2021-2025

Schváleno: Rada Zlínského kraje, usnesení č. 0586/R20/20 ze dne 24.8.2020

Dostupné na webových stránkách: <https://zlinskykraj.cz/problematika-zavislostnich-chovani>

Strategický dokument se zabývá problematikou:

nelegálních drog	☒ ano	☐ ne
alkoholu	☒ ano	☐ ne
tabákových a nikotinových výrobků	☒ ano	☐ ne pozn.: pouze stručně zmiňuje
hazardního hraní	☒ ano	☐ ne
digitálních závislostí	☐ ano	☒ ne
psychoaktivních léků	☒ ano	☐ ne pozn.: zmiňuje

Stručná charakteristika a hlavní cíle/pilíře/oblasti, na které se strategický dokument zaměřuje:

Koncepce se v kontextu národního strategického dokumentu zabývá problematikou závislostních chování obecně. Vizí koncepce je dosáhnout pozitivních změn stavu v oblasti užívání, zejména škodlivého užívání a zneužívání návykových látek, včetně patologického hráčství, případně omezení doprovodných nežádoucích chování a jevů souvisejících s chováním závislostním, a to prostřednictvím spoluvytváření vhodných podmínek pro realizaci politiky v oblasti závislostních chování v kraji, za účelem předcházení a snižování zejména zdravotních, sociálních, ekonomických, případně dalších dopadů.

Stanovenými cíli koncepce je zajištění efektivní primární prevence, zajištění kvalitní a dostupné sítě služeb pro osoby se závislostním chováním, efektivní regulace trhů s návykovými látkami a závislostními produkty a zajištění systémové podpory a informování v oblasti závislostních chování v kraji.

Změny v r. 2024: beze změn

2.3.2 Strategické dokumenty kraje se širším kontextem obsahující také otázky politiky v oblasti závislostí¹⁰⁸

Koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji na léta 2023-2028 (schváleno Radou ZK usnesením č. 0491/R14/23 dne 29.5.2023); platnost na léta 2023-2028; zveřejněna na webu kraje [zde](#).

Krajský plán primární prevence rizikového chování pro období 2019-2027 (zpracováno Odborem školství, mládeže a sportu KÚZK); platnost na léta 2019-2027; zveřejněn na webu kraje [zde](#).

¹⁰⁸ Pozn.: uvedené koncepční a strategické dokumenty se širším kontextem se zabývají spíše v obecné rovině problematikou oblasti látkových a nelátkových závislostí a to v kontextu bezpečnosti, školství, zdravotnictví a sociálních věcí.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2023-2025 (schváleno Zastupitelstvem ZK usnesením č. 0306/Z12/22 dne 2.5.2022); platnost na léta 2023-2025; zveřejněn na webu kraje [zde](#).

Zdravotnictví Zlínského kraje 2030 (schváleno Zastupitelstvem ZK usnesením č. 0451/Z15/22 dne 12.12.2022); zveřejněn na webu kraje [zde](#).

Plán podpory rozvoje sociálních a zdravotních služeb na sociálně zdravotním pomezí (schváleno Zastupitelstvem ZK usnesením 0791/Z25/24 dne 9.9.2024); platnost na léta 2024-2026; zveřejněn na webu kraje [zde](#).

Změny v r. 2024: Zpracován a schválen uvedený Plán podpory rozvoje sociálních a zdravotních služeb na sociálně zdravotním pomezí.

2.3.3 Hodnocení strategických dokumentů/politiky v oblasti závislostí kraje

Název evaluovaného dokumentu: Koncepce politiky v oblasti závislostních chování ve Zlínském kraji na léta 2021-2025

Typ hodnocení: ☒ průběžné ☐ externí
☐ závěrečné ☒ interní
☐ kombinace obou

Dostupné na webových stránkách: nedostupné

Stručná charakteristika hodnocení: Hodnocení dokumentu prováděl věcně příslušný odbor zpracovávající tento dokument, tedy Odbor Kanceláře hejtmána, oddělení organizačních činností a neziskového sektoru. Při hodnocení použito expertní názor (odborné útvary KÚZK), monitoring.

Výsledky hodnocení: Doloženo průběžné plnění aktivit.

2.4 Analýzy/studie v oblasti závislostí v r. 2024

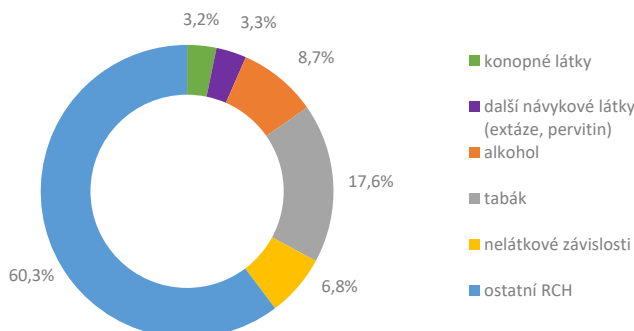
V souvislosti s problematikou v oblasti závislostních chování nebyly Zlínským krajem v r. 2024 realizovány specifické průzkumy nebo studie zaměřené na oblast legálních nebo nelegálních NL, případně hazardního hraní.

Monitoring rizikových typů chování (bližší [zde](#)), který je ve ZK každoročně zpracováván krajskou školskou koordinátorkou prevence, zahrnuje široké spektrum rizikových typů chování, včetně kouření, užívání alkoholu, nelegálních NL (v členění na užívání konopných látek a dalších NL, jako např. extázi, pervitin) i nelátkových závislostí.

Monitoring výskytu rizikového chování u dětí a mládeže za školní rok 2023/2024 proběhl na základě vyhodnocení údajů uvedených v celorepublikovém elektronickém systému výkaznictví SEPA. Stejně jako v předchozích letech ze získaných dat vyplynulo, že hlavními problémy škol v ZK v oblasti projevů rizikového chování u dětí a mládeže jsou opakovaně zejména špatné vztahy mezi žáky. Teprve následně se objevuje opakovaně výrazněji zastoupené užívání tabáku. Podíl užívání látek, které mohou vést k závislostním chováním, a rizikového chování vedoucího případně k nelátkovým závislostem nicméně představuje kumulativně přes 1/3 všech sledovaných rizikových chování.

Zdrojem dat byly ve školním roce 2023/2024 opětovně informace získané ze škol a školských zařízení v ZK. Monitoringem mezi žáky a studenty z 229 zapojených škol (z celkem 328 škol – ZŠ, SŠ a VOŠ v kraji, tedy při téměř 70 % návratnosti dotazníků) bylo zjištěno, že 6,5 % žáků užívá nelegální NL (z toho 3,2 % konopné), 8,7 % žáků užívá alkohol, a téměř 18 % užívá tabák (pro srovnání stejný monitoring za předchozí školní rok uvádí, 4,1 % žáků užívajících nelegální NL, z toho 3,0 % konopné, 4,3 % žáků užití alkoholu a téměř 22 % užití tabáku). Podíl žáků, kteří jsou identifikováni, že mají problém s nelátkovými závislostmi, zahrnujícími i problémové hráčství, tvoří 6,8 % (v předchozím roce necelých 5,8 %).

Graf – Podíl výskytu vybraných rizikových typů chování ve školách a školských zařízeních na území ZK ve školním roce 2023/2024 (dle SEPA)

Zajímavé informace u monitoringu z posledních let se týkají nejnižšího věku, jenž je uváděn v souvislosti se zneužíváním uvedených látek v populaci žáků škol v ZK. V případě užívání tabáku jsou uváděny zkušenosti již kolem 3. - 4. ročníku (věk 9-10 let; ojediněle, tak jako v r. 2024 již u 1. a 2. ročníku), v případě alkoholu kolem 5. - 6. ročníku (11-12 let; v r. 2024 však uveden i výjimečný případ ze 3. ročníku), u marihuany 6. - 7. ročníku (12-13 let; ojediněle v r. 2024 u 4. ročníku) a ostatních nelegálních NL 7. - 9. ročníku (13-15 let; v r. 2024 však uvedeny i výjimečné případy mladších dětí). U chování vedoucího případně k nelátkovým závislostem, tedy zejména nadměrného užívání PC, her, hráčství, jsou v r. 2024 uváděny data u žáků od 2. ročníku ZŠ, tedy od cca 6-7 let (obdobně jako dle dřívějších dat; s výjimkou v r. 2023, kde byly uvedeny i u 1. ročníku ZŠ).

Dlouhodobě (posledních 5 let) se u tohoto monitoringu ukazuje, že s užíváním tabáku má zkušenost okolo 20 % žáků a studentů (v r. 2022 dokonce 25,1 %), v případě užívání alkoholu je to rozsah od 4,3 do 8,7 %. Monitoring ukazuje, že zkušenosti s uvedeným chováním žáků, i když se jedná spíše o výjimky, se postupně posouvají do nižších věkových skupin.

2.5 Další významné aktivity v oblasti politiky v oblasti závislosti v r. 2024 na krajské i místní úrovni

Tabulka – Aktivity v oblasti politiky v oblasti závislosti

Název aktivity	Realizátor	Cílová skupina	Popis aktivity
Výroční zpráva o realizaci politiky v oblasti závislosti v roce 2023	krajský koordinátor pro protidrogovou politiku	odborná veřejnost, veřejnost obecně	sestavení výroční zprávy ke schválení RZK a odeslání na sRVKPZ
Mapování rizikových typů chování ve školách (r. 2023/2024)	krajská školská koordinátorka prevence	pracovníci úřadu, pedagogická a nepedagogická veřejnost	sběr informací ze škol a školských zařízení
Metodická setkání s okresními a školními metodiky prevence 4 setkání 02,06,09,12/2024	krajská školská koordinátorka prevence	okresní a školní metodici prevence a další pedagogičtí i nepedagog. pracovníci	poskytnutí informací (regulace dostupnosti NL, legislativní rámec prodeje, dotační tituly)
Zdravotně osvětová kampaň "Suchej únor" ¹⁰⁹ 02/2024	Suchej únor, z.s. ve spolupráci se ZK	pracovníci úřadu	zapojení se do aktivit kampaně (přímé zapojení pracovníků; zapojeno celkem cca 40 osob)

¹⁰⁹ Nad uvedenou kampaní byla v letech 2021 až 2023 převzata záštita hejtmána ZK.

Tabulka – Aktivita v oblasti politiky v oblasti závislosti - pokračování

Název aktivity	Realizátor	Cílová skupina	Popis aktivity
Týdny pro duševní zdraví – odborný seminář „Jak ze slepé uličky se závislým pacientem“	Zlínský kraj	odborná zdravotnická veřejnost	seminář s odbornými příspěvky z oblasti závislosti (aktivní účast KPK - sdělení na téma Aktuální situace v oblasti závislosti v ZK
XVI. ročník krajské konference v oblasti prim. prevence rizik. chování - téma „Problematika duševního zdraví v prostředí školy“ 11/2024	Krajská pedagogicko-psychologická poradna a ZDVPP Zlín	odborná veřejnost (školy, školská zařízení ze ZK)	konference zahrnující info o duševním zdraví
X. ročník krajské konference v oblasti prim. prevence rizik. chování pro MŠ 11/2024	krajská školská koordinátorka prevence	odborná veřejnost (pracovníci mateřských škol)	součástí programu konference příspěvek „Digitální stopy: Jak chránit nejmladší před riziky internetu?“ (spolupráce CZ.NIC z.s.p.o.)
Pracovní setkání s místními koordinátory pro protidrogovou politiku ve Zlínském kraji 11/2024	krajský koordinátor pro protidrogovou politiku	místní koordinátoři pro protidrogovou politiku	setkání s tématem „Co můžeme a dokážeme nabídnout pacientovi v adiktologické ambulanci“ (spolupráce Mgr. Habarta)
Týden zodpovědného hraní 11/2024	Institut pro regulaci hazardních her ve spolupráci s regionálními poskytovateli služeb - blíže zde	veřejnost obecně	informace o rizicích spojených s rozvojem závislosti na hazardních hrách (ze ZK zapojeny Společnost Podané ruce o.p.s. a Agarta z.s.)

3 Finanční zajištění politiky v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni

3.1 Způsob financování služeb krajem

Zlínský kraj se podílí na finanční podpoře služeb pro uživatele návykových látek a osoby ohrožené problémovým hráčstvím formou několika samostatných zdrojů, jež jsou administrovány různými odbory kraje (Odborem Kancelář hejtmána, Odborem sociálních věcí a Odborem zdravotnictví). Různorodost zapojení je dána věcnou příslušností odborů k financování konkrétních aktivit.

Kromě vlastních rozpočtových prostředků, kraj administruje na základě své žádosti i následně přijaté prostředky státního rozpočtu (zejména v tomto případě prostředky z kapitoly 313 MPSV).

U krajských prostředků jde o následující okruhy dotací poskytovaných krajem, identifikovatelných jako finanční podpora politiky v oblasti závislostí (blíže také tabulky na str. 42 a 43).

Na podporu prevence rizikových typů chování (zahrnující i projekty politiky v oblasti závislostí) kraj vyčlenil v r. 2024 celkovou částku 604 tis. Kč a to ve formě poskytnutých přímých jednoletých dotací na činnost v rámci dotačního titulu s názvem Program RP07-24 na podporu nestátních neziskových organizací v oblasti prevence rizikových typů chování ve Zlínském kraji. Dotační priority kraje jsou v této oblasti dlouhodobě nastaveny a to formou podporovaných aktivit¹¹⁰, byly upraveny naposledy v r. 2021. Z uvedené částky byla na projekty politiky v oblasti závislostních chování poskytnuta podpora v celkové výši 0,260 mil. Kč, přičemž se jednalo o podporu celkem 4 projektů v oblasti primární prevence (blíže také další popis v poznámce pod čarou a tabulce). Program administroval Odbor Kancelář hejtmána.¹¹¹

Dále Zlínský kraj v r. 2024 zveřejnil Výzvu a zveřejnil Program k podání Žádostí poskytovatelů sociálních služeb o finanční podporu z rozpočtu ZK pro sociální služby na území Zlínského kraje pro období 2024. Podpora jednotlivých sociálních služeb vycházela z priorit definovaných ve strategických dokumentech ZK, zejména ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb 2023-2025. V rámci tohoto programu bylo na zajištění základních činností při poskytování sociálních služeb o dotace, dle vyhláškou stanovených pravidel, možné požádat o dotaci sociálními službami s cílovou skupinou osoby ohrožené sociálním vyloučením. Tedy i službami pracujícími s osobami, jež vykazují znaky závislostních chování a jsou pro ně v kraji tyto služby dostupné (zejména KC a TP, dále také odborné sociální poradenství, služby následné péče nebo domov se zvl. režimem). V rámci tohoto dotačního titulu byly následně z rozpočtu kraje pro projekty politiky v oblasti závislostí schváleny a vyplaceny dotace ve výši 2,756 mil. Kč (podpořeno bylo celkem 11 projektů). Program administroval Odbor sociálních věcí.

Kromě výše uvedených finančních prostředků z rozpočtu kraje, byly na politiku v oblasti závislostí prostřednictvím rozpočtu kraje administrovány v r. 2024 státní finanční prostředky MPSV z kapitoly 313 státního rozpočtu k zajištění dostupnosti sociálních služeb (Program pro poskytování finanční podpory z rozpočtu Zlínského kraje k zajištění dostupnosti sociálních služeb na území Zlínského kraje pro rok 2024 a související Výzva). Přidělené finanční prostředky poskytl ZK na základě předložených žádostí poskytovatelů sociálních služeb jako kompenzaci za výkon služeb obecného hospodářského zájmu dle Rozhodnutí Komise 2012/21/EU, které stanoví podmínky, za jejichž splnění je vyrovnávací platba považována za veřejnou podporu slučitelnou s vnitřním trhem. Na oblast politiky v oblasti závislostí byly schváleny finanční prostředky v celkové výši 38,891 mil. Kč pro 12 projektů. Program administroval Odbor sociálních věcí.

¹¹⁰ V r. 2016 došlo z důvodu zpřesnění metodiky MPSV (a tedy i kraje) ve vztahu ke způsobilým nákladům a zamezení duplicitního financování k vynětí z podpory projektů terciární prevence (tedy zejména projektů KC a TP). Prioritami programu byly v r. 2024 Volnočasové aktivity v registrovaných nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež (prioritně v obcích s rozšířenou působností), Programy nebo projekty v oblasti primární prevence rizikových typů chování zahrnující problematiku látkových i nelátkových závislostí; jedná se zejména o přednáškovou a poradenskou činnost) a projekty, zahrnující organizaci konferencí, případně seminářů a jiných odborných aktivit obsahujících výhradně problematiku látkových a nelátkových závislostí.

Po provedených změnách z r. 2016 již kraj v rámci vyhlášeného programu nevyžadoval předložení dokladu o certifikaci odborné způsobilosti nebo obdobného dokladu. Rovněž pro další uvedené dotační tituly kraje administrované odbory SOC a ZDR není podmínkou certifikace odborné způsobilosti.

¹¹¹ Odbor školství, mládeže a sportu KÚZK rovněž administroval dotační titul Program RP19-24 na podporu škol a školských zařízení v oblasti prevence rizikových typů chování. Jednalo se však o titul zaměřený obecně na primární prevenci všech typů rizikových chování, stejně jako v r. 2024 rovněž vyčleněné finanční prostředky na účelovou podporu škol a školských zařízení zřizovaných ZK, s tím, že u obou těchto zdrojů není možné určit konkrétně výdaje na politiku v oblasti závislostí.

V r. 2024 byly u jedné ze služeb, kde je kraj zřizovatelem příspěvkové organizace poskytující tuto službu (domov se zvláštním režimem), poskytnuty finanční prostředky na provoz formou příspěvku zřizovatele. Příspěvek poskytnutý cestou věcně příslušného Odboru sociálních věcí byl ve výši 0,266 mil. Kč.

Zlínský kraj i v r. 2024 vytvořil k možnosti překlenutí financování služeb mechanismus poskytnutí návratné finanční výpomoci a to na základě zveřejněné Výzvy a Programu. Účelem návratné finanční výpomoci bylo poskytnutí finančních prostředků z rozpočtu kraje poskytovatelům sociálních služeb (zahrnujících i projekty v oblasti závislostí) pro zajištění plynulého financování těchto služeb v období od začátku kalendářního roku do doby vyplacení zálohy dotace poskytnuté dle § 101a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

V r. 2024 bylo v souvislosti se zajištěním služeb obecného hospodářského zájmu Zlínským krajem řešeno i poskytování zdravotních služeb na území kraje zajišťujících vyšetření, ošetření a následný pobyt osob pod vlivem alkoholu a jiných NL na zachytné stanici. Příjemci, Kroměřížské nemocnici a.s., tak byla ve formě neinvestiční dotace poskytnuta stejně jako v předchozím roce vyrovnávací platba ve výši 14,65 mil. Kč. Dotaci administroval Odbor zdravotnictví.

3.2 Způsob zajištění financování adiktologických služeb ze strany obcí

Obce se na financování služeb pro uživatele drog podílely rozsahem uvedeným v tabulkách na str. 44 a 45, přičemž systém financování je založen nadále na podpoře poskytnuté z vytvořených fondů, formou programového financování na základě zveřejnění výzvy a výběru příjemců dotace (zpravidla u velkých měst), případně prostřednictvím poskytování přímých dotací na základě žádosti o poskytnutí dotace ze strany poskytovatele služby, eventuálně i daru (zpravidla menší města).

Forma smluv, dohod, případně memorand o finanční participaci na realizaci projektů politiky v oblasti závislostí mezi obcemi a krajem nebyla a aktuálně není v kraji realizována.

Podíl územních samosprávných celků, tj. kraje a obcí, na financování sociálních služeb cestou vyrovnávací platby (tedy včetně těch, které jsou sociální službou a současně specifickou adiktologickou službou), byl dle schválených pravidel¹¹² stanoven pro každý druh služby samostatně.

S výjimkou meziročních změn v rozsahu financování nelze usuzovat na zásadní trendy nebo změny přístupu obcí k financování politiky v oblasti závislostí na území kraje. Změny často souvisejí se vznikem a rozvojem nové služby v území, případně jejich dílčími změnami.

¹¹² Podmínky pro stanovení vyrovnávací platby a finanční podpory sociálních služeb na území ZK, které schvaluje dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, Zastupitelstvo ZK. Podmínky jsou nezbytnou součástí Žádosti kraje o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu (jsou součástí uvedeného Programu a Výzvy k podání Žádostí poskytovatelů sociálních služeb o finanční podporu z rozpočtu ZK k zajištění dostupnosti sociálních služeb na území ZK pro rok 2024).

3.3 Rozpočtové výdaje na politiku v oblasti závislostí v kraji

Tabulka – Rozpočtové zdroje kraje na politiku v oblasti závislostí v roce 2024

Rozpočtový zdroj/ dotační program	Popis	Specifický /obecný titul	Podmínka certifikace	Jedno-/víceletá podpora	Výše výdajů na politiku v obl. závislostí
Zlínský kraj Program na podporu nestátních neziskových organizací v oblasti prevence rizikových typů chování v roce 2024	Dotace na podporu nestátních neziskových organizací v oblasti prevence rizikových typů chování v roce 2024 - Podprogram RP07-24 (Programy nebo projekty v oblasti primární prevence rizikových typů chování zahrnující problematiku látkových i nelátkových závislostí; a projekty, zahrnující organizaci konferencí, případně seminářů a jiných odborných aktivit obsahujících výhradně problematiku látkových a nelátkových závislostí)	obecný	NE	jednoletá	260.000 Kč z toho: • primární prevence - 260.000 Kč
Zlínský kraj Program pro poskytování finanční podpory z rozpočtu Zlínského kraje pro sociální služby na území Zlínského kraje pro rok 2024	Finanční podpora pro poskytovatele sociálních služeb k zajištění sociálních služeb na území Zlínského kraje pro rok 2024 k financování běžných výdajů, které souvisejí s poskytováním základních činností sociálních služeb, které jsou zařazeny v Základní síti sociálních služeb Zlínského kraje dle strategického dokumentu (pozn.: Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2023-2025)	obecný	NE	jednoletá	2,755.900 Kč z toho: • kontaktní centra - 1,109.300 Kč • terénní programy - 389.700 Kč • sloučené KC a TP - 580.100 Kč • odborné soc. poradenství - 415.100 Kč • služby následná péče - 261.700 Kč
Zlínský kraj Rozpočet Odboru sociálních věcí	Příspěvek zřizovatele - finanční prostředky k zajištění provozu	-	-	-	265.860 Kč • domov se zvláštním režimem
Zlínský kraj Rozpočet Odboru Kancelář hejtmána	Finanční prostředky na technicko-organizační zajištění pracovního setkání KPK a MPK ve Zlíně. Jednalo se o jednorázově poskytnuté prostředky na základě objednávky kraje.	-	-	-	1.000 Kč

Tabulka – Rozpočtové zdroje kraje na politiku v oblasti závislostí v roce 2024 - pokračování

Rozpočtový zdroj/ dotační program	Popis	Specifický /obecný titul	Podmínka certifikace	Jedno-/víceletá podpora	Výše výdajů na politiku v obl. závislostí
Zlínský kraj Služby obecného hospodářského zájmu Činnost protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanice	Finanční prostředky na provoz protialkoholní záchytné stanice provozované Kroměřížskou nemocnicí a. s. dle smlouvy o provozování PZS na rok 2024 (vyrovnávací platba ve formě neinvestiční dotace z rozpočtu kraje)	specifický	NE	jednoletá	14,650.000 Kč
Celkem:					17,932.760 Kč

Tabulka – Další rozpočtové zdroje kraje (SR kapitola 313 MPSV) v roce 2024

Rozpočtový zdroj/ dotační program	Popis	Specifický /obecný titul	Podmínka certifikace	Jedno-/víceletá podpora	Výše výdajů na politiku v obl. závislostí
Zlínský kraj Program pro poskytování finanční podpory z rozpočtu Zlínského kraje k zajištění dostupnosti sociálních služeb na území Zlínského kraje pro rok 2024	Finanční podpora z rozpočtu ZK k zajištění dostupnosti sociálních služeb na území ZK pro rok 2024 (SR kapitola 313 MPSV)	obecný	NE	jednoletá	38,891.077 Kč z toho: <ul style="list-style-type: none"> • kontaktní centra - 4,128.470 Kč • terénní programy - 4,615.434 Kč • sloučené KC a TP - 1,647.780 Kč • odborné soc. poradenství - 3,513.390 Kč • služby následná péče - 3,911.770 Kč • domov se zvláštním režimem - 21,074.233 Kč
Celkem:					38,891.077 Kč

Tabulka – Výdaje z rozpočtu obcí v roce 2024 (dle jednotlivých ORP)

ORP	Popis	Výše výdajů na politiku v obl. závislostí	Výše výdajů na politiku v obl. závislostí CELKEM
Bystřice pod Hostýnem	Charita Kroměříž - příspěvek na činnost TP	60.000 Kč	60.000 Kč
Holešov	Charita Kroměříž - příspěvek na činnost TP	30.000 Kč	30.000 Kč
Kroměříž	Charita Kroměříž - příspěvek na činnost KC	188.000 Kč	264.127 Kč
	Charita Kroměříž - příspěvek na činnost TP	76.127 Kč	
Luhačovice	Podpora v r. 2024 nebyla poskytnuta	0 Kč	0 Kč
Otrokovice	Společnost Podané ruce o.p.s., - příspěvek na činnost KC	184.900 Kč	753.300 Kč
	Společnost Podané ruce o.p.s., - příspěvek na činnost TP	532.000 Kč	
	Společnost Podané ruce o.p.s. - příspěvek na Centrum komplex. péče v ZK	16.000 Kč	
	Společnost Podané ruce o.p.s. - příspěvek na Terapeutické centrum v ZK	20.400 Kč	
Rožnov pod Radhoštěm ¹¹³	Agarta z.s. - příspěvek na činnost TP	29.000 Kč	187.000 Kč
	Nové Česko, nadační fond - Revolution train 2024	148.000 Kč	
	Sociální služby Vsetín, p.o. -příspěvek na DZR Pržno	10.000 Kč	
Uherské Hradiště	Společnost Podané ruce o.p.s., KC UH - příspěvek na činnost KC a TP	484.000 Kč	566.000 Kč
	Společnost Podané ruce o.p.s. - příspěvek na Centrum komplex. péče v ZK	49.000 Kč	
	Společnost Podané ruce o.p.s. - příspěvek na Terapeutické centrum v ZK	33.000 Kč	
Uherský Brod	Společnost Podané ruce o.p.s., KC UH - příspěvek na činnost TP	123.700 Kč	228.200 Kč
	Společnost Podané ruce o.p.s. - příspěvek na Centrum komplex. péče v ZK	94.300 Kč	
	Společnost Podané ruce o.p.s. - příspěvek na Terapeutické centrum v ZK	10.200 Kč	
Valašské Klobouky	Agarta z.s. - příspěvek na činnost TP	16.223 Kč	16.223 Kč
Valašské Meziříčí ¹¹⁴	Agarta z.s. - příspěvek na činnost KC	400.000 Kč	686.500 Kč
	Agarta z.s. - příspěvek na činnost TP	100.000 Kč	
	Na Cestě z.s. - příspěvek na činnost sl. následné péče	16.000 Kč	
	Sociální služby Vsetín, p.o. -příspěvek na DZR Pržno	18.000 Kč	
	Sociální služby Vsetín, p.o. -příspěvek na DZR Pržno	4.500 Kč	
	Nové Česko, nadační fond - Revolution train 2024	148.000 Kč	
Vizovice	Společnost Podané ruce o.p.s., - příspěvek na činnost TP	14.200 Kč	14.200 Kč

¹¹³ Výdaje ve prospěch Agarta z.s. a Sociální služby Vsetín, p.o (DZR Pržno) ve výši uvedených částek poskytnuty Mikroregionem Rožnovsko.¹¹⁴ Výdaje ve prospěch Sociální služby Vsetín, p.o (DZR Pržno) ve výši 4.500 Kč poskytnuty Dobrovolným svazkem obcí Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko.

Tabulka – Výdaje z rozpočtu obcí v roce 2024 (dle jednotlivých ORP) - pokračování

ORP	Popis	Výše výdajů na politiku v obl. závislostí	Výše výdajů na politiku v obl. závislostí CELKEM
Vsetín	Agarta z.s. - příspěvek na činnost KC	260.000 Kč	423.400 Kč
	Agarta z.s. - příspěvek na činnost TP	80.000 Kč	
	Na Cestě z.s. - příspěvek na činnost sl. následné péče	75.000 Kč	
	Sociální služby Vsetín p.o. - příspěvek na DZR Pržno	8.400 Kč	
Zlín	Společnost Podané ruce o.p.s., - příspěvek na činnost KC	406.000 Kč	1,277.000 Kč
	Společnost Podané ruce o.p.s., - příspěvek na činnost TP	279.000 Kč	
	Společnost Podané ruce o.p.s. - příspěvek na Centrum komplex. péče v ZK	204.000 Kč	
	Společnost Podané ruce o.p.s. - příspěvek na Terapeutické centrum v ZK	240.000 Kč	
	Nové Česko, nadační fond - Revolution train 2024	148.000 Kč	
Celkem			4,505.950 Kč

Zdroj: u sociálních služeb Krajský informační systém sociálních služeb (KISSOS)

Tabulka – Výdaje z rozpočtu obcí v roce 2024 na klienta KC a TP (dle jednotlivých ORP)

	Bystřice pod Host.	Holešov	Kroměříž	Luhačovice	Otrokovice	Rožnov pod Radh.	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Vaňáské Klobouky	Vaňáské Meziříčí	Vizovice	Vsetín	Zlín
Výdaje ORP (v tis. Kč)	60,0	30,0	264,1	0,0	716,9	29,0	484,0	123,7	16,2	500,0	14,2	340,0	685,0
Počet klientů celkem	10	20	313	3	84	15	178	35	6	204	12	270	371
Výdaje na 1 klienta (v tis. Kč)	6,00	1,50	0,84	0,00	8,53	1,93	2,72	3,53	2,70	2,45	1,18	1,26	1,85

V r. 2024 vynaloženo ze strany ORP na podporu projektů KC a TP celkem 3,263 mil. Kč, tedy průměrně 2 180 Kč na 1 klienta - uživatele NL (pro srovnání v r. 2023 bylo vynaloženo 2 390 Kč, v r. 2022 - 1 690 Kč).

Tabulka – Souhrn výdajů podle typu služeb/podle účelu

Typ služeb	2023			2024		
	rozpočty		kraj (SR kapitola 313)	rozpočty		kraj (SR kapitola 313)
	krajů	obcí		krajů	obcí	
Primární prevence	305.000 Kč	346.000 Kč	0 Kč	260.000 Kč	444.000 Kč	0 Kč
Primárně-preventivní programy realizované školami a školskými zařízeními	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Primárně-preventivní programy realizované jinými subjekty	305.000 Kč	0 Kč	0 Kč	260.000 Kč	0 Kč	0 Kč
Jiné a nezařazené preventivní programy	0 Kč	346.000 Kč	0 Kč	0 Kč	444.000 Kč	0 Kč
Harm reduction	2,523.700 Kč	3,230.005 Kč	10,133.250 Kč	2,079.100 Kč	3,263.150 Kč	10,391.684 Kč
Terénní programy	460.200 Kč	992.405 Kč	4,637.580 Kč	389.700 Kč	1,216.150 Kč	4,615.434 Kč
Kontaktní centra	1,480.400 Kč	1,506.500 Kč	3,953.520 Kč	1,109.300 Kč	1,438.900 Kč	4,128.470 Kč
Sloučené programy kontaktních center a terénních programů	583.100 Kč	731.100 Kč	1,542.150 Kč	580.100 Kč	607.000 Kč	1,647.780 Kč
Jiné a nezařazené harm reduction programy	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Ambulantní služby	424.600 Kč	708.900 Kč	3,202.210 Kč	415.100 Kč	666.900 Kč	3,513.390 Kč
Ambulantní služby zdravotní	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Ambulantní služby sociální	424.600 Kč	708.900 Kč	3,202.210 Kč	415.100 Kč	666.900 Kč	3,513.390 Kč
Jiné a nezařazené ambulantní služby	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Preventivní a léčebné služby ve vězení	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Rezidenční služby	641.000 Kč	19.400 Kč	14,787.000 Kč	265.860 Kč	40.900 Kč	21,074.233 Kč
Lůžkové zdravotní služby	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Terapeutické komunity	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Domovy se zvláštním režimem určené primárně osobám s diag. závislosti, příp. jiné zařízení pro chronickou (paliativní) péči osob s diag. závislostí	641.000 Kč	19.400 Kč	14,787.000 Kč	265.860 Kč	40.900 Kč	21,074.233 Kč
Jiné a nezařazené rezidenční služby	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Služby následné péče	205.000 Kč	87.800 Kč	3,155.670 Kč	261.700 Kč	91.000 Kč	3,911.770 Kč
Následná péče ambulantní	55.000 Kč	87.800 Kč	830.670 Kč	67.800 Kč	91.000 Kč	911.770 Kč
Následná péče pobytová	150.000 Kč	0 Kč	2,325.000 Kč	193.900 Kč	0 Kč	3,000.000 Kč
Jiné a nezařazené služby následné péče	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Sociální podniky	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Záchytné stanice a ošetření intoxikovaných osob	13,410.000 Kč	0 Kč	0 Kč	14,650.000 Kč	0 Kč	0 Kč
Prevence drogové kriminality	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Koordinace /výzkum/ informace	24.000 Kč	0 Kč	0 Kč	1.000 Kč	0 Kč	0 Kč
Jiné nezařazené	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
CELKEM	17,533.300 Kč	4,392.105 Kč	31,278.130 Kč	17,932.760 Kč	4,505.950 Kč	38,891.077 Kč

3.4 Další důležité informace / změny ve financování proběhlé v r. 2024

Další informace k financování služeb v kraji se týkají i v r. 2024 pokračující realizace projektů, jež jsou financovány i evropskými zdroji.

Projekt Kontaktního centra Agarta ve Valašském Meziříčí provozovaného Agarta z.s. (vznikl 07/2019) byl v r. 2024 spolufinancován fin. prostředky EU Evropského sociálního fondu z Operačního programu Zaměstnanost a to cestou Agentury pro sociální začleňování v rámci koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám. V r. 2024 byla vynaložena částka ve výši 2,034 mil. Kč (tyto finanční prostředky nebyly poskytovány prostřednictvím kraje)¹¹⁵. Na projekt Poradna pro závislosti Agarta (vznikl 11/2021) byla v r. 2023 z téhož zdroje vynaložena částka ve výši 1 704 mil. Kč¹¹⁶.

Z evropských zdrojů byl rovněž podpořen projekt DZR Pržno (ve výši 0,556 mil. Kč).

¹¹⁵ Pro srovnání, v r. 2023 byla vynaložena částka 1,566 mil. Kč, v r. 2022 částka ve výši 1,301 mil. Kč, v r. 2021 částka ve výši 1,594 mil. Kč, v r. 2020 částka ve výši 1,745 mil. Kč, v r. 2019 částka ve výši 1,119 mil. Kč.

¹¹⁶ Pro srovnání, v r. 2023 byla vynaložena 0,855 mil. Kč, v r. 2022 částka ve výši 0,199 mil. Kč.

4 Adiktologické služby

4.1 Síť adiktologických služeb v kraji

Síť adiktologických služeb je popsána v Konceptu politiky v oblasti závislostních chování ve Zlínském kraji na léta 2021-2025 v kapitole 4.4 Poskytovatelé služeb ve Zlínském kraji a navazujících přílohách 1 a 2 (blíže [zde](#)).¹¹⁷

V případě, kdy se jedná o registrované sociální služby, jsou služby pro specifickou cílovou skupinu definovány v rámci Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ZK na léta 2023-2025 a navazujícím aktuálním Akčním plánu rozvoje sociálních služeb v ZK (blíže [zde](#)), případně popisu sítě služeb uvedených v tomto strategickém dokumentu kraje.

Další služby, jež jsou součástí sítě, mají charakter zdravotních služeb. Odpovídajícím strategickým dokumentem pak je dokument Zdravotnictví Zlínského kraje 2030 (blíže [zde](#)).

Aktuální síť služeb lze v kraji nadále hodnotit jako relativně stabilizovanou (vhodně se dle identifikovaných potřeb a v závislosti na možnostech a dostupnosti finančních zdrojů rozvíjející) a pro případné klienty/pacienty, uživatele i neuživatele (zejm. osoby blízké) přiměřeně, až na dále uvedené výjimky, dostupnou.

Služby jsou v kraji poskytovány subjekty, jež:

- jsou registrovanou sociální službou (v naprosté většině s případným certifikováním této služby dle Standardů odborné způsobilosti adiktologických služeb¹¹⁸),
- nebo jsou držiteli specializované způsobilosti MZ ČR,
- nebo jsou zdravotnickým zařízením založeným krajem, případně zřízeným MZ ČR,
- v oblasti primární prevence pak jde o subjekty, jejichž činnost nemusí být vázána na registraci, případně certifikaci.

Na primární prevenci v obecné populaci, zejména pak v oblasti školství, se v kraji podílejí subjekty, které poskytují na oblast závislosti specifické, případně i nespecifické služby. V souvislosti s poskytováním programů tak mohou, eventuálně nemusí podléhat specifickým certifikačním procesům, avšak většinou a obvykle držitelé certifikátů nejsou (zejm. RVKPZ, případně Národního pedagogického institutu ČR). Významným poskytovatelem v oblasti na závislostní problémy specificky zaměřené primární prevenci jsou v ZK aktuálně Společnost Podané ruce, o.p.s. a Agarta z.s. (zaměření programů zejména na předcházení rizikového hráčství, ale rovněž i další závislostní problémy). Další, neméně významnou měrou dále primární prevenci ve specifických skupinách zajišťují sociální služby sociální prevence (bez specifického zaměření na konkrétní závislostní problematiku), jako jsou zejména NZDM¹¹⁹. Tyto pracují ve všech obcích s rozšířenou působností kraje (s výjimkou Luhačovic) a i některých dalších menších městech. Důležité aktivity v této oblasti rovněž vykazují Policie ČR a městské policie nebo také Krajská hygienická stanice ZK.

Služby sekundární prevence, kdy je cílem předcházet vzniku, rozvoji a přetrvávání závislosti u osob, které již NL užívají nebo jsou na nich závislími, jsou poskytovány nejčastěji v podobě intervencí a poradenství. Sekundární prevenci se zabývají mj. i subjekty realizující v kraji programy kontaktní centrum a terénní programy, případně další odborné programy jako je zejm. odborné sociální poradenství.

Ze služeb terciární prevence, kromě dále také uvedených, jsou v kraji poskytovány služby kontaktních center, terénních programů (případně spojených) a služby následné péče. Základní služby (tzv. „prvního kontaktu“), tedy KC a TP poskytované ve Zlínském kraji, jsou dlouhodobě stabilizované. Služby terciární prevence pro uživatele zejména nelegálních NL (oblast harm reduction) jsou aktuálně nadále rovnoměrně rozloženy na území všech čtyř okresů kraje, přičemž poskytovatelé a jejich služby se vzájemně nepřekrývají. Od r. 2017

¹¹⁷ Poslední změna v síti služeb dostupných cílové skupině je z r. 2021, kdy ve Valašském Meziříčí vznikla Poradna pro závislosti Agarta. Projekt je jako sociální služba odborné sociální poradenství registrován od 1.11.2021 (vznikl samostatně jako součást již dříve vzniklého a financovaného projektu řešeného ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování v rámci koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám).

¹¹⁸ Certifikace odborné způsobilosti je procesem posouzení a formálním uznáním, že adiktologická služba odpovídá stanoveným odborným kritériím způsobilosti pro poskytování péče cílové skupině osob závislých nebo závislostí ohrožených a jejich blízkým. Certifikace programu je od r. 2007 podmínkou pro poskytování finančních prostředků státního rozpočtu na politiku v oblasti závislostních chování. Od 2. poloviny roku 2024 byla opětovně zahájena realizace místních šetření, prvním projektem, kde proběhlo místní šetření ještě v r. 2024, bylo Doléčovací centrum ve Zlínském kraji.

¹¹⁹ Cílová skupina osoby ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je pak zejména zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života.

jsou v terénní formě dostupné již ve všech ORP kraje (zpravidla sídelních obcích ORP), ale i dalších menších obcích. Míra dostupnosti a efektivita v poskytování služeb klientům zejména typu TP, je rovněž ovlivněna personálními kapacitami a také vzdáleností místa poskytování služby a administrativního sídla programu.

Ambulantní péče/léčba osob závislých na NL a dále osob s problémy s patologickým hráčstvím je kromě výše uvedené Ambulance klinické psychologie a adiktologie Kroměříž v kraji zajištěna 2 sociálními službami (forma odborného sociálního poradenství) Společnosti Podané ruce o.p.s. se sídlem ve Zlíně a s působností na celém území ZK, s výjimkou okresu Vsetín¹²⁰, s tím, že část provozních hodin je službami nabízena klientům v Uherském Hradišti, Uherském Brodu a Kroměříži. Ambulantní péče ve Valašském Meziříčí a Vsetíně je rovněž formou odborného sociálního poradenství zajištěna spolkem Agarta. Dále je ambulantní léčba poskytována na problematiku závislostí specializovanými psychiatrickými ordinacemi (ve Zlíně a Holešově), AT ambulancí provozovanou při toxirehabilitačním oddělení Psychiatrické nemocnice v Kroměříži a dále také zejména ambulantními lékaři v oboru psychiatrie (blíže Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb [zde](#)).

Situace týkající se specifické pobytové péče¹²¹ u uživatelů nelegálních NL zejména v terapeutických komunitách v kraji není aktuální, tato služba zde není poskytována (aktuálně není krajem plánována a tedy ani zahrnuta jako nezbytná v aktuálním Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb ZK; rovněž se ani žádný případný poskytovatel sociálních služeb o vznik této služby v kraji dlouhodoběji nezajímal a její potřebnost neidentifikoval). Nadále poskytovatelé služeb, zejména typu KC a TP, pro své klienty dokáží zprostředkovat, případně zajistit službu i jinde než v ZK. Přitom jde jak o terapeutické komunity registrované dle zákona č. 108/2006 Sb. a certifikované RVKPZ, tak o zdravotnická zařízení jako je zejména v kraji Psychiatrická nemocnice v Kroměříži (střednědobá léčba, aktuálně vedená s principy terapeutické komunity), případně další psychiatrické nemocnice zajišťující zdravotní péči související s onemocněním souvisejícím s látkovými nebo nelátkovými závislostmi. Při vyhledání vhodné péče/léčby velmi často dokáží poskytovatelé služeb přihlédnout k specifickým požadavkům nebo potřebám každého konkrétního klienta (např. ženy, matky s dětmi, osoby mladší 18 let ...).

Doléčování, po ukončené ambulantní nebo rezidenční péči/léčbě, je v kraji zájemcům o službu zajištěno ve formě pobytové péče s působností na celém území ZK i mimokrajskou působností a dále ambulantně ve Zlíně, Vsetíně a Valašském Meziříčí.

¹²⁰ Někteří z klientů, kteří bydlí na Vsetínsku však služby tohoto poskytovatele využívají, a to ve Zlíně.

¹²¹ Ve smyslu zákona o sociálních službách, nikoliv tedy léčby ve smyslu zákona o službách zdravotních.

4.2 Adiktologické preventivní služby

Tabulka – Programy primární prevence realizované v r. 2024 (mimo prevence realizované školami a školskými zařízeními)

Název projektu/programu	Organizace	Typ služby	Cílová skupina	Počet škol/institucí	Počet osob /tříd/skupin	Certifikace (ano/ne)
Hra na hraně – prevence hazardního hráčství	Společnost Podané ruce o.p.s. - Centrum komplexní péče v ZK	VPP	obecně školní populace (zejm. 2. stupeň ZŠ a nižší ročníky SŠ), dále děti a mládež potenciálně ohrožená vznikem a rozvojem rizikových typů chování (zejména u selektivní a indikované prevence)	8 subjektů	468 žáků (7 škol a 1 skupina osob)	NE
Jsem v pohodě	MADIO z.s.	VPP*		15 škol	1840 žáků	NE
Moderní je nekouřit	KHS Zlínského kraje	VPP		nezjištěno	1 181 žáků (4.-7. třídy ZŠ celkem 60 programů)	NE
Preventivní programy	Salesiánský klub mládeže z.s. Zlín	VPP*		5 škol	544 žáků (20 tříd)	NE
Programy na podporu v oblasti prevence rizikových typů chování ve školách	R-Ego, z.s.	VPP*		5 škol	339 žáků	NE
Závislosti, kratom, energetické nápoje a alkohol	KHS Zlínského kraje	VPP*		nezjištěno	168 studentů SŠ celkem 4 přednášky)	NE
Závislosti tady a teď, Hra na hraně	Agarta z.s.	VPP		13 subjektů	781 osob (12 škol a 1 skupina osob)	NE

Pozn.: Jedná se o výčet programů/projektů PP, jež byly předmětem schválené finanční podpory ZK formou dotace z Programu na podporu nestátních neziskových organizací v oblasti prevence rizikových typů chování v roce 2024, případně projekty/programy, s nimiž ZK v předchozích letech spolupracoval (poskytoval podporu formou dotace).

- **zhodnocení sítě služeb:** u uvedených programů označených VPP* se jedná obecně spíše o všeobecnou primární prevenci ve školách zahrnující i problematiku závislostí (alkoholových i nealkoholových), narozdíl od dalších, jež jsou specifické. U organizací se spíše jedná o lokální projekty, dostupné omezenému počtu škol nebo zahrnující širší území, ale omezené kapacitami organizace. Dále poskytování PP v kraji deklarováno školami a školskými organizacemi, Policií ČR, městskými policiemi. Dále aktivity realizují města sama ve spolupráci s jinými subjekty (např. ve Valašském Meziříčí v letech 2018-2021 a 2023-2024, v Rožnově pod Radhoštěm v r. 2020, 2021 a 2023, 2024, a ve Vizovicích a Zlíně v r. 2023 a 2024 Protidrogový vlak - Revolution train Nadačního fondu Nové Česko). Další preventivní aktivity, zaměřené na rizika NL (nelegální drogy, alkohol, tabák, léky, nelátkové závislosti, související aspekty), realizovala v r. 2024 KHS ZK (pracoviště Podpory zdraví a zdravotní politiky) ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem v rámci projektu „Podpora zdraví v rodinách“.
- **hlavní změny:** v r. 2024 bez zásadních změn.
- **hlavní nedostatky:** dosud přerušeny a neprobíhající proces certifikace projektů PP. S výjimkou rovněž uváděné dostupnosti neidentifikovány další nedostatky.

4.3 Adiktologické služby minimalizace rizik

Tabulka – Služby v oblasti snižování rizik poskytované v r. 2024

Název služby	Poskytovatel služby	Typ služby	Cílová skupina	Celkem klientů se závislostním problémem ¹²²	Celkem všech klientů ¹²³	Počet vydaných inj. stříkaček	Místo realizace	Certifikace (ano/ne)
Kontaktní a poradenské centrum Plus	Charita Kroměříž	KPS	Osoby závislé na NL nebo ohrožené závislostí, osoby příbuzné, blízké ...	227 (198+29)	239 (227+14)	30 185	Kroměříž	ANO platnost do 31.12.2025 (prodloužena)
Terénní programy Plus	Charita Kroměříž	TP		131 (131+0)	131 (131+0)	25 433	Kroměříž, Bystřice p. Host., Holešov, Hulín, Morkovice-Slížany, Chropyně	ANO platnost do 31.12.2025 (prodloužena)
Kontaktní centrum Klíč a Kontaktní centrum Agarta	Agarta z.s.	KPS		242 (242+0)	298 (242+56)	16 107	Vsetín, Valašské Meziříčí	ANO platnost do 31.12.2025 (prodloužena)
Terénní programy Agarta	Agarta z.s.	TP		213 (213+0)	217 (213+4)	7 966	Rožnov p. R., Val. Klobouky, Val. Meziříčí, Vsetín	ANO platnost do 31.12.2025 (prodloužena)
Kontaktní centrum v Uherském Hradišti	Společnost Podané ruce o.p.s.	KPS a TP		249 (204+45)	279 (249+30)	32 734	Uh. Hradiště, Uh. Brod, Staré Město, Kunovice, Bojkovice	ANO KC platnost do 31.12.2025 (prodloužena) TP platnost do 31.12.2025 (prodloužena)
Kontaktní centrum ve Zlíně	Společnost Podané ruce o.p.s.	KPS		152 (152+0)	155 (152+3)	36 254	Zlín	ANO platnost do 31.12.2025 (prodloužena)
Terénní programy ve Zlíně	Společnost Podané ruce o.p.s.	TP		382 (302+80)	382 (382+0)	96 277	Zlín, Otrokovice, Slušovice, Napajedla, Vizovice, Luhačovice	ANO platnost do 31.12.2025 (prodloužena)

¹²² Jedná se o všechny klienty, tedy včetně těch, kteří jsou vedeni v evidenci klientů a poskytovaných služeb a jež nelze vzájemně odlišit (tzv. NCC - no code client). Struktura klientů a tzv. NCC je uvedena v závorce. Z uvedeného počtu klientů bylo v celém ZK celkem 94, kteří uváděli primární návykovou látku alkohol, ostatní pak nelegální návykovou látku.

¹²³ Jedná se o všechny klienty, kteří jsou vedeni v evidenci klientů a poskytovaných služeb, tedy včetně tzv. NCC. Struktura uživatelů a neuživatelů je uvedena v závorce.

- **zhodnocení sítě služeb**: síť lze považovat za optimální z pohledu geografické i časové dostupnosti. Personální možnosti nastavené strategickým dokumentem kraje (Střednědobý plán rozvoje soc. služeb pro období 2023-2025), jsou u služeb z pohledu poskytovatelů vnímány s rezervami v nastavení optimálních počtů úvazků. V nabídce služeb klientům je složitější situace zejména z pohledu na efektivitu poskytování služeb v „malých“ ORP. Aktuálně jsou služby dostupné ve všech 4 okresech Zlínského kraje (současně i ve všech ORP a některých dalších obcích).
- **hlavní změny**: rostoucí počet klientů ve službách KC a TP, zejména ve Vsetíně a Valašském Meziříčí, kteří uvádějí jako základní drogu alkohol.
- **hlavní nedostatky**: s výjimkou uvedeného neidentifikovány další nedostatky¹²⁴.

¹²⁴ Jedno z ORP uvádí absenci dostupnosti soc. služby, která by „testovala lidi na přítomnost drog“. Dle zkušeností poskytovatelů soc. služeb je testování zejména v případě jejich reálných, avšak i případně potenciálních klientů problematické (zejména z důvodu narušení budování důvěrného vztahu) a již dříve v tomto kontextu byly opakovaně vedeny diskuse o oprávněnosti provádění testování orgány represivně-preventivního charakteru, tedy zejména Policií ČR, případně obecními policiemi.

4.4 Adiktologické služby ambulantní léčby a poradenství

Tabulka – Služby v oblasti ambulantní léčby v r. 2024

Název služby	Poskytovatel služby	Typ služby	Cílová skupina	Celkem klientů se závislostním problémem	Celkem všech klientů	Místo realizace	Certifikace (ano/ne)
Adiktologická ambulance pro léčbu alkoholových a nealkoholových závislostí Zlín	MUDr. Pavel Konečný	AL	Osoby závislé na alkoholu a nelegálních drogách	za r. 2020-2024 údaje nezískány (pro odhad uvedeny údaje za období let 2015-2019) mezi 267 až 364	nezjištěno	Zlínský kraj, ale i mimokrajská působnost	Specializovaná způsobilost MZČR (psychiatrie, návykové nemoci) - bez omezení
Ambulance klinické psychologie a adiktologie Kroměříž	Ambulance klinické psychologie a adiktologie Kroměříž	AL	Osoby s adiktol. poruchou od 15 let a jejich blízcí	171 z toho dle MKN 10: F10.x=alk.-113 F11.x-F19.x (jiné)-45 F17.x=tabák-4 F63.x=hráči-9	190	Zlínský kraj, Kroměříž a okolí ¹²⁵	PhDr. Markéta Brunová Meluzínová - vedoucí pracoviště Specializovaná způsobilost MZČR (obor klinická psychologie) Mgr. Marika Michajlovičová Osvědčení MZČR k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu v oboru adiktolog
Ambulance psychiatrie	MUDr. Roman Pilch	AL	Osoby závislé na alkoholu, nelegálních NL, patologické hráčství	157 (noví pacienti: 33) z toho dle MKN 10: F10.x=alk.-106 F11.x=opioidy-10 F12.x=kanab.-5 F13.x=léky-5 F15.x=jiná stimulancia-20 F18.x=rozpouště.-1 F63.0=hráči-10	157	Zlínský kraj	Specializovaná způsobilost MZČR (psychiatrie, návykové nemoci) - bez omezení
Centrum komplexní péče ve Zlínském kraji	Společnost Podané ruce o.p.s.	AL	Hazardní hráči, osoby s nelátkovými závislostmi, rodiče a příbuzní	113 z toho: nelegální NL - 5 haz. hráči - 96 jiní nelátk. - 12	241	Zlínský kraj	ANO platnost do 31.12.2025 (prodloužena)

¹²⁵ Pravidelněji se v ambulanci objevují i pacienti ze sousedních krajů.

Tabulka – Služby v oblasti ambulantní léčby v r. 2024 – pokračování

Název služby	Poskytovatel služby	Typ služby	Cílová skupina	Celkem klientů se závislostním problémem	Celkem všech klientů	Místo realizace	Certifikace (ano/ne)
Poradna pro závislosti Agarta	Agarta z.s.	AL	Uživatelé NL, rodiče a příbuzní osob ohrož. návykovým chováním	96 z toho: alkohol - 59 nelegální NL - 21 tabák - 1 haz. hráči - 13 jiní nelátk - 2	161	Zlínský kraj	NE dle čas. harmonogramu naplánováno místní šetření na 4.Q 2025
Psychiatrická ambulance a psychoterapie Zlín	Klinika Podané ruce s.r.o.	AL	Osoby závislé na alkoholu a nelegálních drogách	132 z toho dle MKN 10: F10.x=alk.-96 F11.x=opioidy-1 F12.x=kanab.-3 F13x=léky-9 F15.x=jiná stimulancia-23	132	Zlínský kraj	Specializovaná způsobilost MZČR (psychiatrie) - bez omezení
Terapeutické centrum ve Zlínském kraji	Společnost Podané ruce o.p.s.	AL	Uživatelé NL, rodiče a příbuzní osob ohrož. návykovým chováním	242 z toho: alkohol - 158 nelegální NL - 83 tabák - 1	302	Zlínský kraj	ANO platnost do 31.12.2025 (prodloužena)
Ústavní léčba závislostí	Psychiatrická nemocnice v Kroměříži	AL	Pacienti s diagnózou závislosti, rodinní příslušníci	519	519	Zlínský kraj, ale i mimokrajská působnost	Státní zdrav. zařízení zřízené MZČR

Pozn.: Mimo uvedenou specializovanou ambulanci pro léčbu alkoholových a nealkoholových závislostí, případně hráčství, může být poskytována ambulantní péče osobám závislým na alkoholu a jiných NL, případně patol. hráčům v dalších psychiatrických ambulancích. Údaje o počtu pacientů, kteří využili této služby v roce 2024 nejsou k dispozici.

Ambulantní péče může zahrnovat rovněž zajištění substituční léčby závislosti na opiátech. Pro představu o orientačním rozsahu poskytované léčby v kraji jsou poslední dostupné údaje v publikacích NMS a ÚZIS za r. 2020, kde se hovoří o celkem 8 pacientech s bydlištěm v ZK a 3 poskytovaných programech substituční léčby, jež byly hlášeny do Národního registru léčby uživatelů drog (pro srovnání za r. 2019 shodně 8 pacientů ze ZK v 1 zařízení, za r. 2018 rovněž 8 pacientů ve 2 zařízeních; lze tak předpokládat, že počty pacientů mohou být nadále nejspíše řádově v jednotkách). V případě ZK se však nejedná o zajištění substituční léčby ve specializovaných substitučních centrech.

- **zhodnocení sítě služeb:** poměrně malý počet ambulantních lékařských zdravotnických kapacit v oboru psychiatrie se specializací návykové nemoci (absence v okrese Uh. Hradiště – ze strany MPK nadále reportován nedostatek adiktol. služeb pro děti, včetně nízkoprahových; okrese Vsetín – konkrétně ve Valašském Meziříčí je hodnocena MPK nedostatečná kapacita psychiatrů se zaměřením na oblast adiktologie (tyto zdravotní služby jsou z důvodu nedostatečné kapacity psychiatrů v území, kteří by se mohli věnovat lidem se závislostmi, suplovány právě ambulantními sociálními službami jako je odborné sociální poradenství); ze Zlína je nadále uváděna absence adiktologa, který by mohl řešit akutní závislostní stavy u nezletilých dětí, problémem jsou i dlouhé čekací doby v rozsahu 2 a více měsíců a umisťování těchto dětských pacientů do psychiatrických nemocnic). V případě nelékařských zdravotních služeb je v ZK pouze jedna služba a to v Kroměříži. V kraji jsou aktuálně 3 sociální služby, které se specializují na spektrum závislostních chování (alkohol, nelegální NL, patol. hráčství, případně další závislosti).

Koncepční dokument kraje *Zdravotnictví Zlínského kraje 2030* schválený zastupitelstvem ZK v r. 2022 (blíže [zde](#), str. 66) uvádí: „Nedostatečná kapacita psychiatrických ambulancí a zejména ambulancí dětské psychiatrie napříč územím Zlínského kraje je významnou hrozbou v zabezpečení péče o duševní zdraví i limitujícím faktorem úspěšné transformace této péče v rámci ČR i ZK. Program podpory vzniku ambulancí dětských psychiatrů.“

Koncepční dokument kraje *Plán podpory rozvoje sociálních a zdravotních služeb na sociálně zdravotním pomezí* schválený zastupitelstvem ZK v r. 2024 (blíže [zde](#), str. 31) uvádí ve SWOT analýze "Personální krize oboru psychiatrie a dětská psychiatrie, klinické psychologie a adiktologie v celé České republice" a "Nedostatečný počet pracovníků v odbornosti adiktologie a s tím související nízká kapacita stávajících odborníků".

- **hlavní změny:** bez zásadních změn.
- **hlavní nedostatky:** s výjimkou výše uvedeného jedno z ORP uvádí absenci péče pro děti a mladistvé po detoxu (pozn.: není zcela jasné, zda by to měla být adiktologická ambulantní služba nebo adiktologická služba následné péče, případně jiný typ služby).

Další nedostatky neidentifikovány.

4.5 Adiktologické služby rezidenční léčby

Tabulka – Služby v oblasti rezidenční léčby v r. 2024

Název služby	Poskytovatel služby	Typ služby	Cílová skupina	Kapacita	Celkem klientů se závislostním problémem	Celkem všech klientů	Certifikace (ano/ne)
Domov se zvláštním režimem Pržno	Sociální služby Vsetín, p.o.	DZR	Osoby s chronickým duševním onemocněním	64 lůžek	70 uživatelů SSL	70 uživatelů SSL	NE Pozn.: služba je určena osobám s duševní poruchou vyvolanou účinkem alkoholu, kteří mají sníženou soběstačnost a potřebují pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby
Ústavní léčba závislostí	Psychiatrická nemocnice v Kroměříži	DTX, KSLP (detoxikace s možností násl. léčby závislostí, doléčování, od r. 2012 zřízena AT ambulance)	Osoby intoxikované, osoby s diagnost. látkovými a nelátkovými závislostmi	119 lůžek v rámci toxirehab. primariátu (od r. 2023)	781 celkem 434 ze ZK	781	Státní zdrav. zařízení zřízené MZČR

- **zhodnocení sítě služeb:** s výjimkou DZR určeném k dlouhodobé péči je v ZK k léčbě závislostí pouze v tabulce uvedená PN Kroměříž (zařízení ústavní zdravotní péče s charakterem střednědobé léčby). Vznik terap. komunity aktuálně není krajem plánován a tedy ani zahrnut v aktuálním Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb ZK (a navazujícím aktuálním Akčním plánu rozvoje sociálních služeb v ZK); rovněž se ani žádný případný poskytovatel o vznik této služby v kraji dlouhodoběji nezajímal a její potřebnost neidentifikoval. Přesto poskytovatelé služeb, zejména typu KC a TP, pro klienty, kteří mají zájem nastoupit do léčby, dokáží bez ohledu na neexistenci terapeutické komunity v kraji zprostředkovat, případně zajistit službu jinde než ve ZK.
Ze strany OSPOD z ORP i kraje příležitostně v minulosti zmiňována absence specializ. zařízení pro zejm. pobytovou léčbu osob užívající NL mladších 18 let (některými MPK je uváděno jako problematické umístění dětí do 15 let s adiktol. problémy do psychiatrických nemocnic, včetně realizace detoxikace). S ohledem na to, že žádná obdobně specializovaná zařízení v kraji nevznikla, lze očekávat, že situace přetrvává.
- **hlavní změny:** bez zásadních změn.
- **hlavní nedostatky:** s výjimkou uvedeného neidentifikovány další nedostatky.

Tabulka – Údaje k Psychiatrické nemocnici v Kroměříži – podíl hospitalizovaných ze Zlínského kraje v r. 2024

Hospitalizovaní pacienti	Muži	Ženy	Pozn.:
Závislosti ZK celkem	348	86	<ul style="list-style-type: none"> - od r. 2023 snížena kapacita o 6 lůžek na 119 (z původních 125, do r. 2019 celkem 129 lůžek); - celkem přijato na AT primariát 781 pacientů (591 mužů a 190 žen); - ze ZK přijato celkem 434 pacientů (348 mužů a 86 žen); - průměr. věk pacientů léčených pro závislost na alkoholu – 42,2 (muži 41 let, ženy 43 let); - průměr. věk pacientů léčených při komb. závislostech – 37,2 let (muži 36,4 let, ženy 38,0 let), pacientů ze ZK 36,0 let (muži 36,6 let, ženy 35,5 let); - průměr. věk pacientů léčených pro patol. hráčství – 36,6, pacientů ze ZK 39,9; - na odd. 17B (princip terap. komunity s pobytem 4, resp. 6 měsíců) přijato celkem 126 pacientů (85 mužů a 41 žen, při průměr. věku 31 let), z toho 45 ze ZK (26 mužů a 10 žen, při průměr. věku 32 let), mj. všechna oddělení mají charakter terapeut. komunit; - v r. 2024 poskytnuta detoxifikace alkohol. i nealk. drog u 51 osob, z toho 33 ze ZK – pouze mužů, průměrná doba detoxifikace v r. 2024 - 21 dní (služba pro ženy probíhá nově od r. 2023 v PN KM na odd. 7B – kapacita 25 lůžek, ale v omezené kapacitě – nadále potřeba detoxifikace i v jiných zařízeních mimo ZK); - v r. 2024 na AT primariátu provedeny 4 ochranné léčby (pacientů ze ZK 2 - muži); - náklady na lůžko v PN KM dle zdr. pojišťovny v kategorii 2 – 3.097 Kč, v kategorii 3 – 3.352 Kč, v kategorii 5 (ochranná léčba) – 3.709 Kč; - AT primariát provozuje AT ambulanci - v r. 2024 zájem převyšoval kapacitu ambulance; - AT primariát poskytuje doléčovací program určený pro abstijnující pacienty s úspěšně ukončenou 3měsíční léčbou (rozsah doléčování je 1-2 týdny), dále také spolupráce při zajištění pobytů v dalších doléčovacích zařízeních; - obloženost je okolo 95 %, zájem o léčbu je vyšší než dostupná kapacita, objednávací doba je často 1-2 měsíce, případně jsou zájemci odklášeni na jiná pracoviště; - AT primariát poskytuje péči pacientům s problematikou patologického hráčství od 2. poloviny r. 2019; - od r. 2022 se ojediněle začali nově objevovat zájemci o léčbu užívající kratom, v r. 2024 jsou tyto pacienti uváděni jako docela běžní (jde o pacienty z nižších věkových kategorií); - pacienti mají častěji větší problémy s dodržováním pravidel na odděleních, stává se, že nezvládají režimová opatření a pro frustrační toleranci odcházejí nezřídkla druhý den po příjmu (zásadní je 1. týden hospitalizace, kdy po zvládnutí této doby již většinou léčbu zvládnou dokončit – sděleno i v minulosti); - v poslední době zmíněna režimová opatření (např. užívání mobil. telefonů pacienty, léčba s nižšími nároky u starších pacientů nebo pacientů se somat. diagnózami).
- alkohol	286	73	
- nealkoholové a kombinované závislosti	51	12	
- patologické hráčství	11	1	

Zdroj: PN Kroměříž

4.6 Adiktologické služby následné péče

Tabulka – Služby v oblasti následné péče v r. 2024

Název služby	Poskytovatel služby	Forma poskytování služby	Cílová skupina	Kapacita (pobytových služeb)	Celkem klientů se závislostním problémem	Celkem všech klientů	Certifikace (ano/ne)
Doléčovací centrum ve Zlínském kraji	Společnost Podané ruce o.p.s.	pobytová i ambulantní	osoby po ukončeném léčebném programu látkové i nelátkové závislosti nebo osoby s potvrzenou 3měsíční abstinencí	10 lůžek (od 1.1.2023)	52 (z toho alkohol: 29 neleg. NL: 22 haz. hráči: 1)	56	ANO platnost do 30.11.2028
MOSTY služby následné péče	Na Cestě, z.s.	ambulantní	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na NL	okamžitá kapacita 1 klient (při skup. práci 10 osob)	33 klientů s platnou smlouvou (alkohol - 24 nelegální NL - 8 komb. závislost - 1)	33	NE důvod - poskytovatel neprojevil zájem o certifikaci služby
Ústavní léčba závislostí	Psychiatrická nemocnice v Kroměříži		osoby po ukončení léčby	nezjištěno	nezjištěno	neuved.	Státní zdrav. zařízení zřízené MZČR

- **zhodnocení sítě služeb:** v ZK jsou aktuálně dvě sociální služby (2 ambulantní a 1 pobytová forma) a to v okrese Vsetín a Zlín (ve Zlíně se širším – krajským, případně celorepublikovým záběrem) a zdravotní v Psychiatrické nemocnici v Kroměříži (v rámci AT primariátu pro pacienty, kteří dokončili 3měsíční léčbu; rekondiční program je na 1-2 týdny, slouží k upevnění pravidel abstinence). Dále následnou péči v ambulantní podobě alternují nebo mohou alternovat služby poradenství v Terapeutickém centru v ZK a Centru komplexní péče v ZK (registrované soc. služby – blíže výše), eventuálně další služby zaměřené na cílovou skupinu osob ohrožených závislostí nebo závislé na NL.
- **hlavní změny:** bez zásadních změn.
- **hlavní nedostatky:** s výjimkou uvedeného neidentifikovány další nedostatky.

4.7 Ostatní specializované adiktologické služby/programy

Tabulka – Ostatní specializované programy v r. 2024

Název služby/programu	Poskytovatel služby/programu	Typ služby	Cílová skupina	Kapacita (u pobytových služeb)	Celkem klientů se závislostním problémem	Celkem všech klientů	Územní působnost, spádovost	Certifikace (ano/ne)
Protialkoholní záchytná stanice	Kroměřížská nemocnice a.s.	PZS	Osoby intoxikované	7 osob	celkem 928 osob při 1 468 hospitalizacích (podrobně tabulka níže)	928.	Zlínský kraj, i mimokrajská působnost	NE (Pozn.: zdravotnické zařízení založené Zlínským krajem)

Tabulka – Údaje k protialkoholní záchytné stanici – rok 2024

	Počty hospitalizací celkem	z toho muži	z toho ženy	z toho trv. pobyt ZK	z toho trv. pobyt mimo ZK	z toho alkohol	z toho alkohol +úraz*	z toho alkohol +drogy
Počet hospitalizací	1 468	1 195	273	1 307	161	1 334	19	115
Pozn.: - Intoxikované osoby jsou umísťovány ve 4 odlukových místnostech s kapacitou 2x pro jednu osobu, 1x pro 2 osoby a 1x pro 3 hospitalizované osoby. - O příjmu osoby na PZS rozhoduje sloužící lékař, kdy posuzuje, zda došlo k naplnění zákonných podmínek dle z. č. 373/2011 Sb., § 89a až 89e. - Chod v r. 2024 zajišťovali lékaři z odd. chirurgie, urologie a ORL a PN Kroměříž, zdr. sestry „kmenové“, případně „externí“ z jiných oddělení a „kmenoví“ ošetřovatelé. - Dle údajů z Výroční zprávy PZS za r. 2024 nedošlo na PZS k úmrtí (naposledy v r. 2018 - 2 případy). - V případě kombinované intoxikace alkohol+drogy se kromě alkoholu jednalo o látky THC, pervitin, extáze a toluen. * pacienti ošetření na chirurgické ambulanci - nadále nevyžadovali specializovanou terapii								

Zdroj: Kroměřížská nemocnice a.s.

4.8 Kontaktní údaje adiktologických služeb

Název služby	Typ služby	adresa	kontaktní osoba	telefon	e-mail	www	Změna údajů oproti Mapě pomoci
Agarta, z.s. Poradna pro závislosti Agarta	AL	Valašské Meziříčí, Náměstí 84/17, 757 01	Mgr. Iveta Olšáková	702 149 189	poradna@agarta.cz	www.agarta.cz	NE
Ambulance klinické psychologie a adiktologie Kroměříž	AL	Kroměříž, Kollárova 632, 767 01	Mgr. Marika Michajlovičová	775 061 881	ambulancekm@seznam.cz	www.ambulancekm.cz	NE
Ambulance psychiatrie (spec. návykové nemoci)	AL	Holešov, Sušilova 1505, 769 01	MUDr. Roman Pilch	776 224 284	romanpilch@gmail.com	terapieholesov.webnode.cz	ANO
Klinika Podané ruce s.r.o. Psychiatrická ambulance a psychoterapie Zlín	AL	Zlín Dlouhá 4215 760 01	MUDr. Petr Mílek	577 439 190	psychiatrie.zlin@podaneruce.cz	klinika.podaneruce.cz	ANO
Psychocentrum Zlín (spec. návykové nemoci)	AL	Zlín, Osvoboditelů 91, 760 01	MUDr. Pavel Konečný	577 220 634 737 038 850	info@psychocentrumzlin.cz pavelkonecny@email.cz	www.psychocentrumzlin.cz	NE
Společnost Podané ruce o.p.s. Centrum komplexní péče v ZK	AL	Zlín, tř. Tomáše Bati 202, 760 01	Mgr. Yvona Kopečková	777 293 960	gambling.zk@podaneruce.cz	www.podaneruce.cz	NE
Společnost Podané ruce o.p.s. Terapeutické centrum v ZK	AL	Zlín, tř. Tomáše Bati 202, 760 01	Mgr. Pavlína Holancová	775 426 989	terapie.zk@podaneruce.cz	www.podaneruce.cz	NE
Sociální služby Vsetín, p.o. Domov se zvláštním režimem Pržno	DZR	Jablunka, Pržno 9, 756 23	Mgr. Hana Matulová	571 452 219	dzr.przno@sluzbyvsetin.cz	sluzbyvsetin.cz	ANO
Agarta, z.s. Kontaktní centrum Agarta	KC	Valašské Meziříčí, Náměstí 84/17, 757 01	MgA. Vendula Patkóšová	602 337 429	kcvn@agarta.cz	www.agarta.cz	NE
Agarta, z.s. Kontaktní centrum Klíč	KC	Vsetín, Ohrada 1879, 755 01	Mgr. Jakub Olšák	737 451 757	kcvsetin@agarta.cz	www.agarta.cz	NE
Charita Kroměříž Kontaktní centrum Plus	KC	Kroměříž, Ztracená 63, 767 01	Mgr. Jakub Šerý	734 237 840	kc.km@kromeriz.charita.cz	www.kromeriz.charita.cz	ANO

Název služby	Typ služby	adresa	kontaktní osoba	telefon	e-mail	www	Změna údajů oproti Mapě pomoci
Společnost Podané ruce o.p.s. Kontaktní centrum ve Zlíně	KC	Zlín, Gahurova 1563/5, 760 01	Jiří Babic, DiS.	774 256 540	kcentrum.zl@podaneruce.cz	www.podaneruce.cz	ANO
Společnost Podané ruce o.p.s. Kontaktní centrum v Uherském Hradišti	KC, TP	Uherské Hradiště, Šromova 145, 686 01	Mgr. Pavla Šuranská	777 271 399	kcentrum.uh@podaneruce.cz	www.podaneruce.cz	ANO
Na Cestě, z.s. MOSTY služby následné péče	NP	Vsetín, Palackého 138, 755 01	Mgr. Miriam Hurtová	571 412 164	miriam.hurtova@mostyvsetin.cz	www.jsmenaceste.cz	NE
Společnost Podané ruce o.p.s. Doléčovací centrum ve Zlínském kraji	NP	Zlín, Kvítková 248 760 01	Mgr. Jakub Mořický	774 382 442	dcentrum.zk@podaneruce.cz	www.podaneruce.cz	NE
Agarta, z.s. Hra na hraně, Závislosti tady a teď	PP	Vsetín, Ohrada 1879, 755 01	Jan Dostál	603 394 147	besedy@agarta.cz	www.agarta.cz	ANO
Společnost Podané ruce o.p.s. Hra na hraně – prevence hazardního hráčství	PP	Zlín, tř. Tomáše Bati 202, 760 01	Mgr. Yvona Kopečková	777 293 960	gambling.zk@podaneruce.cz	www.podaneruce.cz	ANO
Agarta, z.s. Terénní programy Agarta	TP	Vsetín, Ohrada 1879, 755 01	Mgr. Jiří Tuhovčák	702 143 960	terenniprogramy@agarta.cz	www.agarta.cz	ANO
Charita Kroměříž Terénní programy Plus	TP	Kroměříž, Ztracená 63, 767 01	Mgr. Jakub Šerý	734 237 840	kc.km@kromeriz.charita.cz	www.kromeriz.charita.cz	ANO
Společnost Podané ruce o.p.s. Terénní programy ve Zlíně	TP	Zlín, Gahurova 1563/5, 760 01	Mgr. Ondřej Mikulášek	774 256 510	street.zl@podaneruce.cz	www.podaneruce.cz	NE
Psychiatrická nemocnice v Kroměříži	Ústavní léčba (KSLP, DTX a AT poradna)	Kroměříž, Havlíčková 1265, 767 01	prim. MUDr. Adéla Stoklasová	573 314 218 573 318 378	stoklasovaa@pnkm.cz	www.pnkm.cz	NE
Kroměřížská nemocnice a.s. Protialkoholní záchytná stanice	Ústavní léčba (DTX, PZS)	Kroměříž, Havlíčková 660/73, 767 01	-	573 322 111 573 322 562	post@nem-km.cz	www.nem-km.cz	ANO

Název služby	Typ služby	adresa	kontaktní osoba	telefon	e-mail	www	Změna údajů oproti Mapě pomoci
Anonymní alkoholici	Svépomocná skupina	Zlín Malenovice Tyršova 1108 760 01	Aleš Mira Vlasta	728 440 162 737 711 640 604 121 334	zlin@aamail.cz	www.anonymnialkoholici.cz	ANO
SAS Přerov	Svépomocná skupina	Kroměříž, Havlíčková 1265, 767 01 suterén odd. 8 PN KM	p. Příkryl	777 961 964	sasprerov@seznam.cz	sasprerov.webnode.cz	ANO

Pozn.: Kontaktní údaje k zařízením jsou uvedeny k datu zpracování zprávy. Řazení je abecedně dle typů (standardů) služeb.